VOM FI MAI PUTERNICI PESTE 30 DE ANI ?

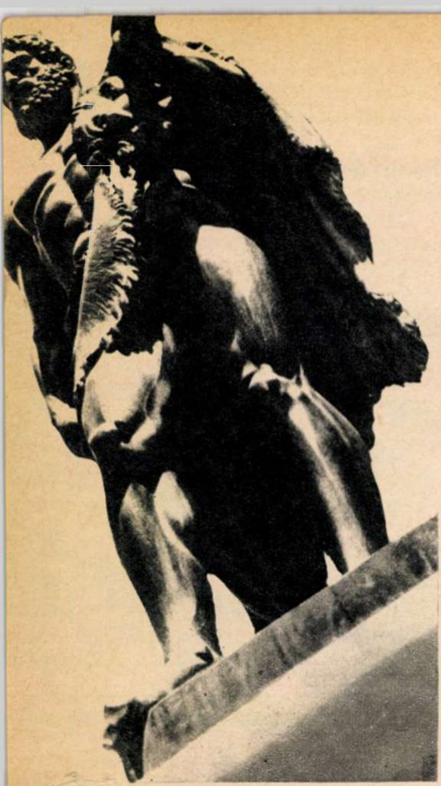

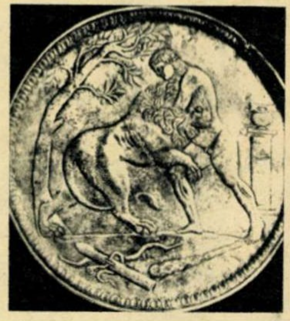

DIALOGUL NOSTRU CU ACADEMICIANUL PROFESOR EUGEN MACOVSCHI

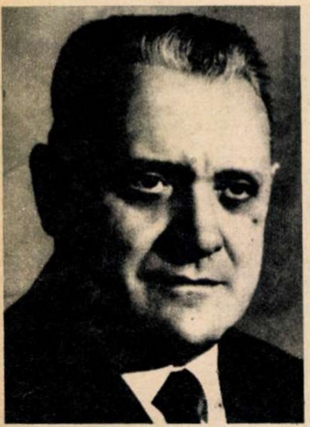

DESPRE: UCENICIA PIONIERULUI, O INVESTIȚIE PENTRU MĂREȚIA ANULUI 2000

— Viitorul, da, viitorul, el va da măsura sigură a ceea ce înfăptuiește astăzi fiece pionier prin ucenicia sa într-ale muncii, într-ale învățăturii, într-ale cunoașterii. Pentru că, așa cum venirea anului 2000 este de neoprit, tot astfel maturul de mîine — pionierul de azi — nu-și va putea clădi propria lui personalitate decît pe eforturile de muncă și de gîndire desfășurate cu perseverență încă astăzi.

—Cînd și cum a început ucenicia dv. științifică?

— În primele clase primare și chiar mai înainte, cînd mă interesa să știu ce e «apa vie», prin ce se deosebește **viul** *de* **neviu**.*Și primele asemenea cunoștințe le-am aflat de la plante. În laboratorul unui farmacist, apoi în «laboratorul» înjghebat într-un colț al camerei mele am cunoscut multe lucruri despre viața și moartea plantelor.*

— Ce-i recomandați unui pionier în calitatea lui de permanent cercetător?

— Nu doar cei ce doresc să se consacre științei, dar și ceilalți, toți cei ce vor să realizeze ceva trebuie mai întîi să-și educe perseverența, răbdarea, să fie foarte exacți cu ei înșiși și cu alții. Apoi, i se cere o voință puternică, o voință care să-i conducă neabătut pe drumurile grele ale cunoașterii, ale științei. Pentru că, să știți, nici un om al anului 2000 nu se va putea mîndri cu acest titlu dacă nu-și va fi însușit din vreme ceea ce știința a adunat mai de preț. Iar temelia acestui inalt și puternic edificiu se așază acum, în anii cravatei roșii, printr-o învățătură temeinică și pasionantă. Așadar, exactitatea minuțioasă în toate domeniile, dar îndeosebi în organizarea timpului, se cade a fi adevăratul cod moral al tînărului.

— Și ca elev v-ați supus întotdeauna tuturor regulilor acestui cod?

— Cînd nu reușeam uneori, căutam cu alt prilej să recuperez ceea ce pierdusem. Munceam mai mult, dar asta nu ca o corvoadă, ci ca o bucurie. Și știți cum? Luptam să-mi fac o bucurie din a învăța. Adică să înțeleg și să retrăiesc toate fenomenele și lucrurile cu viața lor proprie. Pentru că ce altceva înseamnă proverbul «Cine are carte are patru ochi» decît bucuriile unei a doua vieți, pe care ne-o oferă lumea mirifică a cărților? Așa am reușit să-mi dezvolt pasiunea cititului. Încă nu terminasem liceul și eu aveam deja citite unele dintre cărțile științifice fundamentale. Și tot astfel am adîncit studiul cîtorva limbi străine.

— Și ce nu-i recomandați?

— Nu-i recomandăm să fie tentat de a obține totul de-a gata, cu ajutorul părinților, fraților. Fiecare succes se cade a fi cucerit de el însuși, fiece bucurie trebuie să fie meritată.

— Ce apreciați a fi un succes la vîrsta pionierului;

— Tot ceea ce face ca tînărul să fie **mai bun** *și* **mai energic, mai bine pregătit** *și* **mai plin de hotărîre, mai iubit de colegii și profesorii lui** *decît înainte.*

— Și ce le urați pionierilor ca să obțină cît mai repede asemenea succese?

— Să profite de marea bogăție de învățătură pe care le-o oferă școala de azi, să profite din plin de anii pe care îi au și să învețe.

Interviu realizat de **MIHAI IORDĂNESCU**

În fața piramidelor uriașe, a urmelor civilizației aztece, în fața bănuitelor cosmodromuri ale unor civilizații trecute, se aude mereu aceiași întrebare: «Cum a fost posibil? Cei care se miră sîntem noi, contemporanii unor realizări care întrec în cele din urmă aceste,oricum, singulare exemple. Mirarea are însă și ea explicația ei. Sîntem foarte convinși de faptul că astăzi omul este mai puternic decît a fost cu secole în urmă. Dar asta în sens figurat. De cînd a descoperit pîrghia, apoi roata și scripetul, el a consumat mai puțină forță fizică.

INTELIGENȚA — «AMPLIFICATORUL» FORȚEI UMANE

Apăsarea unui buton înseamnă aplicarea unei forțe de cîteva grame. Efectul poate ajunge la milioane și miliarde de kilograme — forță. S-a înmagazinat însă, în conceperea mecanismelor ce execută această acțiune, inteligența omenească. Ea ne face mai puternici pe noi, cei care privim astăzi spre un viitor ce-l denumim simbolic anul 2000. Pe baza valorificării resurselor creierului, forța omenească reală va spori de aproape 4 milioane de ori. Știați că la ora actuală creierul nostru participă la eforturi creative doar cu cîteva procente din disponibilitățile sale? Preocupările pentru creșterea valorii gîndirii noastre, și astfel a forței noastre, vor fi îndreptate în mai multe sensuri.

CREIERUL ÎȘI CAUTĂ ALIAȚI

În primul rînd se urmărește degrevarea activității creierului de tot ceea ce reprezintă un efort inutil, o muncă de uzură. A face socoteli, atîtea cîte le cer proiectele moderne, înseamnă o activitate cu un caracter mecanic. A memoriza informații, la fel. Creierul omenesc s-a dezvoltat în mare măsură, capacitatea de rezoluție rapidă a sporit de mii de ori. Ca urmare el trebuie folosit în activități specific umane, creatoare, adus în situații favorabile invenției, elaborării de idei. Calculatorul electronic este unul din aliații moderni ai creierului. Dar nu singurul. Este mai mult decît probabil că anul 2000 ne va oferi deja modelul unui calculator cuplat direct cu creierul omenesc. Eficacitatea unei asemenea soluții este pur și simplu de neexprimat astăzi.

HERCULE — MIT ȘI IDEAL

Figura legendarului Hercule este semnificativă pentru o anumită firească aspirație a omului. Puternic prin gîndirea sa, omul nu va înceta să aspire spre a fi el însuși puternic. În înțelesul propriu al cuvîntului. Se vor valorifica astfel posibilitățile corpului omenesc în direcția creșterii agilității, a forței fizice — pe care o va cheltui însă predominant în activități complimentare celor intelectuale. Dacă lucrurile nu ar evolua astfel, omul s-ar găsi în situația unui dezechilibru care ar afecta profund capacitatea sa creatoare.

Dezvoltarea fizică se va petrece însă și ea... rațional. Din totalitatea sistemului mușchiular, osos și circulator, se vor dezvolta selectiv anumite elemente. Nu întîmplător culturismul — cu sistemul său științific de exerciții — apoi sistemele yoga și paralel instruirea în exerciții care dezvoltă forța și agilitatea, cum sînt cele de judo și carate, au dobîndit o asemenea răspîndire azi și continuă să cucerească noi adepti. Omul creează mijloace noi, dar trebuie să le și facă față. Zborul cu noile mijloace de transport, de exemplu, presupune oameni de o perfectă condiție fizică. Și oricît s-ar perfecționa aceste mijloace, problemele de adaptare ale organismului la încercări din ce în ce mai complexe — cum sînt cele presupuse de extinderea sferei de acțiune asupra naturii — pretind un om puternic. Mai puternic decît acela care înfrunta în primele faze ale evoluției sale animalele sălbatice, urgia naturii sau acela care, înainte de a fi descoperit pîrghia și roata, cheltuia o uriașă forță fizică pentru a rezolva problemele practice ale vieții sale.

...Da, omul peste 30 de ani va fi mai puternic decît astăzi. El însuși determină, prin amploarea planurilor sale, această necesitate.

MIHAI NADIN

utorul desenului de mai jos și-a înzestrat personajul — omul viitorului — cu un adevărat belșug de calități fizice. Adevărul este ıu numai copiii și tinerii, dar și adulții, ba chiar vîrstnicii visează pectorali și bicepși de oțel! seori, se fac referiri melancolice la superbii ești ai antichității. Cu toate acestea, un sportiv performanță din zilele noastre nu este cu nimic ferior unui cîștigător al olimpiadelor elene, ba iar dimpotrivă. Vestitul Milone, care i-a uimit spectatorii din antichitate făcînd înconjurul adionului cu un bou în spinare era, probabil ult mai slab decît actualul campion al lumii la altere, categoria grea, Leonid Jabotinski, și nu știu cîte secunde ar rezista cel mai bun pugilist al olimpiadelor grecești în fața lui Cassius Clay. Dar cît sîntem noi de aproape, ca însușiri fizice, de acești «monștri sacri», adică sportivii de mare performanță? Ei bine, între omul obișnuit, nesportiv, și atletul bine antrenat distanța este enormă. Trebuie ca nesportivul să ajungă în apropierea semenului său, marele performer. Nu numai pentru că asta înseamnă sănătate și bună dispoziție psihică, ci mai ales pentru faptul că solicitările din ce în ce mai intense la care va trebui să răspundă în viitor creierul uman, nu vor putea da roade decît în condițiile unei forme fizice perfecte. De altfel, psihologii au constatat de mult că elevii sau studenții care practică în mod susținut o anumită disciplină sportivă suportă mult mai bine oboseala orelor de studiu — uneori foarte intense, ca de pildă în preajma examenelor — decît colegii lor nesportivi. Să mai notăm că tînărul sportiv este de obicei sociabil, lipsit de timiditatea care-i timorează pe atîția copii și deprins să ia, în timpul cel mai scurt, decizia cea mai recomandabilă nu numai pe stadion, ci în orice împrejurare a vieții.

OVIDIU ZOTTA

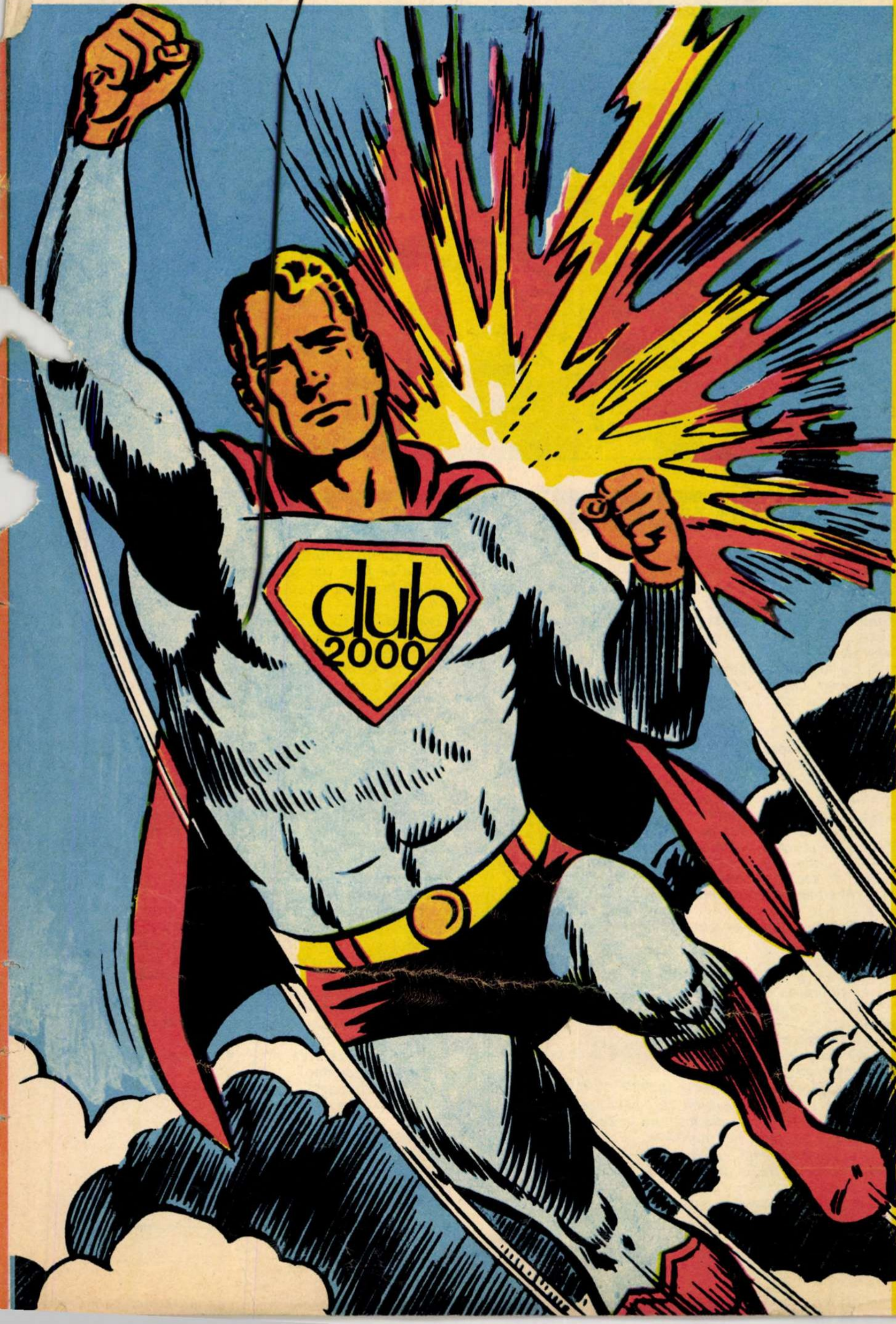

VREȚI SĂ PETRECEȚI CINCI SĂPTĂMÎNI DIN VACANȚA VOASTRĂ LA CASTELUL Lešná Gottwoldov DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ CEHOSLOVACIA?

REVISTA „CUTEZĂTORII" VĂ INVITĂ, PRIN INTERMEDIUL „CLUBULUI 2000", SĂ PARTICIPAȚI LA MARELE

CONCURS INTERNATIONAL DE AFIȘE PE TEMA OCROTIRII NATURII!

Una dintre problemele care preocupă intens lumea contemporană este aceea a ocrotirii mediului înconjurător.

Mulți cititori au trimis la Club 2000 contribuții interesante, promițătoare, în acest sens. Unii au sugerat și soluții pline de fantezie.

De data aceasta, Club 2000 vă invită să vă spuneți părerea prin desene-afiș, cu care veți participa la concursul internațional.

CONCURSUL ESTE ORGANIZAT SUB EGIDA UNIUNII INTERNAȚIONALE PENTRU CONSERVAREA NATURII ȘI A RESURSELOR SALE.

Pentru ca omul să trăiască într-un mediu natural sănătos, apele, aerul, solul trebuie să fie ferite de pericolul poluării. Dacă privim cu pasivitate cum sînt infectate rîurile, cum sînt ucise tot mai multe animale și cum se pierd diferite specii de plante — vom pierde valori de neînlocuit.

Să ocrotim, așadar, mediul în care trăim!

Ideea de bază a concursului constă în trezirea

(Continuare în pag. a 15-a)

Scenariu: HORIA ARAMĂ **Desene: NICU RUS**

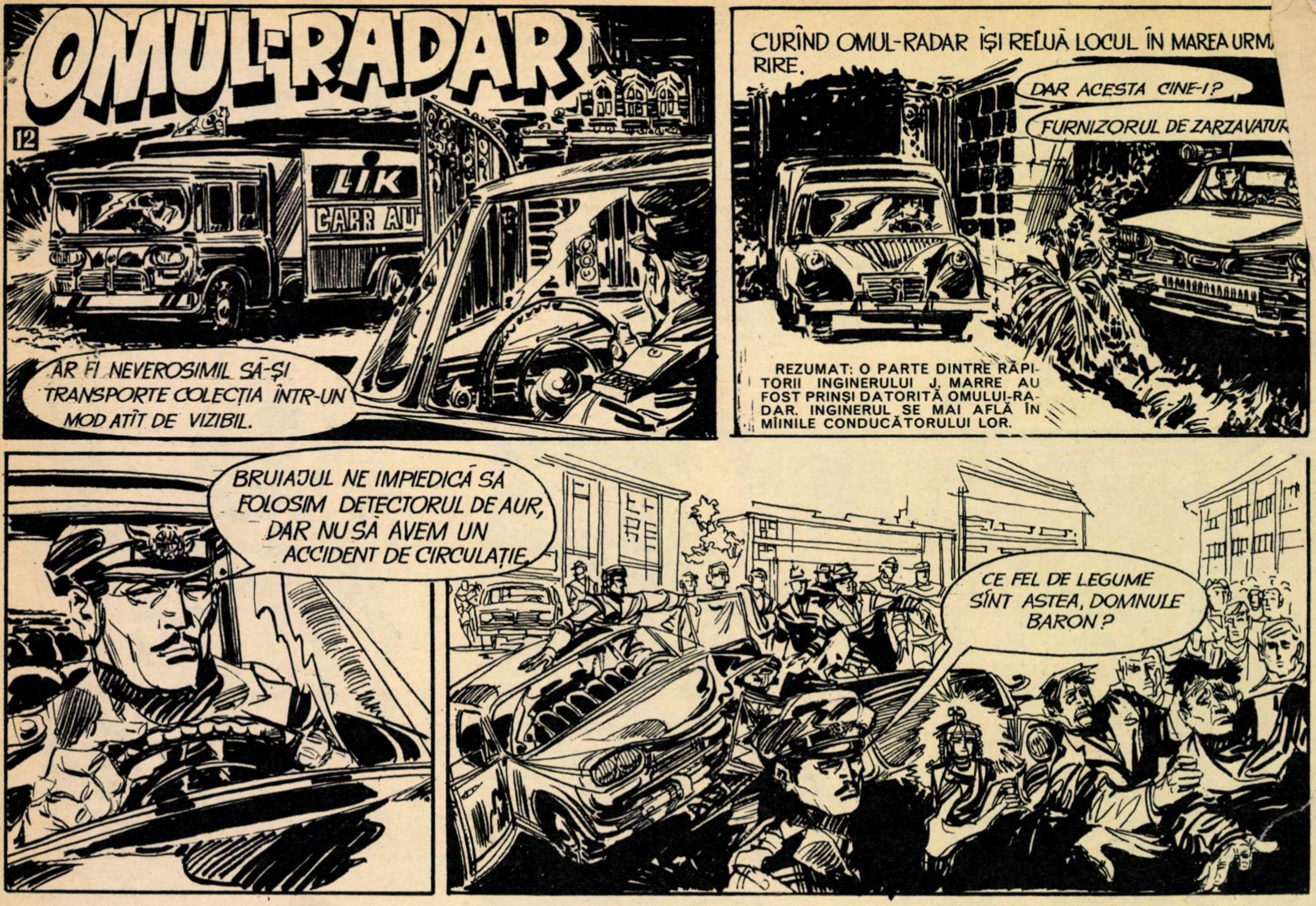
OMUL-RADAR
12
LIK
CARR AU
AR FI NEVEROSIMIL SĂ-ȘI TRANSPORTE COLECȚIA ÎNTR-UN MOD ATÎT DE VIZIBIL.
CURÎND OMUL-RADAR ÎȘI RELUĂ LOCUL ÎN MAREA URM
RIRE.
DAR ACESTA CINE-I?
FURNIZORUL DE ZARZAVATUR
REZUMAT: O PARTE DINTRE RĂPITORII INGINERULUI J. MARRE AU FOST PRINȘI DATORITĂ OMULUI-RADAR. INGINERUL SE MAI AFLĂ ÎN MÎINILE CONDUCĂTORULUI LOR.
BRUIAJUL NE IMPIEDICĂ SĂ FOLOSIM DETECTORUL DE AUR, DAR NU SĂ AVEM UN ACCIDENT DE CIRCULAȚIE.
CE FEL DE LEGUME SÎNT ASTEA, DOMNULE BARON?

NICUTA TANASE 82

Casata de la miezul nopții

ROMAN FOILETON 19

În Ciuceni mă aștepta șeful de post. Ne-am salutat și binevoitor m-a invitat la biroul lui. Fără să-mi pretindă ori să facă vreun apropo, i-am arătat din nou legitimația și mai ales delegația.

ROMAN FOILETON 83

S-a făcut el că nu-l interesează, dar le-a mai cercetat o dată. După puțină vreme mi-a spus.

— Nu vreau să mă amestec în meseria dumneavoastră de scriitor, dar întrucît de la apariția dumneavoastră în această comună s-au petrecut niște lucruri oarecum ciudate, este de datoria mea să...

— Ce lucruri ciudate s-au petrecut?

— Într-o singură zi... Abia v-ați făcut apariția și mi-ați dat atît de lucru.

— Eu?

— Da... Ați uitat? N-am venit cu motocicleta după dumneavoastră? Pe urmă am aflat că v-a dispărut mașina și iar a apărut...

— Am lămurit povestea asta... Mașina a fost confundată cu alta de aceeași culoare. Din greșeală. Si cheile s-au potrivit...

— Pe urmă l-ați adus pe băiatul lui Oprea, pe Zgîndărici, la poștă, a depus 38 000 de lei la C.E.C.

— De unde știți dumneavoastră cît a depus? Există un secret al depunerilor.

— Nu m-am interesat eu. Mi-au spus oamenii care au fost de față.

— Tovarășe plutonier, am o rugăminte la dumneata.

— Vă rog.

— Eu am o întîlnire...

— Întîlnire, la ora asta?

— Da. Eu de obicei am întîlniri ziua. Acum e o excepție.

— În sfîrșit, ce rugăminte aveți?

— Dumneata pînă cînd lucrezi? Pînă la ce oră te găsesc aici?

— Nu știți că la miliție nu se închide niciodată?

— Atunci... Uite, îți promit că... Nici așa nu e bine că pe urmă am o altă întîlnire la Zgîndărici, acasă. Știi ce, tovarășe plutonier, păsuiește-mă pînă mîine dimineață cu explicațiile. Mîine dimineață, la ora 7... hai să mai fie o oră... La ora 8, sînt aici. Am o rugăminte: din cînd în cînd, să arunci cîte-o privire și spre mașina mea.

ROMAN FOILETON 84

— La noi nu se fură.

— Nu se fură, dar se poate confunda...

— Ați încuiat-o?

— Da.

Exact, dar exact după trei minute eram în fața cofetăriei. Era aproape miezul nopții, așa că se înțelege de la sine că nu mai era nici un client înăuntru. Avînd programul pînă la orele 22, normal ar fi fost ca acum, la doar cîteva minute de miezul nopții, să fie trase obloanele. O ospătăriță făcea nu știu ce calcule în momentul cînd am deschis ușa, a întors capul oarecum speriată:

— E închis!

— Domnul responsabil a plecat?

— Nu. Dar cine sînteți dumneavoastră?

N-am apucat să-i spun cine sînt pentru că de după perdeaua de pluș albastru apăru domnul Țuțudan, mare specialist în înghețate și mai ales responsabilul cofetăriei din Ciuceni.

— Bun venit! Vă așteptam... Poftiți!

Mă invită în biroul domniei sale.

— Serviți un coniac?

— O casată ar fi mai nimerită.

Era miezul nopții, mîncam casată și nu știam nici unul nici celălalt cum să începem discuția. Nu eram acolo la miezul nopții pentru a mînca o casată, ci pentru a discuta cu responsabilul. Așa stînd lucrurile am spart eu gheața:

— Deci, domnule Țuțudan, v-au dispărut 80 000 lei de-aici din birou. Cînd? Cînd v-a dispărut această sumă?

— Nu contează ziua și ora dispariției... Chiar nu serviți un coniac?

— Nu, mulțumesc!

— Sînteți ceva rudă cu băieții?

— Nu.

— Stiam.

— De ce m-ați mai întrebat?

— N-are importanță... Vreți să facem un tîrg?

— Depinde ce fel de tîrg...

— Să vă vedeți de treburile dumneavoastră.

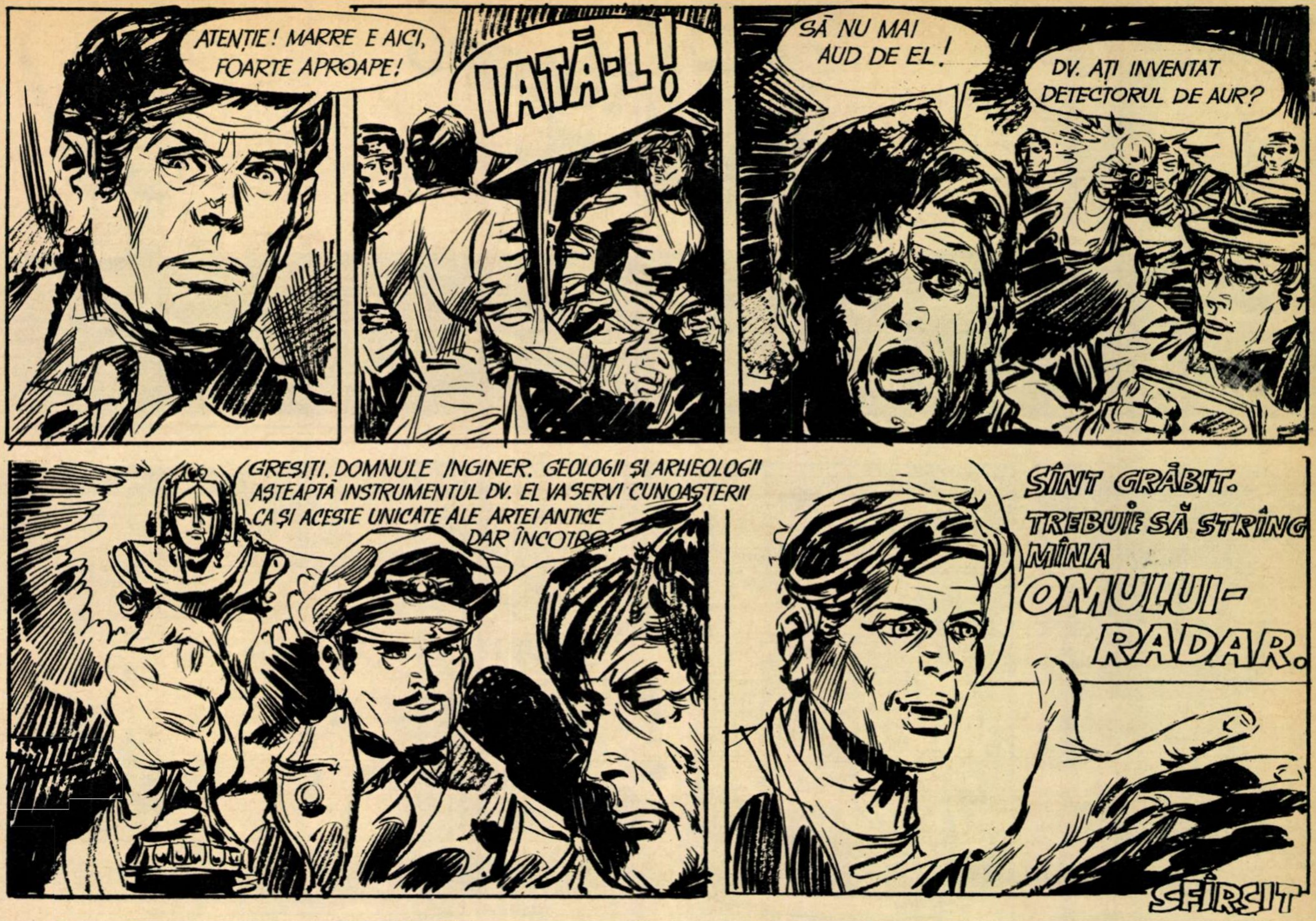
ATENȚIE! MARRE E AICI, FOARTE APROAPE!
IATĂ-L!
SĂ NU MAI AUD DE EL!
DV. AȚI INVENTAT DETECTORUL DE AUR?
GREȘIȚI, DOMNULE INGINER. GEOLOGII ȘI ARHEOLOGII AȘTEAPTĂ INSTRUMENTUL DV. EL VA SERVI CUNOAȘTERII CA ȘI ACESTE UNICATE ALE ARTEI ANTICE DAR ÎNCOTRO?
SÎNT GRĂBIT. TREBUIE SĂ STRÎNG MÎNA OMULUI-RADAR.
SFÎRȘIT

ROMAN FOILETON 85

— Dar asta și fac.

— Cu ce drept vă amestecați în această «combinație»?

— Mi s-a cerut o mînă de ajutor și...

— Cine v-a cerut o mînă de ajutor?

— Marian... Cîștigătorul lozului.

— Cum v-a cerut această mînă de ajutor?

— Simplu. A venit la mine cu o lădiță cu bancnote...

Pe cuvîntul meu că intenționam să-i povestesc exact cum se petrecuseră lucrurile dar... Dar din cofetărie am auzit vocea lui moș Petcu. Se răstea la cineva:

— Ce-mi spui tu mie că nu-i aici?

— Dacă-ți spun că nu e!

— Dacă te altoiesc cu bastonul ăsta, n-o să mai minți în viața ta.

Am deschis ușa și... Cofetăria era plină de musafiri: Moș Petcu, Zgîndărici, tatăl lui Zgîndărici și... se înțelege, Marian. I-am spus responsabilului:

— Domnule Țutudan, v-ași ruga... deși cofetăria este inchisa la ora asta, v-aș ruga sa-i serviți cu o casată. Plătesc eu la întoarcere... In cinci minute sînt înapoi... Zgîndărici, hai cu mine!

— Unde vă duceți?

— În cinci minute sîntem aici. Serviți-i, vă rog, cu cîte-o casată, cu toate că am impresia că lui moș Petcu i-ar fi mai drag un coniac, am zis eu din prag!

Comuna era cufundată în vise. Era miezul nopții, iar eu cu Zgîndărici, ca doi lunatici aproape că alergam pe șoseaua asfaltată.

— Unde mergem, mă întreba Zgîndărici.

— Ghici!

— La șeful de post!

— Nu. Tu știi să conduci?

— Cum să nu știu? De ce mă întrebați?

— Tu ai băut bere? Ai băut ceva?

— O jumătate de halbă.

ROMAN FOILETON 86

— Eu am băut mai mult. Conduci tu... Ai carnet?

— Se poate? Mergem cu mașina? Unde?

— Nicăieri. O aducem în fața cofetăriei.

De-abia am vîrît cheia în broască și șeful postului a și ieșit în prag.

— Plecați, tovarășe scriitor?

— Nu, nu voi pleca fără să discut cu dumneavoastră... Mai am puțină treabă... Zgîndărici urcă-te la volan!

I-am dat cheile, m-am urcat și eu în dreapta lui și, aflați de la mine că Zgîndărici e șofer de clasă mare.

— Nu înțeleg.

— Ce nu înțelegi, Zgîndărici?

— De ce n-ați lăsat mașina la locul ei?

— Să car valiza cu bani pînă aici pe jos?... Bagă mașina cu spatele lîngă stejarul acela.

Ce v-am spus eu... Un șofer amator ar fi făcut vreo două trei manevre ca să așeze mașina în poziția aia. Zgîndărici, dintr-o dată... E mare șofer. Am coborît, am luat valiza cu bancnote în care era si C.E.C.-ul purtător și am intrat în cofetărie. Domnul Țuțudan desfăcuse o sticlă de «Milcov» și bineînțeles, adusese la masă, la o masă din cofetărie, atîtea pahare cîți musafiri avea. Fata pe care o găsisem la început făcînd socotelile dispăruse. Pe o altă masă am deșertat valiza.

— Domnule, Țuțudan, la început mi-ați propus un tîrg. Poftim... Ăștia-s banii dumneavoastră.

Fără să scoată o vorbă, cofetarul șef porni spre birou. Moș Petcu dădea tîrcoale paharului de coniac iar ceilalți, tatăl lui Zgîndărici și Marian, parcă își pierduseră graiul. M-am dus lîngă Moș Petcu.

— Hai, moș Petcule! Hai să... beau și eu un coniac. Ce-o fi o fi!

— Hai, mă, și voi!... Sînteți dați naibii voi, scriitorii ăștia.

— De ce, moș Petcule?

ROMAN FOILETON 87

— D-aia.

Domnul Țuțudan își făcu apariția de după perdeaua de pluș cam albastru și...

— Cui i-l dau?

— Proprietarului... Mariane...

— Cu Zgîndărici m-am «tocmit», lui i-l dau.

Zgîndărici luă din mîna tremurînd a responsabilului de cofetărie lozul cîștigător și i-l întinse lui Marian. Acesta veni cu el la mine.

— Mariane, tu nu ai încă buletin, așa e?

— Nu, de ce?

— Acest loz care e cîștigătorul unei mașini «Alfa Romeo» trebuie înregistrat și ștampilat aici, la agenție... Tăticul tău suferă cu inima?

— Nu, de ce mă întrebați?

— Domnule Țuțudan, aveți telefon?

— Da, dar...

— Cui vreți să dați telefon?

— Tăticului tău. Trebuie să vină aici. Din suma de 80 000 s-au cheltuit niște bani... Nu mai sînt chiar 80 000.

Responsabilul cofetăriei deschise carnetul de C.E.C.. se uită la bancnote și zise:

— Nu, nu lipsește nimic. Sînt toți banii.

— Vă rog să nu-i dați telefon lui tăticu... Îi facem o surpriză. Ne ducem cu mașina acasă și...

SFÎRȘITUL PRIMEI PĂRȚI

Din partea autorului

Peste o bucată de vreme, o să vă dau eu de veste cînd să vă duceți la librărie și să cereți cartea «Sus mîinile, domnule scriitor!». În ea veți găsi în afară de această «Casată de la miezul nopții» și niște năstrușnice întîmplări cu... sper că n-ați uitat de Harcea Parcea!...

Asadar, dragii mei cititori, ne-am înțeles. O să ne vedem în librării.

Pagina celor mai tineri cititori

Recreația mare

Zdreanță

de **TUDOR ARGHEZI**

L-ați văzut cumva pe Zdreanță,
Cel cu ochii de faianță?
E un cîine zdrențuros
De flocos, dar e frumos.
Parcă-i strîns din petice,
Ca să-l tot împiedice,
Ferfenițele-i atîrnă
Și pe ochi, pe nara cîrnă,
Și se-ncurcă și descurcă,
Parcă-i scos din cîlți pe furcă.
Are însă o ureche
De pungaș, fără păreche.
Dă tîrcoale la coteț,
Ciufulit și-așa lăieț,
Așteptînd un ceas și două
O găină să se ouă,
Care cîntă cotcodace,
Proaspăt oul cînd și-l face.
De cînd e-n gospodărie
Multe a-nvățat și știe,
Și, pe brînci, tîrîș, grăpiș,
Se strecoară pe furiș.
Pune laba, ia cu botul
Și-nghite oul cu totul.
— «Unde-i oul?» a-ntrebat
Gospodina — «L-a mîncat!»
— «Stăi nițel, că te dezvăț,
Fără mătură și băț.
Te învață mama minte.»
Și i-a dat un ou fierbinte.
Dar decum l-a îmbucat,
Zdreanță l-a și lepădat
Și-a-njurat cu un lătrat.

Cînd se uită la găină,
Cu culcușul lui, vecină,
Zice Zdreanță-n gîndul lui:
«S-a făcut a dracului!»

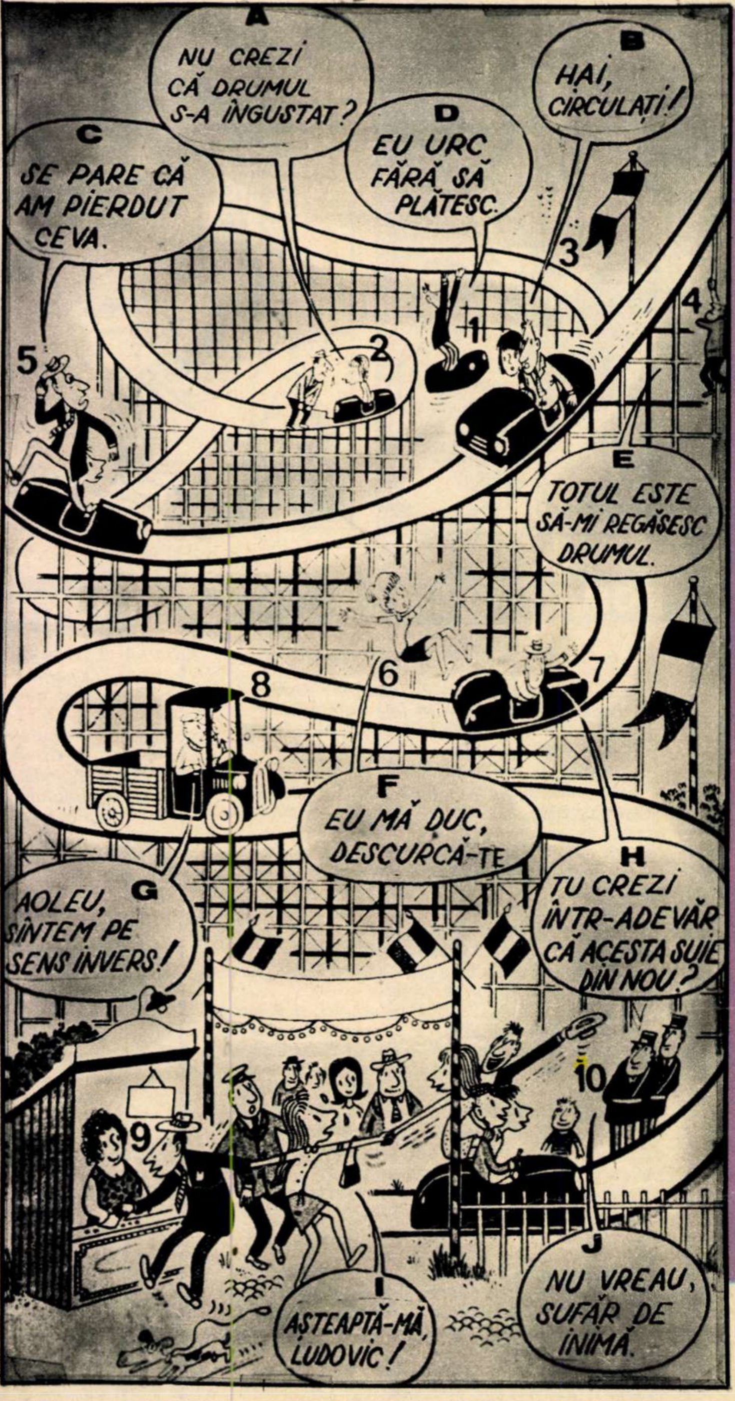
A NU CREZI CĂ DRUMUL S-A ÎNGUSTAT?
B HAI, CIRCULAȚI!
C SE PARE CĂ AM PIERDUT CEVA.
D EU URC FĂRĂ SĂ PLĂTESC.
E TOTUL ESTE SĂ-MI REGĂSESC DRUMUL.
F EU MĂ DUC, DESCURCĂ-TE
G AOLEU, SÎNTEM PE SENS ÎNVERS!
H TU CREZI ÎNTR-ADEVĂR CĂ ACESTA SUIE DIN NOU?
I AȘTEAPTĂ-MĂ, LUDOVIC!
J NU VREAU, SUFĂR DE INIMĂ.
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

În acest desen, autorul nu a plasat replicile în concordanță cu personajele care le rostesc! Voi puteți să le puneți de acord? (după Pif).

PERIPEȚIILE lui TONI

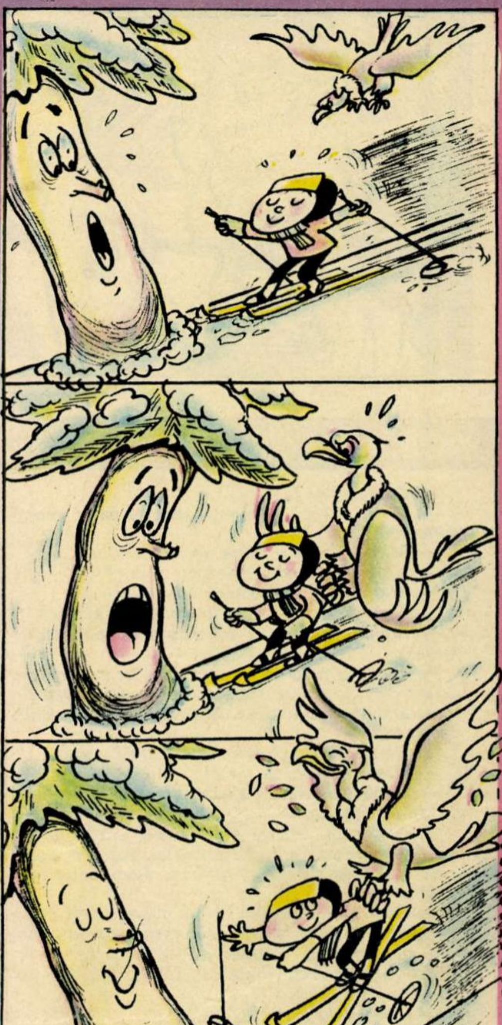

3

„RACHETA DE AUR"

DIN ÎNSEMNĂRILE LUI ILIE NĂSTASE

Mulţi mă întreabă cine mi-a fost primul şi-apoi cel mai de seamă antrenor. Iată o întrebare la care mi-e totdeauna greu să răspund. Adevărul e că am învăţat de la fiecare cîte ceva — şi de la nenea Pepi Ursan, *şi de la* Tache Caralulis, *şi de la* Cobzuc *sau* Gogu Viziru *— aşi ai rachetei — pe vremea cînd eu abia învăţam alfabetul în tenis. Mai mult s-a ocupat de mine antrenorul* Constantin Chivaru, *de la «Steaua», iar omul căruia îi datorez foarte mult este colegul meu de dublu,* Ion Ţiriac, *cu care am ajuns în finala «Cupei Davis».*

Cînd mergeam la teren, la Progresul, mi se lungeau urechile aşteptînd pînă mi se dădea şi mie o rachetă de tenis. Cînd, în sfîrşit, primeam una, aceasta era atît de uzată încît nu ştiai niciodată cum vor reacţiona mingile trase cu ea, dacă voiai să încerci un smash, un revers, un serviciu, un volé sau un backhand. Asta îmi aminteşte de profesorul meu de matematică de la «Ion Neculce».

— Măi, Iliuţă — îmi zicea — iar ai desenat figura greşit. Un singur matematician pe lumea asta raţiona pe figuri greşite şi ajungea la rezultate bune: Pitagora!

Nu ştiu dacă eu, jucînd cu rachete uzate şi mingi uzate eram în situaţia de a raţiona pe... figuri greşite, dar ştiu că mă antrenam ore în şir «la zid» pîndind ricoşetele mingii, încercînd să ghicesc ce traiectorii ciudate va lua. Azi, unii îmi laudă marea... intuiţie în a ghici ce vrea adversarul. Alţii — Lall *de pildă prima rachetă a Indiei — este de părere că îmi... hipnotizeze adversarul. Dacă ar şti ei că datorez totul numai antrenamentului cumplit de obositor, nesfîrşitelor ore de lucru «la zid», raţionînd cu — rachete uzate!...*

Faptul că m-am apucat de tenis a fost o întîmplare. Adevărul e că îmi plăcea fotbalul. Jucam fotbal pe stradă — cam pe cînd aveam opt ani ne mutasem în spatele primăriei actualului sector 8, vizavi de Liceul «Ion Neculce». *Alături de mine, juca fratele mai mare,* Costel *şi... soră-mea,* Cornelia, *pe care o puneam în poartă.*

— Ia-ţi un fes şi pantaloni de trening — o sfătuiam — să zică lumea că eşti băiat!

De la fotbal treceam la tenis. Trasam terenul pe asfaltul străzii şi jucam cu palete de placaj. Jucam pînă cădea înserarea şi abia atunci, rupţi de oboseală, lăsam totul baltă.

La o vreme, pe Costel l-au legitimat la clubul «Steaua».

— Am un frate, pe nume Iliuţă. Noi îi zicem Gălie. Cred că are «mînă» pentru tenis. Dacă aţi vrea să-l încercaţi — m-a recomandat el la noul club.

Proba s-a făcut şi... am reuşit. Dar ajuns la Steaua, fotbalul mi-a aprins iar... călcîiele. A început o luptă de culise între nea Constantin — cunoscutul internaţional — şi antrenorii de tenis care nu voiau să mă dea.

— Dar e talentat, pricepeţi? — spunea Constantin. Va fi un nou Dobai.

— E talentat şi la tenis. Nu-l dăm — se apăra nea Chivaru.

Pînă la urmă, am rămas la tenis. Dar asta nu mă împiedica să joc fotbal acasă, pe stradă, în curtea şcolii. Ca să fac pe grozavul luam bocancii de fotbal ai lui Costel şi, pentru că erau mari, îi umpleam cu zdrenţe, aşa că semănam cu Charlie Chaplin, cu ghete mari...

De curînd, la turneul de la Barranquilla, mi s-a decernat premiul «gheata de bizon» — o gheată uriaşă, pentru schiuri, pe care o ţin printre amintirile mele şi care-mi aminteşte de bocancii lui Costel.

În ziua cînd România a jucat cu Brazilia, fiind învinsă cu 3 la 2, Ion Ţiriac făcea haz de necaz:

— Păcat că nu te-ai făcut fotbalist, Iliuţă. Cu unul ca tine — încăpăţînat, ambiţios, neobosit, conştiincios şi mai ales... talentat — îi făceam mat pe brazilieni. Iar în «Cupa Davis» aveam poate... un partener cu care cîştigam «salatiera de argint»!

(va urma)

FIECARE CITITOR
AL REVISTEI NOASTRE,
UN POSIBIL CĂLĂTOR
CU AVIONUL ÎN JURUL
LUMII.
CÎND? CUM?
AMĂNUNTE ÎN
CUTEZĂTORII NR. 11,
DE JOI, 18 MARTIE A.C.

Pe lîngă numeroase povestiri, seria
le ilustrate şi reportaje extraordina
re, „CUTEZĂTORII" va oferi în numerele
viitoare cîteva noi CONCURSUR
dotate cu mari premii

Primul pas spre calitatea de cîştigător este să
vă abonaţi din timp la „CUTEZĂTORII" PE TRIMESTRUL II 197

Ultima zi în care vă mai puteţi abona
este 25 martie 197

CONCURS INTERNAŢIONAL DE AFIŞE PE TEMA OCROTIRII NATURII !

(Urmare din pag. a 11-a)

interesului tinerei generaţii pentru ocrotirea naturii (apă, sol, atmosferă, plante şi animale).

Afişele voastre trebuie să ilustreze, cu fantezie, cum anume poate realiza omul acest lucru. Ele vor reprezenta, astfel, o contribuţie la ocrotirea naturii.

CONDIŢIILE DE PARTICIPARE LA CONCURS

Concursul internaţional se adresează copiilor şi tineretului între 11 şi 18 ani.

Pentru participanţii din România, concursul începe de la data publicării prezentului regulament şi se încheie la *20 mai (data poştei)*. Cele mai bune lucrări vor fi trimise ulterior în R.S. Cehoslovacia, la Gottwaldov, unde vor intra în competiţia internaţională.

CONCURSUL SE ORGANIZEAZĂ PE 2 GRUPE DE VÎRSTĂ:

Grupa I — participanţi între 11—15 ani — tema: «Trăiesc şi cresc pe lîngă noi» (propuneri de afiş privitoare la protecţia animalelor şi plantelor).

Grupa II — participanţi între 16—18 ani — tema: «Omul, ca parte a naturii» (propuneri de afiş care să reprezinte raportul just al omului cu natura plante, animale, apă, atmosferă, sol, etc.).

Lucrările vor avea dimensiunea de 40 × 60 cm sau 60 × 90 cm şi pot fi executate în acuarelă, tuş, hîrtie colorată (colaje), cretă, peniţă sau pensulă.

Lucrările, ambalate în suluri de carton, vor f
trimise pe adresa: *Redacţia revistei «Cutezătorii*
Piaţa Scînteii, Bucureşti, pînă la data de 25 ma
1971, avînd notate pe verso numele, prenumele
vîrsta, adresa exactă (domiciliul), şcoala sa
locul de muncă (pentru grupa a II-a).

PREMIILE JURIULUI INTERNAŢIONAL

Autorii primelor 5 lucrări din fiecare grup
de vîrstă vor petrece 5 săptămîni la castelu
Lešná Gottwaldov de unde vor pleca şi într-
călătorie prin rezervaţii naturale.

Autorii următoarelor 5 lucrări din fiecar
grupă de vîrstă vor fi menţionaţi şi vor prim
diplome.

PREMIILE REVISTEI «CUTEZĂTORII

Premiul I — O barcă pneumatică
Premiul II — Un cort de excursie
Premiul III — O trusă de pescuit
10 menţiuni — constînd în recuzită de excurs

CHEMAREA LUI HOREA

14

Scenariu: **VLAICU BÂRNA**
Desene: **TEODOR BOGOI**

REZUMAT: DUPĂ PRINDEREA LUI HOREA ȘI CLOȘCA, CRIȘAN, ÎN STRAIE DE CERȘETOR, MAI RĂTĂCEȘTE O VREME PRIN SATELE MUNȚILOR ÎMBĂRBĂTÎND OAMENII ȘI SPUNÎNDU-LE CĂ ÎN PRIMĂVARĂ RĂSCOALA VA ÎNCEPE DIN NOU. POPA MOISE DIN CĂRPINIȘ ÎL DENUNȚĂ ȘI AL TREILEA CĂPITAN E DUS ȘI EL ÎN TEMNIȚĂ LA ALBA IULIA, LÎNGĂ HOREA ȘI CLOȘCA CARE ÎȘI AȘTEAPTĂ JUDECATA.

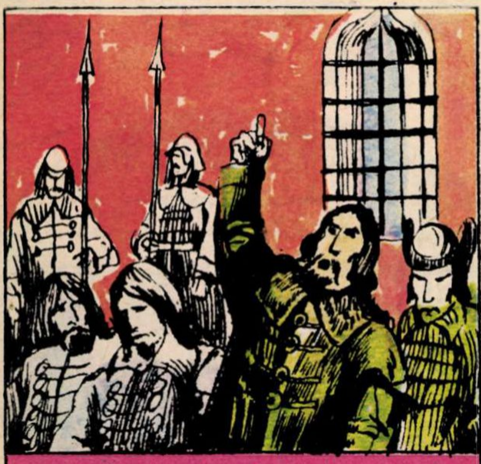

După interogatoriile luate judecătorii și consilierii împărătești au dat căpeteniilor răsculaților sentința cea mai cumplită: să li se frîngă pe roată toate părțile trupului.

În dimineața următoare, paznicii închisorii l-au găsit pe Crișan spînzurat cu curelele de la opinci.

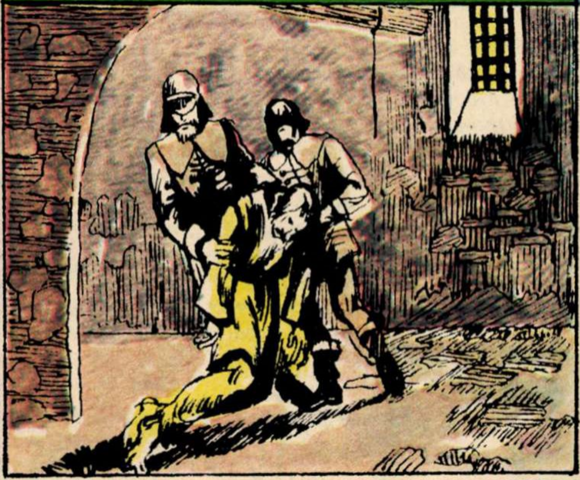

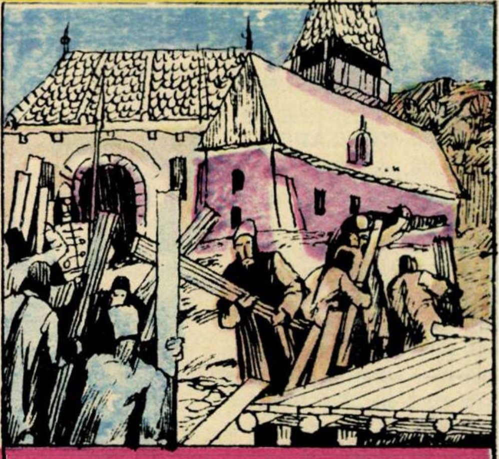

Pe cîmpul din fața fortăreței a fost ridicată o schelă pe stîlpi puternici, care susținea un pod de scîndură, locul unde urma să fie executați Horea și Cloșca.

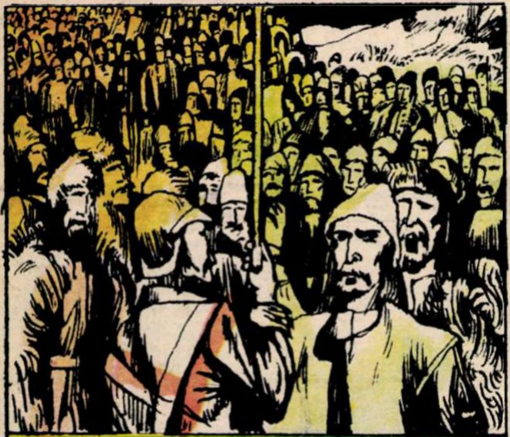

În dimineața zilei de 28 februarie 1785 au fost aduși iobagi, cîte șase din fiecare sat, și siliți să vadă cumplita osîndă.

Dinspre fortăreață se auzi huruitul unei căruțe și din ea coborîră călăul și cei doi osîndiți care urcară treptele podului.

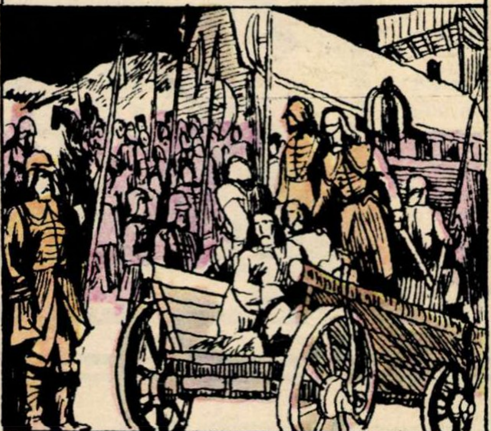

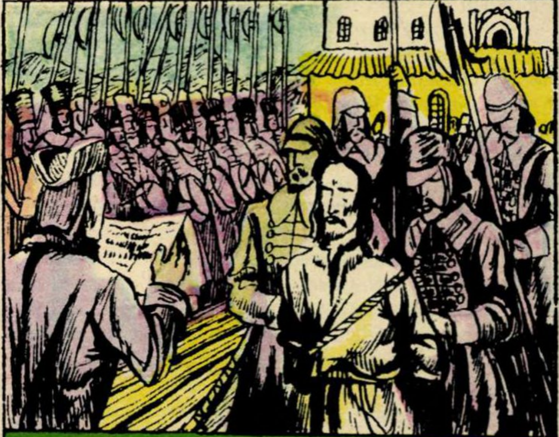

La apariția lui Horea freamătul mulțimii a fost acoperit de un ropot de tobe și un ofițer a citit în grabă osînda.

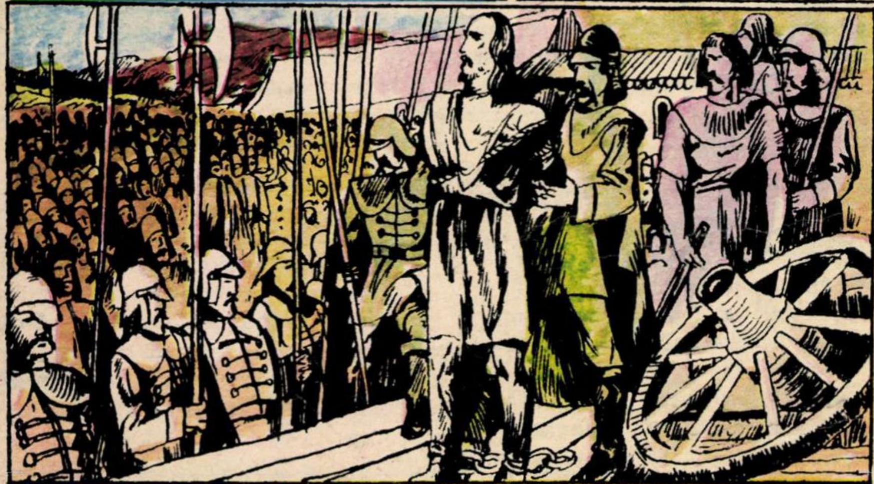

A fost frînt mai întîi trupul lui Cloșca. Horea și-a ridicat fruntea și din adîncul pieptului a rostit privind cu seninătate peste marea de capete:
— Mor pentru popor!

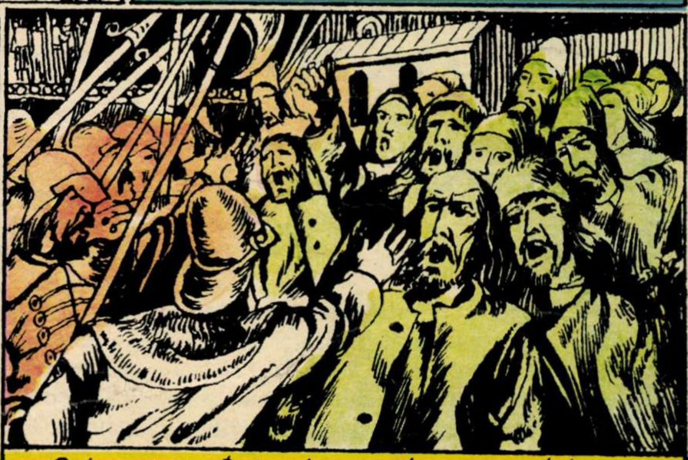

— Gata, părăsiți locul, porniți spre satele voastre! Gata! strigau ofițerii înspăimîntați de strigătele și vaietul mulțimii.
— Noi, domnule, noi n-am gătat! se auzi un glas din marea de oameni.

SFÎRȘIT

Cutezătorii 10

Redactor șef, Mihai Negulescu. Secretar general de redacție, Ovidiu Zotta.
Redacția-București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17 60 10. Administrația, Editura Scînteia. Tiparul-Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Redactor Artistic, Ioan Donca; Tehnoredactor, Emil Petrovici.

1 LEU

Abonamentele prin oficiile și agențiile poștale P.T.T.R., prin factorii poștali și difuzorii de presă.

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

11

1[illegible]2

JOI, 18 MARTIE
1971, ANUL V

Bibliotec[illegible]
Tîrgu Mureș

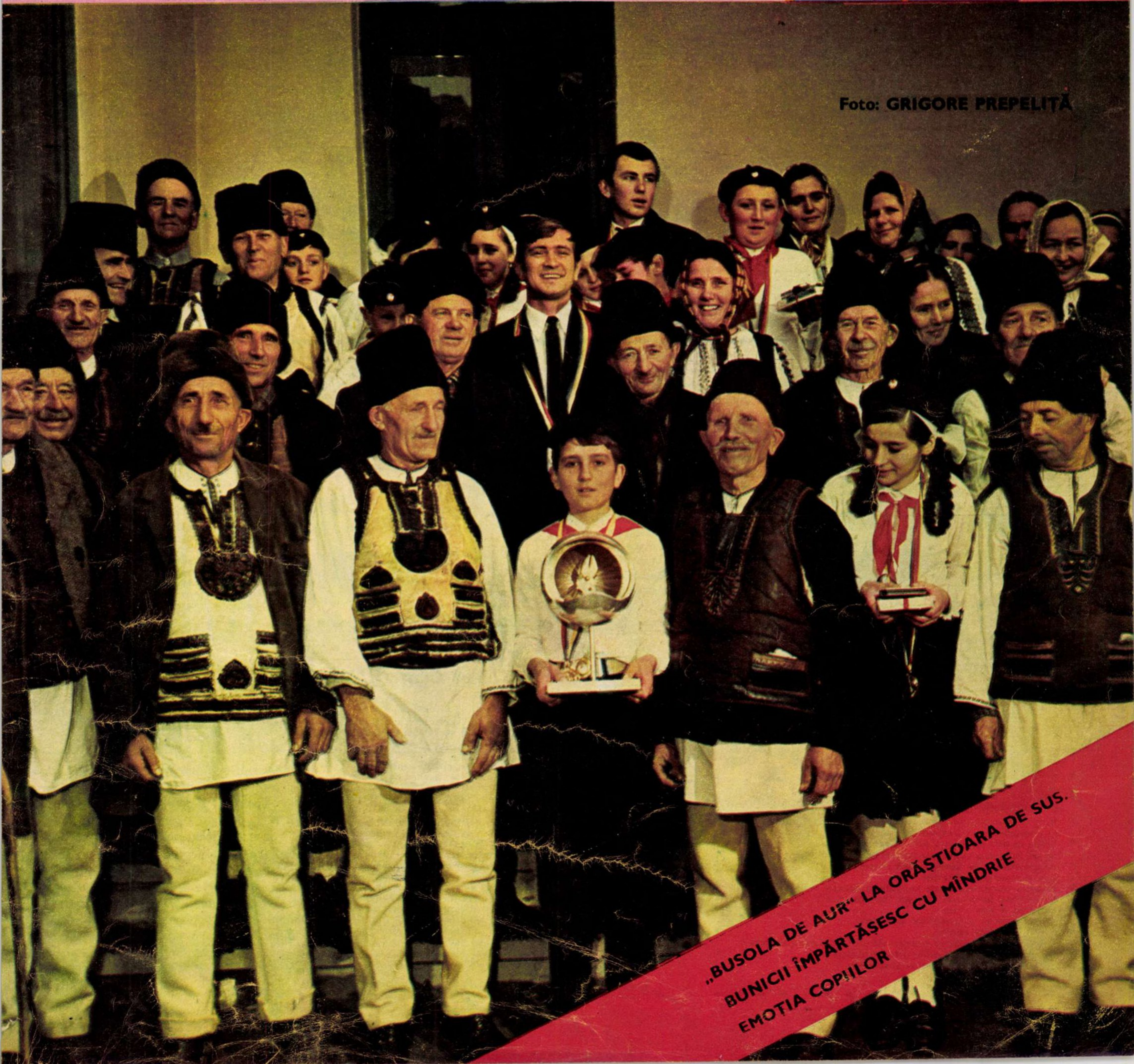

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

„BUSOLA DE AUR" LA ORĂȘTIOARA DE SUS.
BUNICII ÎMPĂRTĂȘESC CU MÎNDRIE
EMOȚIA COPIILOR

Omagiul cravatelor roşii

Doina Corneliu, preşedinta unităţii de pionieri de la *Şcoala generală nr. 8 din Iaşi*, comunică redacţiei: Noi, elevii claselor V—VIII, am organizat o drumeţie prin oraşul Iaşi. Cu această ocazie, am vizitat numeroase case memoriale printre care şi casa de pe str. Mitropolitul Iosif unde a fost sediul conspirativ al Comitetului regional Moldova al P.C.R., casa de pe str. Sărărie 23 unde în martie 1921 a avut loc Conferinţa pe ţară a grupurilor comuniste în vederea pregătirii primului congres al P.C.R., casa de pe str. Gheorghe Dimitrov nr. 66 unde a fost redacţia ziarului «Şcolarul leninist».

Deasemeni, am vizitat zona industrială a oraşului. Multe lucruri deosebite, neştiute de noi pînă acum, am aflat în această drumeţie.

●

Paraschiv Dincă, *preşedinte de unitate, anunţă redacţia: În cinstea semicentenarului P.C.R., unitatea de pionieri de la* Şcoala generală Clondiru, judeţul Buzău, *l-a invitat în mijlocul său pe tovarăşul* Gheorghe Coman, *vechi militant al luptelor muncitoreşti în ilegalitate.*

În memoria eroilor comunişti căzuţi în luptele din februarie 1933, am pregătit un frumos program artistic pe care l-am prezentat cu această ocazie.

Iată şi o fotografie realizată atunci.

●

De la unitatea de pionieri a Şcolii generale din satul Jieni, judeţul Olt, *am primit această fotografie cu explicaţia: «Sînt cîştigătorii noştri la concursul care a stîrnit mult interes în rîndul pionierilor, concursul cu tema: «Figuri de eroi comunişti». De remarcat că toţi concurenţii au fost deosebit de bine pregătiţi».*

●

CORNELIA RADU de la *Şcoala generală nr. 7 din Turda* transmite: De curînd, pionierii detaşamentului nostru, al clasei a III-a B, au trăit momente emoţionante. Încă un grup de 6 şcolari fruntaşi la învăţătură s-au alăturat promoţiei «Semicentenarului». Noilor pionieri li s-au înmînat buchete de gingaşi ghiocei, iar în încheiere am prezentat un frumos program de recitări şi cîntece.

La Şcoala generală nr. 1 din Tohan, judeţul Braşov, membrii cercului de metaloplastie, condus de profesoara Tatiana Constantinescu, **au deschis expoziţia de tablouri organizată în cinstea semicentenarului partidului. Sînt oglindite aspecte din viaţa şi activitatea muncitorilor, a comuniştilor.**

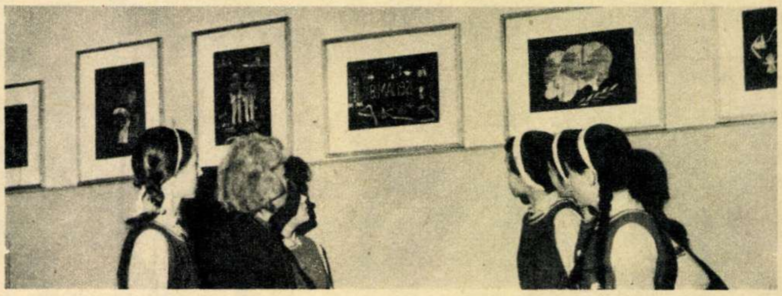

Membrii cenaclului literar de la Şcoala generală din Marinfeld-Timiş au dedicat recenta lor adunare poeziilor. În acest cadru mulţi pionieri au prezentat reuşite creaţii originale. Printre cele mai aplaudate s-a remarcat poezia intitulată «Ne conduci, partid» a pionierei Edda Gőtz din clasa a V-a B.

Corespondenta noastră, Ecaterina Székely, de la Şcoala generală din Macău, judeţul Cluj, ne transmite: «Zilele acestea, la inaugurarea muzeului etnografic din satul nostru a fost o adevărată sărbătoare. Cel mai vîrstnic locuitor din sat a tăiat panglica inaugurală şi apoi muzeul a fost luat cu asalt de vizitatori. Toţi se minunau de priceperea cu care pionierii aranjaseră cusăturile, ulcioarele, blidele şi alte obiecte care vorbeau de viaţa de demult a satului nostru»

7 000 DE PARTICIPANŢI LA „MINITEHNICUS '71"

Postul de radio YO3KMT al Clubului «Minitehnicus-Cutezătorii» recepţionează necontenit ştiri dintre cele mai palpitante în legătură cu desfăşurarea concursului Minitehnicus. La ora cînd închidem ediţia, date primite din 31 judeţe ale ţării arată că în prezent se află pe şantier 4 000 de lucrări asupra cărora se străduiesc peste 7 000 de minitehnicieni. Cei mai entuziaşti susţinători ai concursului sînt pînă acum judeţele BRAŞOV **(1 103 participanţi, 630 lucrări),** HUNEDOARA **(868 participanţi, 594 lucrări),** ILFOV **(519 participanţi, 317 lucrări),** SIBIU **(505 participanţi, 316 lucrări),** GALAŢI **(433 participanţi, 306 lucrări),** BRĂILA **(359 participanţi, 186 lucrări),** SĂLAJ **(315 participanţi, 174 lucrări),** VÎLCEA **(306 participanţi, 208 lucrări),** ARAD **(259 participanţi),** DOLJ **(219 participanţi),** BOTOŞANI **(200 participanţi). Pretutindeni, rîvna minitehnicienilor dă viaţă unor lucrări de mare interes. «Cutezătorii» aşteaptă cu nerăbdare clipa în care va putea să prezinte în paginile sale cele mai reuşite roade ale pasiunii tehnice a copiilor din întreaga ţară aşa cum vor apărea în cadrul expoziţiilor judeţene «Minitehnicus '71».**

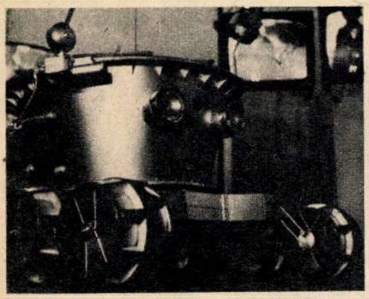

lunohod »1«

Recent, cunoscutul laborator sovietic autopropulsat «Lunghod-1» a transmis noi veşti din lunga sa călătorie pe Lună. «Cercetătorul» de pe Selena a continuatexplorarea unui crater cu diametrul de aproape 200 metri şi a transmis pe Pămînt imagini panoramice ale suprafeţei lunare. Semnalele lunamobilului au fost captate, timp de 5 ore şi de Observatorul astronomic Bochum din R.F. a Germaniei.

Fotografia de mai sus reprezintă un model de «Lunghod» pe care l-au realizat «tinerii constructori» de la Palatul pionierilor şi şcolarilor din Kursk (U.R.S.S.).

JOE FRAZIER, ÎNVINGE

Luni, 8 martie a.c., pe ringul marii arene «Madison Squar Garden» din New York, s-a desfăşurat meciul pentru titlul de campion mondial de box la categoria grea. Lupta, deosebit de dură şi spectaculoasă dintre cei doi protagonişti — Joe Frazier, deţinătorul titlului şi Cassius Clay, fost campion mondial la această categorie — s-a desfăşurat pe tot parcursul celor 15 reprize prevăzute (în total 45 de minute) şi a fost urmărită *in direct* de circa 100 milioane de telespectatori din toată lumea. Pronosticurile celor care acordau şanse mai mari lui Clay au fost infirmate, Joe Frazier reuşind să-l învingă la puncte şi să-şi menţină, astfel, titlul.

Bravo, dragi prieteni

Unde se află în luna martie numărul cel mai mare de prieteni ai «Cutezătorilor»? Să nu vă mire că şi de data aceasta îi vom găsi tot în judeţul Bihor. Pe semne, pionierii de acolo şi-au propus să nu piardă recordul deţinut pe luna ianuarie şi februarie. Aşadar, să nu vă fie cu mirare că a treia bicicletă, oferită în dar de revista noastră judeţului cu cele mai multe abonamente, va poposi şi de data aceasta la Bihor. Ce le va aduce luna aprilie? Nu ştim. Deocamdată le spunem bihorenilor: bravo, dragi prieteni!

ȘTAFETA CUTEZANȚEI

MAISTRUL CAZANGIU

ALEXANDRU CODESCU

EROU AL MUNCII SOCIALISTE,

VĂ ADRESEAZĂ O CHEMARE!

CINE SE ANGAJEAZĂ CEL DINTÎI SĂ-I RĂSPUNDĂ?

— Sînteți cunoscut și apreciat nu numai ca un inovator care a dobîndit cea mai înaltă demnitate a muncii, dar și ca un bun pedagog prin mîinile căruia au trecut multe generații de tineri. Care dintre recomandările făcute acestora de-a lungul anilor ar putea fi valabile și azi pentru cititorii noștri pionieri?

— Să fie sinceri și drepți cu ei înșiși și cu cei din jur, înțelegi? Adică să nu se înhame la lucruri pe care nu sînt hotărîți și siguri că le vor face. Dar și o dată înhămat la o treabă, nu te lăsa pînă ce n-o isprăvești! In viața mea am văzut mulți tineri și mai buni și mai răi care veneau să învețe o meserie. Cine spunea drept ce vrea și era hotărît s-o facă, întotdeauna izbîndea. Și izbîndea, nu glumă. Cine umbla însă cu fofîrlica, zicînd una și făcînd alta, chiar de-l tăia capul la ceva nu mai ajungea nimic. De aceea, eu le spun tuturor, cum le spun și copiilor mei: așteaptă un ceas înainte de-a face un pas, dar și cînd l-ai făcut să nu rămîi mut.

— Și o dată făcut primul pas, restul mergea ușor?

— Mergea. Mai ales dacă tînărul știa să se ferească de timpul mort, ca de un șarpe veninos. Adică dacă muncea și învăța în fiecare zi temeinic, așa cum scrie la carte, nu ca să-l vadă alții că se omoară, ci ca să-și însușească o meserie ca nimeni altul, de care apoi să fie mîndru. Pentru că să știți, meseria a fost și va rămîne mereu o brățară de aur, adică o podoabă a omului. Dacă n-o stăpînești bine, mai bine faci să te lepezi tu de ea și ea de tine. De aceea eu stau și mă mir cînd mai văd pe cîte unii, fugind de o meserie... ca să învețe. Dar ce, învățarea unei meserii nu e tot o școală? Și încă ce școală! Mai ales la noi, în țara noastră, unde și pe această cale a meseriei învățată temeinic și cu dragoste poți ajunge în cele mai înalte școli. Și-atunci?

— Da, și-atunci?

— Și-atunci să nu vie nimeni să-mi spună mie că cine n-a învățat încă să muncească cu mîinile o să-nvețe vreodată să muncească bine altfel. Că nu-l cred. Și știi de ce? Pentru că mîinile la om sînt ca și sufletul lui. De nu-l ai sau l-ai pierdut, pierdut ești.

— Care a fost, maistre Codescu, perioada cea mai concentrată și mai frumoasă din activitatea dv. și cum ați fost atunci sprijinit de ucenicii dv.?

— De cînd partidul nostru comunist a pus în mîinile poporului frînele țării, fiece zi de muncă are o concentrație, o frumusețe și mai ales o demnitate a ei anume. De aceea nici o zi nu seamănă cu celelalte. Asta am început s-o văd cu ochii mei încă de-atunci, din toamna lui 44, cînd Atelierele C.F.R. Grivița fiind bombardate era nevoie să le refacem urgent, pentru că frontul trebuia aprovizionat și proviziile trebuiau duse în trenuri. Era o mare mizerie, n-aveam pîine, n-aveam case, n-aveam materiale. Aveam doar încredere în viitorul țării și cu această încredere în suflet am reușit să muncim strașnic, c-ajunsesem să facem cîte 30–42 cazane de locomotivă pe lună. Și asta, cum spuneam, în condiții foarte grele. Dar și greutățile au rostul lor în viață. Așa le spuneam ucenicilor din preajmă-mi, care mi-au fost de mare sprijin la greul de-atunci, și-așa le spun și azi celor care-mi cer sfatul: să nu se sperie niciodată și nicăieri de nici o greutate. Ba le-aș mai zice pionierilor noștri că nu strică să caute nițel greul, să vadă de pe acum cum să-l ia și să-l frîngă.

— Dacă ar fi să concentrați, într-o singură chemare, tot ceea ce dv. gîndiți și le doriți pionierilor, care ar fi această chemare?

— Să lupte neîncetat, să muncească și să învețe, să învețe și să muncească, să ajungă muncitori pricepuți, destoinici și să putem să înfăptuim cît mai multe mașini, și cît mai multe instalații, și cît mai multe aparate aici, la noi în țară. Să dovedim ce pot mințile și brațele noastre harnice.

MIHAI IORDĂNESCU

FOTOGRAFIA SĂPTĂMÎNII

CASA PIONIERILOR COMĂNEȘTI, JUD. BACĂU — CERCUL FOTO —

DUMINICĂ, 21 FEBRUARIE A.C., A AVUT LOC,
LA ȘCOALA GENERALĂ
DIN ORĂȘTIOARA DE SUS,
ÎNMÎNAREA MARELUI TROFEU
«BUSOLA DE AUR»
ECHIPAJULUI «SARGEDAVA».

PIONIERILOR DE LA ȘCOALA GENERALĂ DIN ORĂȘTIOARA DE SUS, TUTUROR PIONIERILOR DIN JUDEȚUL HUNEDOARA

Organizat de revista «Cutezătorii» și de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, concursul «Expedițiile Cutezătorii» a constituit o acțiune prestigioasă la care au participat reprezentanți ai numeroase școli din întreaga țară. Între aceștia se înscriu și cele 7 echipaje ale unităților școlare din județul Hunedoara. Avem deosebita plăcere să constatăm că marele trofeu «Busola de aur» — pentru cea mai reușită expediție — a fost cîștigat de echipajul «Sargedava» de la Școala generală Orăștioara de Sus, care a străbătut în 10 zile un itinerar istoric și geografic deosebit de interesant — de la Sarmizegetusa dacică la Sarmizegetusa Ulpia Traiană, peste Munții Orăștiei și Retezat — a strîns pentru muzeul școlar un bogat material istoric, documentar și etnografic, a descoperit urmele materiale ale unei cetăți dacice, a înfruntat cu un curaj impresionant vitregiile naturii, realizînd adevărate performanțe turistice.

Cu prilejul înmînării marelui premiu echipajului «Sargedava» de la Școala generală din Orăștioara de Sus, precum și a unor distincții speciale echipajelor «Miorița» și «Turexfag», de la Școala generală nr. 3 Hunedoara și, respectiv, nr. 1 Petrila, biroul Comitetului județean de partid adresează cele mai calde felicitări pionierilor, comandanților și cadrelor didactice de la aceste școli, tuturor pionierilor din județul nostru, pentru activitatea ce o desfășoară cu pasiune și entuziasm tineresc în întîmpinarea semicentenarului Partidului Comunist Român, o dată cu urările de noi succese în viitor, deplină împlinire materială și spirituală.

Condițiile create pentru pregătirea și educarea voastră, dragi pionieri, expresie a dragostei și prețuirii cu care vă înconjoară partidul și statul nostru, a umanismului orînduirii noastre socialiste, vă oferă cele mai largi posibilități de instruire și afirmare multilaterală în slujba societății noastre.

Ne adresăm vouă, tuturor purtătorilor cravatelor roșii de pe meleagurile hunedorene, cu dorința ca prin întreaga voastră activitate, prin tot ceea ce faceți, uniți sub culoarea purpurie a steagului comuniștilor, să înnobilați anii copilăriei cu respectul pentru virtuțiile poporului român, cu dragostea de țară și devotamentul profund față de Partidul Comunist Român, gloriosul și încercatul nostru conducător.

Decernarea premiilor «Expedițiilor Cutezătorii» pionierilor din județul Hunedoara este pentru noi, părinții și frații voștri, pentru toți cei ce vă asigură instruirea și educația, un motiv de bucurie și de satisfacție. Ele răsplătesc nu numai temerarele voastre expediții turistice și de cercetare, ci întreaga activitate a pionierilor și cadrelor didactice din județ.

Convinși că premiul pe care l-ați obținut este premisa unor activități și a unor izbînzi și mai rodnice, ne exprimăm încrederea că sub conducerea și îndrumarea organizațiilor de partid, a cadrelor didactice, veți dovedi și în continuare pasiune în muncă și pregătirea școlară, că alături de celelalte unități de pionieri din județ veți cinsti, cu tot ce aveți mai nobil și mai de preț, marea sărbătoare a partidului nostru comunist și că vă veți bucura de toate binefacerile socialismului biruitor, de perspectivele minunate ce-i sînt deschise națiunii noastre românești în drumul său către progres continuu și înaltă civilizație.

BIROUL COMITETULUI JUDEȚEAN HUNEDOARA AL P.C.R.

IOAN CIMPORESCU (căpitan)

IOAN BODEA (secund)

CORNELIA STURZA (istoric)

EMILIA RÎPACI (naturalist)

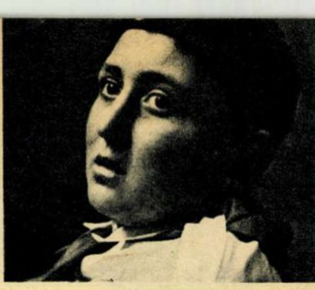

IOAN FILIPESCU (geol

ERCUL
de
1967
SARGEDAVA
ORIE-ARHEOLOGIE

FANIONUL CERCULUI DE ISTORIE AL ELEVILOR DIN ORĂȘTIOARA DE SUS.

INVINGĂTORII DE-

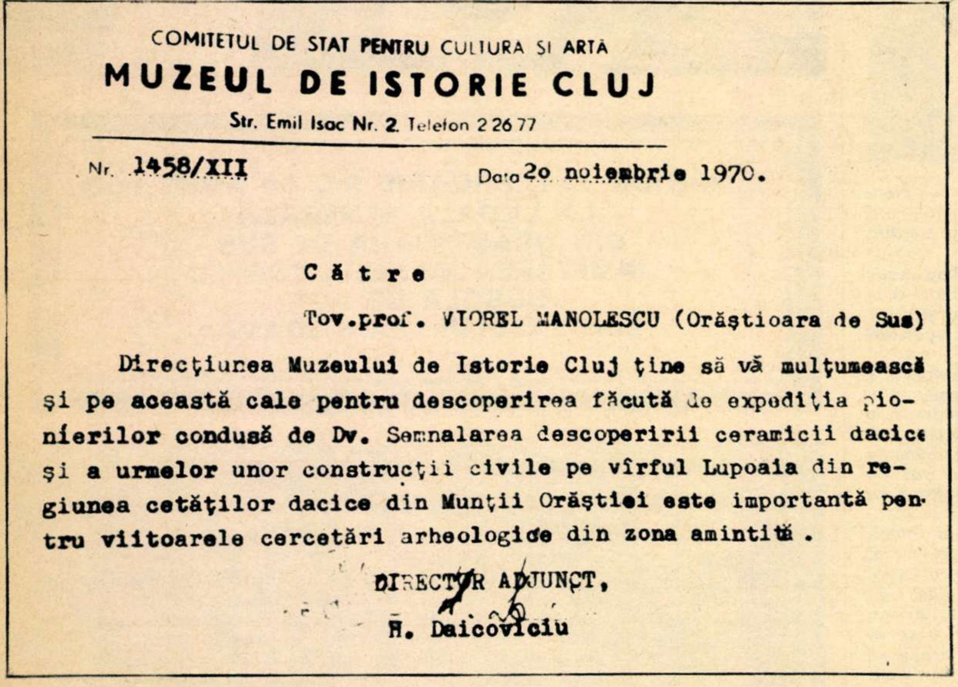

COMITETUL DE STAT PENTRU CULTURA ȘI ARTĂ
MUZEUL DE ISTORIE CLUJ
Str. Emil Isac Nr. 2. Telefon 2 26 77

Nr. 1458/XII　　Data 20 noiembrie 1970.

Către

Tov.prof. VIOREL MANOLESCU (Orăştioara de Sus)

Direcţiunea Muzeului de Istorie Cluj ţine să vă mulţumească şi pe această cale pentru descoperirea făcută de expediţia pionierilor condusă de Dv. Semnalarea descoperirii ceramicii dacice şi a urmelor unor construcţii civile pe vîrful Lupoaia din regiunea cetăţilor dacice din Munţii Orăştiei este importantă pentru viitoarele cercetări arheologice din zona amintită.

DIRECTOR ADJUNCT,
H. Daicoviciu

CÎNTECUL ECHIPAJULUI SARGEDAVA

(fragment)

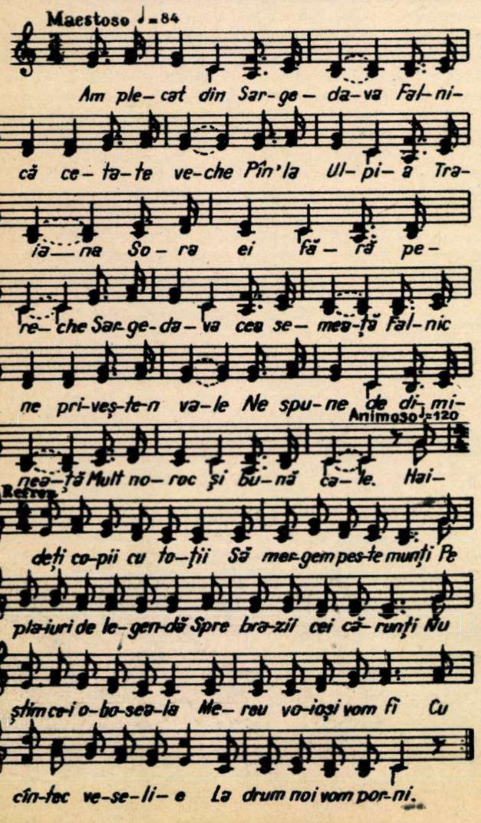
Maestoso ♩=84
Am ple-cat din Sar-ge-da-va Fal-ni-
că ce-ta-te ve-che Pîn'la Ul-pi-a Tra-
ia-na So-ra ei fă-ră pe-
re-che Sar-ge-da-va cea se-mea-ţă Fal-nic
ne pri-veș-te-n va-le Ne spu-ne de di-mi-
Animoso ♩=120
nea-ţă Mult no-roc şi bu-nă ca-le. Hai-
Refren
deţi co-pii cu to-ţii Să mer-gem pes-te munţi Pe
pla-iuri de le-gen-dă Spre bra-zii cei că-runţi Nu
ştim ce-i o-bo-sea-la Me-reu vo-ioşi vom fi Cu
cîn-tec ve-se-li-e La drum noi vom por-ni.

Versuri: VIOREL MANOLESCU
Muzică: DOREL MUNTEANU

Am plecat din Sargedava
Falnică cetate veche
Pîn' la Ulpia Traiana
Sora ei fără pereche.
Sargedava cea semeață
Falnic ne privește-n vale,
Ne spune de dimineață
Mult noroc și bună cale.

Refren:
Haideți copii cu toții
Să mergem peste munți,
Pe plaiuri de legendă
Spre brazii cei cărunți!
Nu știm ce-i oboseala,
Mereu voioși vom fi,
Cu cîntec, veselie,
La drum noi vom porni.

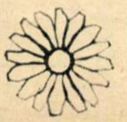

LEGENDA SPUNE

Pe malurile Streiului, în antica Sargedava, Decebal si-a tăinuit comorile. Cutezătorii porniți din Orăștioara nu caută tezaurul de aur și argint al eroului dac, ci alte comori, mult mai prețuite: ei vor să cerceteze zidurile milenare ale Sarmizegetusei, amfiteatrul și întăriturile de piatră ale Ulpiei Traiana, temeliile străvechilor cetăți de la Blidaru, Costești și Grădiștea Muncelului. Și încă ceva: expediția «Sargedava» își propune să facă ea însăși unele sondaje arheologice într-o zonă pe care a studiat-o cu de-amănuntul mai înainte de a porni la drum, loc necercetat încă de arheologi.

Soarele arde. A ajuns în cumpăna cerului. Ornicul ceresc indică amiaza. Dar nimeni nu-și găsește răgazul de a cerceta cadranul solar și nici limbile cronometrului.

— Cred că de data aceasta nu mă înșel: e o pastă de factură tipic dacică...

Cornelia Sturza, istoricul expediției, ridică în lumină un ciob de oală pe care au mai rămas, pe o față, urme de pămînt umed.

Ioan Ivășescu, etnograful, își părăsește «sectorul» și se apropie. Întoarce ciobul pe o față și pe alta, curăță cu grijă pămîntul lipit de el:

— Ai dreptate, Cornelia. Sîntem pe un drum bun...

Cei zece discută animat cîteva minute, apoi reîncep lucrul, cufundîndu-se în tăcere.

Aici, pe terasa superioară a movilei Lupoaia se continuă prin cei zece cutezători o experiență și o tradiție valoroasă. Atît în anul 1969 cît și în 1970, pe sectorul arheologic de la Costești,pionierii din Orăștioara de Sus au lucrat cu temei, contribuind la dezlegarea multor probleme legate de sistemul fortificațiilor dacice din munții Orăștiei. La Lupoaia, sub covorul ierbii, pătrund în cuprinsul istoriei: ceramica și unele vestigii de construcții care par să definească prezența unor așezări dacice. Dar să nu ne pripim cu concluziile. Materialul adunat trebuie analizat de specialiști, care-și vor spune la timpul potrivit cuvîntul.

26 august 1970. Cine e oare mai încruntat? Cerul sau chipul meteorologului expediției? Dimineața e posomorîtă. Lumina se filtrează palidă, ca printr-o sită deasă de plumb. Plouă cenușiu, tomnatic, contrazicînd calendarul. Cei zece înaintează în șir indian, urcînd culmile cu pante repezi ale Retezatului. Nori pîcloși, de cenușă și zgură, se fugăresc aprigi, într-o bătălie întunecată, ce fură și mai mult din lumina cerului. Valuri de aer înghețat curg șuvoaie de pe înălțimi. Vîntul bate cu furie.

Ploaia s-a transformat pe nesimțite în zăpadă. Ninsoarea cade grea. Vîrtejuri o poartă în roate. E din ce în ce mai frig.

Cei mai voinici preiau o parte din povara prea grea a celor mai obosiți. Comandantul își burdușește și el rucsacul.

— Strîngeți rîndurile! Cît mai apropiați unul de altul!

Cei zece simt, acum mai mult ca oricînd, ce înseamnă o echipă unită. Grindina bate cu furie pămîntul, ricoșează din stînci, parcă ar fi explodat un meteor de gheață. Seara coboară vînătă de frig peste munte. Si o dată cu ea se zgribulește și mercurul termometrului. La adăpostul precar al unei stînci, cutezătorii fac un mic popas. Sînt scoase din rucsacuri ultimele rezerve: ștergare, flanele, pijamale...

— Dacă ajungem la Vîrful Mare, scăpăm de puterea viscolului. Curaj, copii! V-ați dovedit dîrji. Sînt mîndru de voi. Un ultim efort și ajungem la adăpost!

Cuvintele comandantului îi încălzesc. Au încredere în el.

— Haidem!

Cine a vorbit? Una dintre fete. Poate Emilia, poate Neli, ori... dar ce importanță are cine a dat semnalul de plecare?

Viscolul rotește pulberile înghețate, biciuind obrazul cutezătorilor. Echipajul «Sargedava» a găsit pînă la urmă drumul spre cabana Pietrele, după ce a petrecut o noapte de gheață pe culmea Retezatului. O noapte grea, învinsă cu bărbăție, în care fiecare a simțit ce puternic poate fi, în ceas de cumpănă, spiritul de echipă.

O dată cu cețurile și iureșul viscolului s-au spulberat și amintirea ceasurilor grele. Cronicarul expediției consemnează noi acțiuni. Ei pătrund în Ulpia Traiană, cetatea clădită de romani în inima Daciei cucerite. O mică Romă, înălțată după chipul Cetății Eterne. Vechile ei ziduri, rămase în parte neștirbite de trecerea secolelor, evocă puterea și strălucirea de altă dată a cetății. Imaginația pionierilor, aprinsă de studierea lecturii premergătoare acestei incursiuni în istoria primului mileniu, dă viață și culoare străzilor, arcului de piatră al amfiteatrului...

Jurnalul lor sobru, concentrat, n-a insistat prea mult asupra roadelor date de munca lor entuziastă, acolo, pe ultima terasă a movilei Lupoaia.

Cîteva săptămîni mai tîrziu, o scrisoare semnată de **HADRIAN DAICOVICIU**, director adjunct științific al Muzeului de istorie din Cluj, mulțumește membrilor expediției «Sargedava» pentru valoroasa lor contribuție, consemnînd că cercetările făcute de ei în aria munților Orăștiei au adus la iveală o serie de elemente care vor constitui temeiul unui viitor șantier arheologic în punctul Lupoaia.

AUREL LECCA

EMIL FILIPESCU (geograf)

AURELIA MUNTEANU (istoric)

PETRU TROȘAN (cartograf)

EMIL SURDU (etnograf)

IOAN IVĂȘESCU (etnograf)

LA SARGEDAVA

RAMPA DE LANSARE

Intîlnirea cu echipajul «Sargedava» a pus in lumină și alte succese ale pionierilor și școlarilor din Orăștioara de Sus. Văzîndu-le și cunoscîndu-le, nu putem să nu vă vorbim puțin și despre ele, și despre preocupările și realizările celorlalți colegi ai acestor expediționari

FASCINAȚIA ISTORIEI. În vara anului 1967, un sătean a descoperit sub brazdele unui ogor o superbă amforă dacică. Și-a fost destul ca vestea să ajungă la școală, pentru ca profesorul de istorie Viorel Manolescu să fie pur și simplu luat cu asalt de cîțiva elevi: «Vrem s-o vedem și noi, să ne vorbiți despre ea». Au mers, au văzut-o, au cercetat-o, apoi s-au deplasat și la fata locului. Si acolo, spre bucuria lor, și-au dat seama că mai trebuie să fie si alte piese cu valoare arheologică, presupunere repede confirmată de specialiști.

Așa a apărut «nucleul» cercului de istorie de azi, cerc a cărui faimă a depășit de mult hotarele satului datorită rezultatelor deosebite pe care le-au obținut membrii săi în activitatea lor.

Cei 75 mici istorici din Orăștioara de Sus adună și păstrează cu grijă, în muzeul cercului, numeroase mărturii descoperite întîmplător (mai puțin de ei și mai mult de localnici), dau o mînă de ajutor specialiștilor cînd aceștia vin să lucreze pe aceste meleaguri (sînt colaboratori apropiați ai profesorului Hadrian Daicoviciu care de curînd le-a făcut cinstea de-a accepta să devină membru de onoare al cercului lor). Dar mai ales studiază o bogată bibliografie de specialitate și, confruntînd-o cu descoperirile de pe teren, emit noi ipoteze, proprii, pe care apoi le discută cu oamenii de știință. (În prezent, de pildă, sînt pregătiți să lanseze ideea că Tapae, localitate în care s-a dat crîncena bătălie din anul 101 dintre daci și romani, nu se află în Banat, ci tot pe aceste meleaguri).

UN SALT DE... 19 SECOLE. Vreți să asistați, la fața locului și «pe viu», la crîncena luptă dintre daci și romani de la Sarmizegetusa? Nimic mai simplu: mergeți într-o vară la Orăștioara de Sus, cam pe la sfîrșitul lui august.

De doi ani, în fiecare vară, într-una din zilele frumoase, dacii și romanii apar din nou pe aceste meleaguri, iar împrejurimile Sarmizegetusei răsună iarăși, precum cu aproape 19 secole în urmă, de zvonul luptei. Evocarea aceasta a prins rădăcini atît de puternice în activitatea pionierilor și elevilor de aici, încît tinde să devină tradițională. Și e «gustată» (și apreciată) nu numai de protagoniști (mai toți elevii din școală, de la cei mai mici pînă la cei mai mari), ci și de săteni, ba chiar și de vizitatori de prin alte localități, mai apropiate sau mai depărtate, care vin în mod special s-o vadă.

TEHNICA SECOLULUI PE MELEAGURILE SARMIZEGETUSEI. Fiecare secol cu tehnica lui. Și cum al nostru e al avioanelor și rachetelor, asemenea articole nu lipsesc azi nici de pe meleagurile Sarmizegetusei. E adevărat, cu ele nu se poate zbura, pentru că sînt prea mici, pentru că sînt construite de membrii cercului de racheto-modele de la această școală. Asta însă nu le împiedică totuși să se înalțe, să se ridice chiar mai sus decît vîrfurile munților dimprejur, și să cucerească în competiții locuri fruntașe (Ioan Cimporescu, de pildă, căpitanul echipajului «Sargedava», care e nu numai un pasionat istoric, ci și constructor de racheto-modele, a cucerit anul trecut locul doi pe județ cu o rachetă proprie). Și asta spre încîntarea constructorilor și spre admirația sătenilor care sînt tare mîndri că feciorii lor sînt preocupați nu numai de trecut, ci și de viitor.

*

Am putea să vă mai vorbim în felul acesta despre cutezătorii din Orăștioara de Sus. Intenția noastră a fost însă să vă convingem că echipajul «Sargedava» n-a apărut pe un cer pînă la el gol de alte «stele». Și sperăm c-am reușit, așa că ne oprim aici.

CONSTANTIN DIACONU

NUMAI O PARTE DINTRE EXPONATELE MUZEULUI DE ISTORIE.

EXAMENELE EXPEDIȚIEI
ANCHETA NOASTRĂ

«Expedițiile Cutezătorii» mai precis parcurgerea itinerariilor în munți, îi pun pe expediționari în diverse situații care le solicită — și le educă totodată — o seamă de calități deosebite. Dintr-o curiozitate pe care ne-o veți înțelege, ne-am adresat celor 11 membri ai echipajului «Sargedava», rugîndu-i să ne spună, fiecare în parte, cu ce anume consideră că s-au întors «în plus» din expediție. Iată, pe scurt, răspunsurile lor:

VIOREL MANOLESCU, *profesor de istorie, comandantul echipajului: «Am mai străbătut de cîteva ori, împreună cu elevii, cărările munților Orăștiei și Retezatului. Niciodată însă organizați în acest fel. Iată de ce pot spune că expediția noastră din vară a constituit pentru mine o experiență inedită. Mă refer nu atît la cercetările pe care le-am desfășurat, la rezultatele concrete pe care le-am obținut, ci la faptul că am avut posibilitatea să mă conving că și copiii, atunci cînd sînt bine organizați și pregătiți, sînt în stare să traverseze situații dificile, să învingă greutăți care în mod obișnuit le dau de lucru și oamenilor mari ».*

IOAN CIMPORESCU, *căpitanul echipajului: «Am descoperit că pot să mă stăpînesc, să rabd chiar. Închipuiți-vă ce-ar fi însemnat ca eu, în calitatea mea de căpitan al echipajului, să mă plîng de frigul sau ploaia care ne-au însoțit opt zile. Și încă ceva: am înțeles pentru prima oară că dacă ai fost ales de tovarășii tăi într-o funcție de răspundere, trebuie să te ocupi întîi de ei și să te lași pe tine la urmă».*

IOAN BODEA, *secundul echipajului: «Tot timpul, echipajul a acționat ca un singur om. De la pregătirea mîncării pînă la învingerea unor greutăți ivite pe traseu. Îmi amintesc de o cărare din Retezat, care trecea pe marginea unei prăpastii. N-am să uit că am parcurs-o pe înserat, ținîndu-ne de mînă și numărîndu-ne cu voce tare. Expediția m-a convins pe deplin că într-un colectiv bine închegat și disciplinat îți este mult mai ușor să realizezi ceea ce ți-ai propus, să învingi greutățile ivite în cale, decît de unul singur, oricît de dotat ai fi».*

CORNELIA STURZA, *istoric:*

«M-am convins că nici o situație nu-i fără ieșire, că la fiecare trebuie să existe o soluție. Numai s-o cauți, s-o găsești. Într-o zi ne-a dispărut o parte din provizii, iar altele nu mai puteam procura. «Ce-o să ne facem?» — m-am întrebat eu. Colegii însă au găsit răspunsul: «Le vom recupera micșorînd porțiile pe cîteva zile». Nu ne-a fost prea ușor, dar le-am recuperat».

EMILIA RÎPACI, *naturalist: «Înainte de expediție nu prea știam că un singur obiect poate avea mai multe întrebuințări. Prosopul, de pildă, e făcut să ne ștergem cu el. Ei bine, pe Vîrful Mare, cînd ne-a prins un viscol cu zăpadă, am folosit prosoapele ca pe niște căciuli și ne-au prins foarte bine».*

IOAN FILIPESCU, *geolog: «Cînd am plecat la drum nu eram prea sigur că voi rezista cu cele 60 de kilograme ale mele. E adevărat, mi-a fost foarte greu. La un moment dat, pe un viscol, chiar nu m-am mai putut stăpîni și am plîns. M-a cuprins însă rușinea și mi-am șters repede lacrimile. Expediția a fost pentru mine un examen al rezistenței fizice pe care, trecîndu-l totuși, pot zice că am descoperit că sînt mai altfel decît credeam, din acest punct de vedere ».*

EMIL FILIPESCU, *geograf: «Pe bună dreptate se zice că trebuie să te grăbești... încet. Cînd ne-a apucat ploaia, într-o seară, ne-am grăbit să ajungem la o cabană, dar n-am mai studiat harta cu atenție și ne-am rătăcit. Am fost nevoiți să dormim în pădure, tot în corturi, ca a doua zi să descoperim că mult căutata cabană se afla la... 200 de metri de noi».*

AURELIA MUNTEANU, *istoric: «Noi, cele trei fete din echipaj, pregăteam meniurile. Pe lîngă multe alte lucruri frumoase pe care le-am învățat în timpul expediției, a fost și acela de-a pregăti o masă bună dintr-un număr mic de alimente».*

PETRU TROȘAN, *cartograf: «M-am întors din expediție ca toți ceilalți colegi ai mei, mult mai călit din punct de vedere fizic și moral, dar mai ales încîntat de frumusetea și bogăția munților noștri, prin care am să călătoresc de-acum în fiecare vară ».*

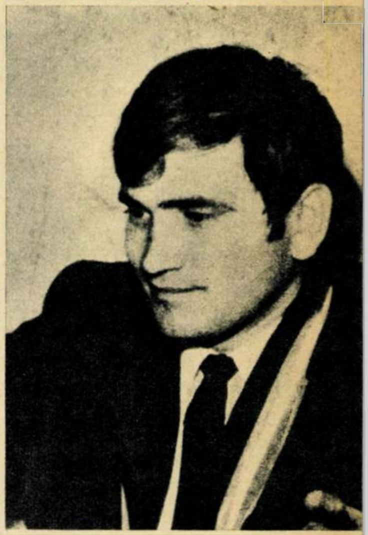
Profesor
VIOREL MANOLESCU
(comandant de echipaj)

●●●●●●●●

EMIL SURDU, *etnograf: «Vă mărturisesc că eu, în calitate de cel mai mic, am fost «ocrotitul» echipajului. N-am crezut că niște colegi își pot scoate flanela de pe ei ca să mi-o dea mie, deși și lor le era frig sau că vor face schimb de loc cu mine atunci cînd în cortul în care mă aflam mai «pica». Expediția însă m-a convins că am asemenea colegi.»*

IOAN IVĂȘESCU, *etnograf: «Ca vîrstă am fost cel mai mare din echipaj. Asta însă nu m-a împiedicat să ascult de dispozițiile date de căpitan, care-i cu doi ani mai mic. Și dacă vă spun că înainte de expediție nici nu puteam concepe așa ceva, veți înțelege ce-a însemnat pentru mine.»*

FRAGMENT DE COLOANĂ ROMANĂ PĂSTRATĂ ÎN MUZEUL DE ISTORIE AL ȘCOLII.

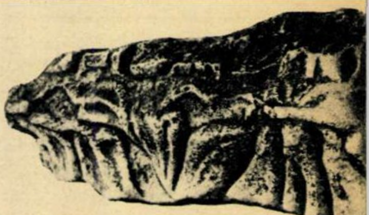

LA ȘCOALA GENERALĂ DIN ORĂȘTIOARA DE SUS EXISTĂ ȘI O RENUMITĂ FORMAȚIE DE CĂLUȘARI.

GEORGE DAN

ODA „SARGEDAVEI“

«Am plecat din Sargedava
Falnica cetate veche...»
(din cintecul echipajului)

O, umbră a lui Pindar, cu daurită lyră,
dă-mi har să cînt vitejii, cîntarea mi-o inspiră!
Vitejii «Sargedavei», cei zece pionieri,
porniră peste dealuri, văi, sate de oieri,
să vadă cetăți dace din munții Orăștiei,
să ia în piept urcușul și grindina stihiei,
pe Retezat să treacă-n Hațeg, la moșii daci,
cărînd rucsacuri, corturi, saltele, pături, saci,
conserve, pîine, oale, tacîmuri și-aparate —
așa porneau romanii asalt la vreo cetate!
Trec rîuri repezi... Bacii, la stînă, mintenaș,
le fac un balmoș: lapte, mălai și dulce caș.
Trompeta-n zori răsună! Sularea! Hărmălaia
pornește spre movila străbunilor, Lupoaia.
Aici, scobind țărîna, găsiră-n lut un ciob
de vas: sînt urme dace, ulcioare, străchini-zob!
De-acum, arheologii cu scule or să vină,
să smulgă din pămînturi comoara de lumină!
O, voi,cercetătorii de peșteri, văi și munți,
veniți voinici ai țării să vă așez pe frunți
cununi de vers și frunze din cel mai trainic laur —
acum cînd e a voastră. «Busola cea de aur»!...

regulamentul

„EXPEDIȚIILOR CUTEZĂTORII“, EDIȚIA A III-A , 1971

SCOPUL.

«Expedițiile Cutezătorii» urmăresc stimularea practicării de către pionieri și școlari a turismului în forme cît mai interesante și atractive (drumeție cu autoorganizare, autoservire și înnoptare în corturi) și îmbinarea acestuia cu observarea și cercetarea științifică a zonelor străbătute, pentru cunoașterea nemijlocită a frumuseților și bogățiilor patriei noastre, a trecutului și prezentului său, pentru petrecerea instructivă a vacanțelor de vară.

REGULI DE PARTICIPARE

- La expediții pot participa pionieri și școlari din clasele V–VIII, constituiți în echipaje.
- Fiecare echipaj va fi format din cîte zece elevi, fete și băieți dintr-o singură școală sau casă a pionierilor, conduși de către un profesor, comandant de echipaj.
- Membrii echipajului vor fi selecționați dintre pionierii și elevii cu aptitudini și rezultate bune în domenii ca istoria, arheologia, geografia, științele naturii, etnografia, folclorul etc. și care, de preferință, să mai fi participat la drumeții și excursii. Se va mai avea în vedere condiția fizică a acestora, pasiunea cercetării științifice, talentul artistic, spiritul gospodăresc etc. Avizul medicului este obligatoriu.
- Comandantul echipajului va fi ajutat pe parcursul expediției de către un «căpitan» și «un secund» de echipaj, desemnați prin vot deschis de către membrii echipajului constituit.
- Fiecare echipaj va avea o denumire si o emblemă.
- Înainte de plecarea în expediție fiecare echipaj va face o pregătire adecvată.

ORGANIZAREA

- «Expedițiile Cutezătorii» se vor desfășura între 20 iunie—15 septembrie 1971, durata unei expediții fiind de minimum 10 zile.
- La expediții pot participa un număr nelimitat de echipaje din județ, consiliile județene avînd obligația ca după încheierea expedițiilor să selecționeze pentru faza finală 5 dintre echipaje, cele mai bune, care vor participa la expoziție, în București, intrînd în atenția juriului național pentru trofee, distincții și premii.
- Înscrierea echipajelor pentru participarea la expediții se va face prin consiliile județene ale organizației, pînă la data de 15 mai a.c. la comisia sport-turism a C.N.O.P. pe baza completării și trimiterii «fișei de bord» pusă la dispoziție, în timp util, de către revista noastră, fișă pe care cei interesați o pot găsi la consiliile județene.
- Itinerariile de lucru ale expedițiilor vor fi alese obligatoriu în zona munților, la minimum 50 kilometri distanță de casă, tot timpul aflîndu-se la peste 500 m altitudine. **Se atrage atenția că nu se admite sub nici o formă parcurgerea unor itinerarii care, datorită gradului lor de dificultate să nu poată fi parcurse «la liber», ci folosind instrumente și procedee de alpinism. Juriul își rezervă dreptul să cerceteze amănunțit fiecare itinerar ales și să nu primească în concurs echipajele care nu vor respecta această importantă prevedere a regulamentului.** Se includ în concurs, în mod excepțional, expedițiile nautice în Delta Dunării și în munții Dobrogei (munții Măcin). Expeditio-

„BUSOLA DE AUR“ LA ORĂȘTIOARA DE SUS

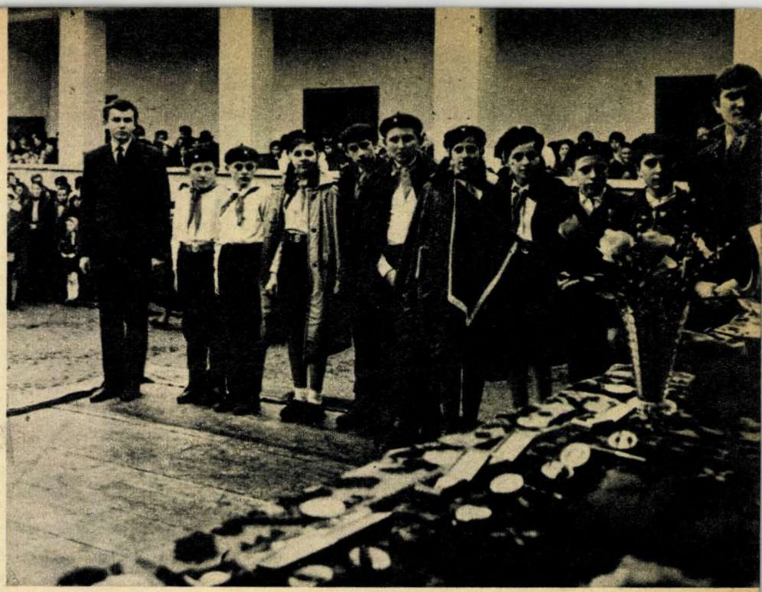

Înmînarea marelui trofeu «BUSOLA DE AUR», precum și a celorlalte distincții și premii în obiecte oferite de către revista noastră echipajului «SARGEDAVA», situat anul trecut pe primul loc în cadrul «EXPEDITIILOR CUTEZĂTORII», a prilejuit la Orăștioara de Sus, o adevărată sărbătoare atît pentru expediționari și colegii lor, cît și pentru părinți, cadre didactice, săteni și chiar pionieri din alte școli ale județului Hunedoara care, cu acest prilej, s-au deplasat special în această localitate. Din filmul festivităților am ales pentru dumneavoastră cîteva aspecte surprinse pe peliculă de către fotoreporterul nostru, Grigore Prepeliță.

Ignorînd burnița din acea zi de duminică, 21 februarie, o numeroasă asistență a umplut, încă din primele ore ale zilei, curtea școlii din sat.

Răsună goarnele și tobele, se înalță pe catarg steagul patriei. Ceremonialul pionieresc a deschis, solemn, festivitatea.

Echipajul «Sargedava» în formație completă era... la un pas de «Busola de aur», a celorlalte distincții și premii care-i așteaptă.

Clipa mult așteptată: redactorul-șef al revistei «Cutezătorii» înmînează pionierului Ioan Cimporescu, căpitanul echipajului «Sargedava», marele trofeu «Busola de aur».

Tovarășul Ion Sîrbu, membru în Biroul Comitetului județean de partid Hunedoara, prezent la festivitatea de premiere, i-a felicitat pe expediționari urîndu-le atît lor, cît și celorlalți pionieri din județ, noi succese în activitate.

O pionieră din Petroșani transmite expediționarilor felicitări din partea tuturor colegilor ei din acest oraș.

«Peste cîțiva ani și eu voi fi expediționară. Vorbesc foarte serios, deși sînt așa de mică» ne-a spus o fetiță de sub umbrelă.

Comandantul echipajului strînge — pentru a cîta oară? — mîinile expediționarilor.

«Pentru un an de zile, «Busola de aur» e a noastră. Vom face însă tot ce-i posibil: să rămînă definitiv pe aceste meleaguri».

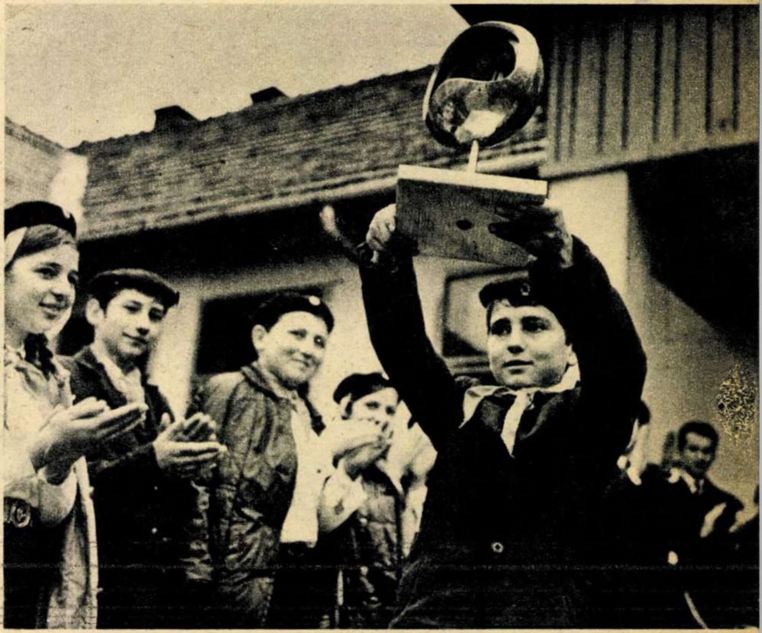

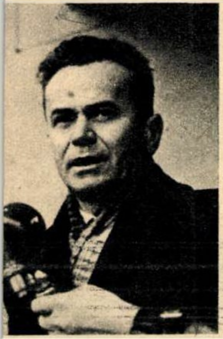

---

narii vor parcurge aceste itinerarii pe jos, înnoptînd în corturi şi pregătindu-şi singuri mîncarea. Înnoptarea în cabane este admisă numai pe timp nefavorabil.

● Fiecare echipaj va avea asupra sa un jurnal de bord în care «secundul» va consemna cu fidelitate, succint dar sugestiv, activitatea din fiecare zi (itinerar parcurs, domenii cercetate, descoperiri făcute, starea vremii, modul cum a fost petrecut timpul liber, comportarea echipajului, calitatea mîncării, întîmplări hazlii etc.). Jurnalul va fi expediat prin poştă comisiei sport-turism a C.N.O.P. în ultima zi a încheierii fiecărei expediţii, din prima localitate întîlnită în cale şi care dispune de oficiu poştal. **Nu se primesc în concurs jurnale confecţionate ulterior sau redactate de către profesori sau părinţi.**

● De starea sănătăţii şi integrităţii corporale a membrilor echipajelor răspund consiliile judeţene care au obligaţia de a-i instrui pe comandanţii de echipaje înainte de plecarea în expediţii, de a lua toate măsurile necesare pentru preîntîmpinarea oricăror îmbolnăviri şi accidente. Tot consiliile judeţene vor lua măsurile necesare pentru ca fiecare echipaj să aibă asupra sa minimum 3 (trei) fiole de ser antiviperin.

● Consiliile judeţene ale Organizaţiei pionierilor se vor îngriji de completarea dotării echipajelor cu accesoriile necesare: corturi, truse de prim ajutor, magnetofoane portabile, aparate de fotografiat, binocluri, busole, hărţi, ghiduri turistice etc.

● Potrivit aprobării Ministerului Învăţămîntului şi a Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, sumele necesare expediţiilor (hrană, transport pînă la punctul de pornire, acces la muzee, cazare pe timp cu totul nefavorabil) vor fi avansate şi decontate conducătorilor de expediţii de către consiliile judeţene şi inspectoratele şcolare, din fondurile centralizate afectate turismului şi vacanţei. Se recomandă membrilor echipajelor ca o cotă din fondurile necesare să fie procurate de către ei înşişi prin prestarea a diverse activităţi şi lucrări potrivite vîrstei lor (valorificarea sticlelor şi borcanelor, a plantelor medicinale, a unor produse de pe lotul şcolar etc.).

STABILIREA REZULTATELOR

● Redacţia revistei «Cutezătorii» va trimite la timp fiecărui echipaj, pe baza «fişei de bord», o oglindă a expediţiei care va fi obligatoriu completată conform indicaţiilor pe care le conţine.

● Imediat după încheierea fiecărei expediţii, echipajele vor depune la consiliile judeţene toate materialele — documentele fotografice, colecţiile etc., care vor fi trimise apoi de către acestea la Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor pînă la data de 15 octombrie a.c.

● În perioada 1 noiembrie—1 decembrie 1971 se va organiza, la Bucureşti, o expoziţie, cu care ocazie juriul expediţiilor va aprecia rezultatele obţinute şi va acorda trofeele, celelalte distincţii şi premii.

DISTINCTIILE CONCURSULUI

MARELE TROFEU

MARELE TROFEU — **«BUSOLA DE AUR»** (transmisibil) se va acorda pentru cea mai reuşită expediţie din toate punctele de vedere.

TROFEE

«SCUTUL DACIC» — pentru cercetări deosebite privind istoria patriei, etnografia şi folclorul.

«SFINXUL CARPAŢILOR» — pentru cel mai original şi atractiv itinerar.

«CASETA DE CRISTAL» — pentru cele mai valoroase colecţii de ştiinţele naturii.

«GENŢIANELE» — pentru cele mai bune rezultate ale unui echipaj constituit din fete.

«CORTUL DE MĂTASE» — pentru cel mai tînăr echipaj.

«TERMOSUL DE ARGINT» — pentru echipajul cu cel mai bun spirit gospodăresc.

TROFEE SPECIALE

TROFEUL SPECIAL «CUTEZĂTORII».

TROFEUL SPECIAL «JÓBARÁT»

«EGRETA DE FILDEŞ» — pentru cea mai reuşită expediţie în Delta Dunării sau în munţii Dobrogei.

Pentru rezultatele deosebite la secţiunile «SCUTUL DACIC», «SFINXUL CARPAŢILOR», «CASETA DE CRISTAL», «TERMOSUL DE ARGINT», «CORTUL DE MĂTASE», «EGRETA DE FILDEŞ», «GENŢIANELE», trofeele speciale «CUTEZĂTORII» şi «JÓBARÁT», juriul republican va mai acorda echipajelor care se vor evidenţia «FANIONUL DE ONOARE AL EXPEDITIILOR».

MEDALII

● *MEDALIA DE AUR* se acordă tuturor membrilor echipajului distins cu «BUSOLA DE AUR». *MEDALIA DE ARGINT* se acordă tuturor membrilor echipajelor distinse cu celelalte trofee. *MEDALIA DE BRONZ* se acordă tuturor membrilor echipajelor distinse cu «FANIONUL DE ONOARE».

● Pentru fapte deosebite dovedind spirit de abnegaţie, cutezanţă şi dîrzenie în împrejurări care necesită aşa ceva, altruism etc., precum şi pentru cercetări ştiinţifice speciale şi deosebite şi remarcabile realizări literar-artistice inspirate de expediţii, juriul va acorda, în mod excepţional, expediţionarilor distinşi cu menţiuni, la propunerea comandanţilor de echipaje, medalii de aur, argint şi bronz.

● Pentru contribuţii deosebite şi sprijin substanţial acordat echipajelor de către cetăţeni din afara lor, juriul va acorda acestora medalia de aur (însoţită de diploma respectivă).

ECUSOANE SI DIPLOME

În momentul startului, tuturor participanţilor li se vor acorda în timp util, din partea revistei, ECUSONUL **«Expediţiile Cutezătorii»**. Purtarea acestui semn distinctiv este obligatorie pe tot timpul expediţiei.

● Tuturor expediţionarilor şi echipajelor selecţionate pentru expoziţia pe ţară li se vor acorda DIPLOMA **«Expediţiile Cutezătorii»**.

PREMII

Ca şi-n celelalte două ediţii precedente, tuturor echipajelor şi expediţionarilor distinşi cu trofee, fanioane şi menţiuni li se vor mai acorda importante premii în obiecte. Membrii echipajelor distinse cu trofee vor beneficia de trimiterea într-o tabără specială. **Cîştigătorii «BUSOLEI DE AUR» vor beneficia de o expediţie montană în străinătate oferită de revista «Cutezătorii».**

NOTA REDACTIEI

Atît expediţionarii, cît şi comandanţii echipajelor, sînt rugaţi să trimită pe adresa revistei noastre cel puţin două scurte informări pe lună, începînd din momentul constituirii echipajului şi pînă la data de 15 septembrie, precum şi minimum două ştiri sau corespondenţe de pe traseu (din timpul desfăşurării expediţiei propriu-zise).

Alte indicaţii şi amănunte suplimentare care n-au putut fi cuprinse în regulament, vor fi comunicate echipajelor prin intermediul documentelor pe care Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor şi revista noastră le vor trimite, în timp util, tuturor echipajelor înscrise în concurs. Pentru eventuale lămuriri vă puteţi adresa rubricii **«Sport»** a revistei noastre.

Pe deplin convinşi că noua ediţie a «Expediţiilor Cutezătorii» — cea de a III-a — se va ridica la un nivel superior faţă de cele precedente, că nu va rămîne nici un judeţ din ţară care să nu aibă măcar 5 echipaje înscrise în concurs, dorim din toată inima deplin succes tuturor expediţionarilor.

Cutezătorii

ERZSEBET INCZE,
Tușnad-Sat,
Harghita

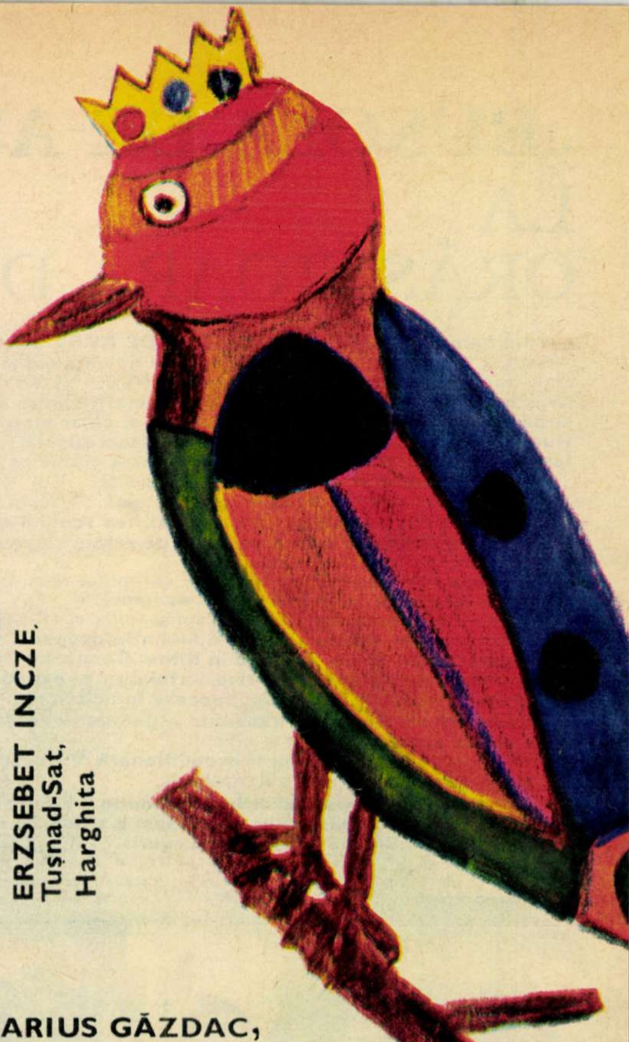

MARIUS GĂZDAC,
str. Craiovei, bloc 25,
Pitești

Atelier literar

RĂSPUNDE SCRISORILOR VOASTRE LITERARE POETUL VIRGIL TEODORESCU

CONSTANTIN FLORICA — Pravița de Jos, jud. Olt

Vrei să urmezi exemplul Veronicăi Micle și să fii poeta. Sînt semne că îți se va împlini dorința. Nu te abate din drum și caută mai departe «limpezile cuvinte» al căror ecou se pare că-l auzi.

BURCĂ EMILIA — Doicești

Ar trebui să-mi cer mereu scuze că răspund cu atîta întîrziere. Scrisoarea ta are o dată mai veche. De atunci pînă acum ai fi putut întocmi o cărticică de poezii, pentru că nu «se zărește», ci se vede bine că nu scrii degeaba. Mi-a plăcut mai mult «Cîrma vremii». Trimite ultimele producții.

POSTELNICU DANIELA — Pucioasa

Prima dumitale scrisoare n-am primit-o. Cele trei scurte meditații în vers liber, dovedesc o preocupare serioasă și nu dorința vană de a scrie versuri, fie cum o fi. Mi-a plăcut «Zbor», din care citez: «Organismul a devenit imponderabil/ În jurul lui plutesc iluziile pămîntului». Aștept alte poezii.

IONIȚĂ N. TUZLARU — Nalbant, jud. Tulcea

Să nu renunți la poezie. Ai toate șansele să ajungi poet întreg. Cele trei poezii trimise (ultimele și probabil sosite cu multă întîrziere pe masa mea), sînt, toate, interesante. N-am recomandat nici una spre publicare fiind sigur că, între timp, ai scris altele mai frumoase. Le aștept.

GEORGE CHIȚU — Rîșnov, jud. Brașov

Prea puțin ca să ne facem o părere. În orice caz cînd «visezi urît» lasă baltă ecuațiile și încearcă să scrii.

DUMITRESCU LUCIA — București

Aș fi recomandat spre publicare «Scoarță oltenească», dar prea sună a Blaga. Nu e nimic rău într-asta, acum, la început, dar cred că te poți detașa de model. Scrie și trimite.

GREU P. VICTOR — Călărași, jud. Ialomița

Ai zis bine «vorbire poetică», pentru că poeziile dumitale sînt, în mare măsură, declamatorii: mici discursuri rimate, de altfel cu destulă îndemînare. Primejdia cred că stă tocmai în această ușurință de a rima (evidentă și în pastelurile dumitale). Nu te lăsa furat de rima care-ți pică din vîrful condeiului, ca dintr-un robinet care n-a fost bine închis. Și nu confunda facilitatea cu ceea ce se cheamă «flux imagistic» în poezia modernă.

CORNELIA LUNGU — Iași

Ce-mi trimiți sînt niște exerciții stîngace. Și nu din cauza naivității, soră bună cu poezia. Ci pentru că, deocamdată, cuvîntul, ca element și unitate sensibilă, îți e străin.

Iată un exemplu: «Nu mai este burghezie/ Regele l-am alungat/ Nu mai este burghezie/ Exploatarea s-a sfîrșit.»

Oricît de adevărat ar fi, înșiruirea de mai sus nu se cheamă poezie. Nu zic să părăsești scrisul. Nu se știe niciodată. Dar pînă una alta te sfătuiesc să-ți îmbogățești lectura.

PETRICĂ PODARU — Roman, jud. Brăila și ȘTEFAN VERGU — Gherășeni, jud. Buzău

Foarte bună impresie. Pentru voi păstrăm un loc anume în viitorul «Atelier literar».

Înainte de a mai trimite poezii pentru «Atelier literar» sînt rugați să facă o lungă pauză, să citească atent și să cugete serios, următorii:

LUPUȘORU ION — Ezer, jud. Botoșani; ANTON RUXANDRA — Fruntișeni — Bîrlad; UDROIU DARIN — Ștefănești, jud. Argeș; ILIE AURELIA — București; OȘORHEAN MARIANA — Florești — jud. Cluj; CRUȘOVEANU VIOREL — Dăbuleni — Dolj; ION PISTOL — Vidra, jud. Vrancea; BĂRĂGAN V. MIHAI — Călimănești, jud. Vîlcea; ROGOJINARU GHEORGHE — Drăgășani, jud. Vîlcea; MAZILU GH. EMIL — Budești, jud. Vrancea.

Rugăm pe cei care se adresează «Atelierului literar» să specifice școala și clasa.

Pasărea măiastră

DRAGI PRIETENI,

Vă mulțumesc tuturor că mi-ați sărit imediat în ajutor cu zeci de desene. Drept să vă spun, m-ați pus puțin în dificultate, nereușind să aleg dintre toate «păsările» pe cea mai măiastră. Așa că am apelat la graficienii revistei Ioan Donca și Pompiliu Dumitrescu și ne-am hotărît să nu încheiem concursul. Așteptăm în continuare de la voi desene foarte bune. Țin să vă spun că unii au fost neatenți și nu au înțeles bine despre ce este vorba.

Elena Iordache *din Urziceni,* **Eduard Foct** *din Timișoara,* **Nicolae Fofiu** *din Beiuș,* **Dinu Molnar** *din Sibiu au decupat, pur și simplu, din revistă emblema de pe coperta nr. 8 și mi-au trimis-o.*

Din cîte vă mai aduceți aminte, voi trebuia să desenați o «pasăre măiastră», așa de măiastră încît să poată deveni emblema acestor două pagini. Alții cum sînt: **Viorel Vida** *din București și* **Dorin Salbău** *din comuna Valea lui Mihai s-au mulțumit să copieze dintr-o carte de povești. De aceea, desenele lor sînt absolut identice.*

Marian Stănescu *din Breaza, îmi trimite emblema Tarom!* **Doru Țulcan** *din Chișineu-Criș îmi scrie că «Pasărea măiastră» — nici mai mult nici mai puțin — este balerina Rodica Simion!*

Marian Ghineț *din comuna Hlăpești îmi desenează un avion, iar* **Silvia Chirică** *din Slatina îmi trimite două rachete (Parașute nu mi-a trimis nimeni).*

Ion Manea, *București, Cal. Văcărești 206: Ești pe drumul cel bun. Te sfătuiesc să lucrezi la dimensiuni mai mari și cu culori mai strălucitoare.*

Ilie Hăstase *din comuna Dragomirești îmi trimite «Ciocănitoarea sau Doctoru păduri». — Titlul l-am redat întocmai.*

Laurian Colcer *din Tulcea — Dragă Lauriane ar fi trebuit să fii mai inspirat.*

Mihai Ghițulete *din București — Mihăiță, Mihăiță așa ceva nu este permis... ești doar în clasa a VIII-a!*

Viorel Simion *din Drăgășani — Îți mulțumesc ție pentru desen, iar fratelui tău pentru ajutor. Mai trimiteți!*

Aurel Luca *din Constanța — dragă Aurele, chiar dacă nu vei lua premiul, țin să te felicit.*

De la **Laila Samoilă** *din Galați,* **Maxim Hutira** *din București,* **Helmut Maurer** *din Mediaș,* **Ioan Fronescu** *din Brașov,* **Ștefan Tiță** *din C. Lung Moldovenesc,* **Jenică Manea** *din comuna Cringeni,* **Șerban Vasiliad** *din București,* **Angelica Cotor** *din Beiuș și de la voi toți ceilalți iubiți prieteni, aștept cu nerăbdare alte măiestre păsări. Desenele reproduse în acest număr sînt aproape de «măiastra» pe care o așteptam.*

În încheiere, doresc să le mulțumesc din inimă lui **Ionel Podoleanu** *din Tecuci,* **Mihai Popovici** *din Cîmpina,* **Gabriela Spînu** *din București și* **Iulianei Slătan** *din Craiova pentru frumoasele cuvinte și desene trimise.*

Ionică

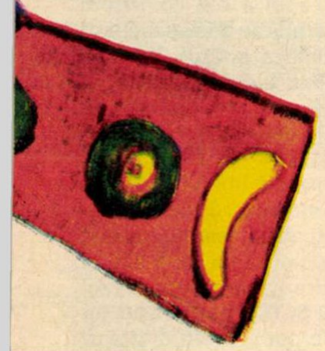

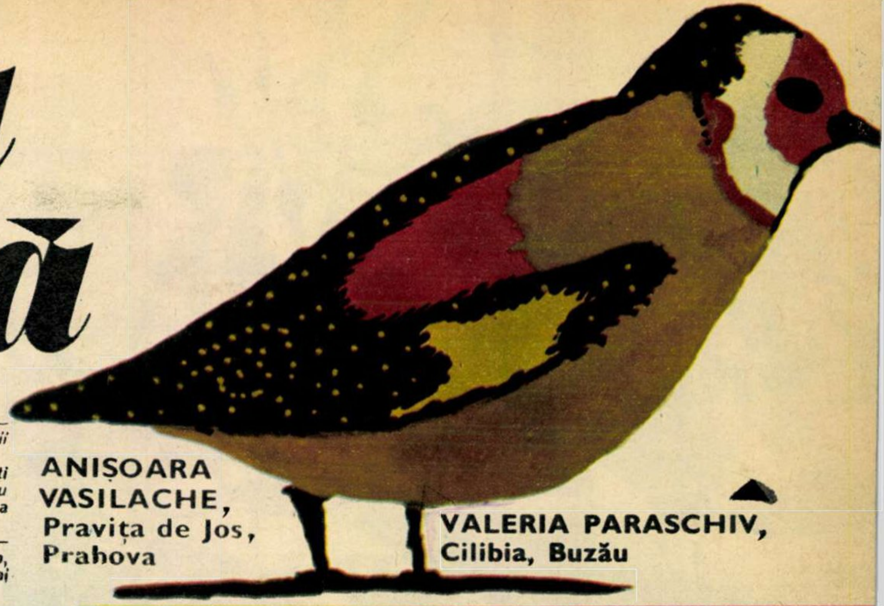

ANIȘOARA VASILACHE,
Pravița de Jos, Prahova

VALERIA PARASCHIV,
Cilibia, Buzău

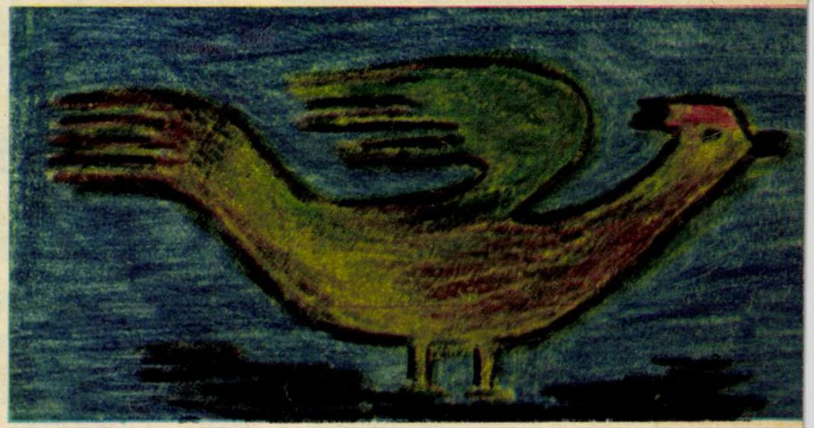

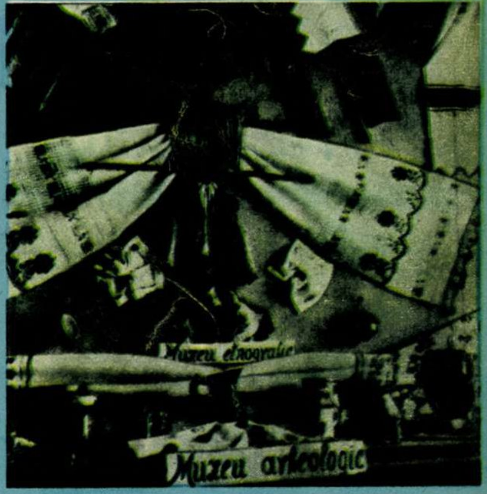

1

UN CLUB
PENTRU IUBITORII DE TEATRU

La Teatrul «Ion Creangă» din București, tinerii iubitori ai Thaliei, pionieri și școlari, au acum un club al lor. Membrii clubului, în afară că vor fi ajutați să monteze piese de teatru la școală, vor învăța un a.b.c. al artei regizorale și al scenografiei, al tehnicii de sunet și lumină. Ei vor fi invitați să discute spectacolele Teatrului «Ion Creangă» și să facă propuneri privind repertoriul.

Chiar la inaugurare, un grup de pionieri au prezentat cu multă vervă o dramatizare a schiței «Cometa» de I.L. Caragiale. Fotoreporterul i-a surprins în pauză, împreună cu actorul Val Lefescu, care i-a ajutat în montarea scenetei.

Recent, ei au avut o întîlnire cu artistul poporului Radu Beligan, în incinta Muzeului Teatrului Național «I.L. Caragiale» și l-au ales ca membru de onoare al clubului.

O căsuță veche — care a aparținut unei bătrîne — aflată în curtea *Școlii generale din satul Tînganu, județul Ilfov*, găzduiește un muzeu amenajat de către micii căutători de comori. Exponatele colecționate de către pionieri și elevi reconstituie tabloul istoric și etnografic al satului. De la o ctitorie a lui Radu cel Frumos ei au scos la iveală vechi fragmente de ceramică. Un colț al muzeului este destinat portului specific local, datînd din secolul al XVIII-lea și pînă în zilele noastre (foto 2).

Iată însă că și elevii bucureșteni s-au dovedit pasionați căutători de comori. Un apel lansat în urmă cu un an a avut ecou în rîndurile membrilor cercului de istorie de la *Școala generală nr. 89*. Rezultatul: un colț muzeistic (foto 1), foarte interesant, unde expun ceramică veche și nouă specifică cartierului Dudești, tipărituri din sec. al XVIII-lea,

O frumoasă colecție de cusături și alta de numismatică îmbogățesc acest muzeu.

2

●●●●●●●

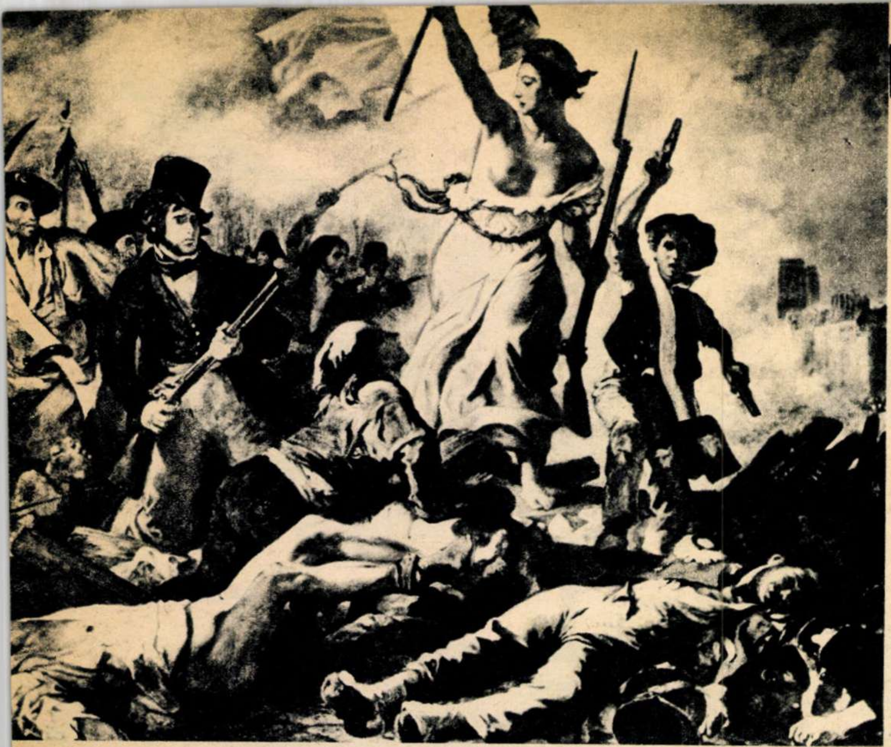

1

Fiii COMUNEI DIN PARIS

Se sărbătoresc, anul acesta, 100 de ani de la proclamarea primului stat proletar din istoria omenirii, Comuna din Paris. Născută din năzuința arzătoare a poporului francez pentru libertate, împotriva stăpînirii despotice a lui Napoleon al III-lea, ea avea să întruchipeze idealurile cele mai nobile ale proletariatului.

Franța trecea în acea vreme prin momente grele, dezastruoase. Vestea capitulării fără condiții de la Sedan, din 2 septembrie 1870, în fața Prusiei, provoacă răscoala poporului francez care, la 4 septembrie, răstoarnă monarhia și instaurează republica. Noul guvern burghez înscăunat, în frunte cu Trochu, și mai apoi prezidat de Thiers, proclama demagogic: «Nici o fărîmă din teritoriul nostru, nici o piatră din fortărețele noastre». Dar așa-zisul guvern al «apărării naționale» se temea mai mult de gărzile naționale înarmate decît de trupele prusacilor. Rezultatul: trădarea. La 26 februarie. se semnară la Versailles preliminariile păcii cu Germania. Parisul era predat lui Bismark. Muncitorii parizieni se răscoală din nou, se creează Comitetul Central al Gărzilor Naționale din care fac parte reprezentanți ai clasei muncitoare, cărora li se alătură și reprezentanți ai micii burghezii. La 18 martie 1871 se proclamă Comuna.

«La arme! La arme!» era chemarea care răsuna pretutindeni, batalioane de comunarzi din toate arondismentele Parisului luptau cu înverșunare pentru apărarea libertăților democratice cucerite, a instituțiilor nou create, pentru apărarea Comunei. Ei și-au declarat «dreptul lor absolut să se constituie stăpîni ai propriei soarte și să preia puterea de stat». Urmează însă zile grele. Luptă cot la cot, pe baricadele Parisului, bărbati, femei, copii.

...«Pe ulița mînjită de sînge vinovat
Și din belșug spălată cu sînge pur, curat,
Au prins pe baricadă cu alți bărbați, dușmanii
Și un copil, în vîrstă de doisprezece ani»...

Sînt versuri prin care marele poet francez Victor Hugo, descriind un episod din timpul Comunei, ni-l evocă pe micul Gavroche. Timp de 72 de zile, cît a dăinuit Comuna, copiii Parisului luptă alături de cei vîrstnici, înălțînd baricade pe străzile orașului asediat. Ajută la aprovizionarea revoluționarilor, distribuie afișele și publicațiile de stradă care cuprindeau decrete și decizii ale Comunei; dau ajutor ambulanțelor care transportă pe răniți, se află pe baricade în vîltoarea luptelor murind eroic alături de comunarzi.

La 6 aprilie, în timp ce versaillezii bombardau Parisul, printre cei care apărau baricada de la Saint Quen se găsea și un băiat în vîrstă de 14 ani, **Thébault.** Acesta, smulgînd o carabină din mîna unui luptător căzut, se aruncă în spatele unei ridicături, țintind împotriva versaillezilor care înaintau. Strigă: «Trăiască Comuna!» Din goană se aruncă apoi în fața unui furgon al cărui conducător fusese rănit și, strunind cu o singură mînă caii speriați, încălecă din mers pe unul și salvă furgonul plin cu armament și muniții.

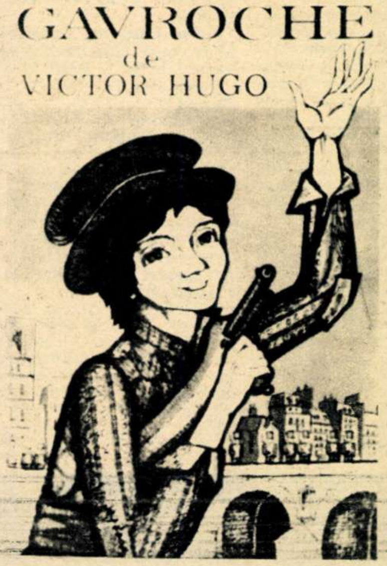

2

La poarta Maillot, **Eugène Vaxivière,** de treisprezece ani și jumătate, deși rănit, a continuat să lupte pînă la ultima clipă. Numărul din «Jurnal officiel» editat de Comună la 24 mai, relata că pe străzile foburgului Temple, a fost ridicată, în cîteva ore, o baricadă de către un grup de «vreo 20 de copii, dintre care cel mai vîrstnic nu împlinise încă 14 ani»...

În piața Voltaire, în timp ce federații încercuiți erau împinși spre plutonul de execuție, un copil s-a desprins din mijlocul lor și a cerut ofițerului să-i permită să meargă acasă, în apropiere, spre a lăsa ceasul de argint care se afla la el. Ofițerul crezu că băiatului îi era frică de moarte și că voia să fugă. Știind că tot nu va scăpa cu viață, i-a dat voie, apoi a dat comanda: «foc» și federații au fost executați la zid. Deodată a apărut, de abia suflînd, copilul. Liniștit și calm, el s-a așezat singur, cu spatele, la zid. A căzut alături de camarazii săi.

Represiunea s-a abătut fără milă asupra comunarzilor. 30 000 de comunarzi, bărbați și femei, au fost împușcați în mai puțin de 8 zile la Paris, de către trupele versailleze.

Printre cei 50 000 de arestați au fost și 651 de copii, mulți dintre ei fiind trimiși la casele de corecție sau deportați peste ocean, în Noua Caledonie.

«**Parisul muncitorilor** — după cum scria K. Marx în lucrarea sa «Războiul civil din Franța» — **cu Comuna lui, va fi în veci sărbătorit ca vestitorul glorios al unei societăți noi. Numele martirilor lui sînt gravate în marea inimă a clasei muncitoare.**» Printre acești martiri au fost și nenumărați copii cu suflet mare!

I. ȚUGUI

3

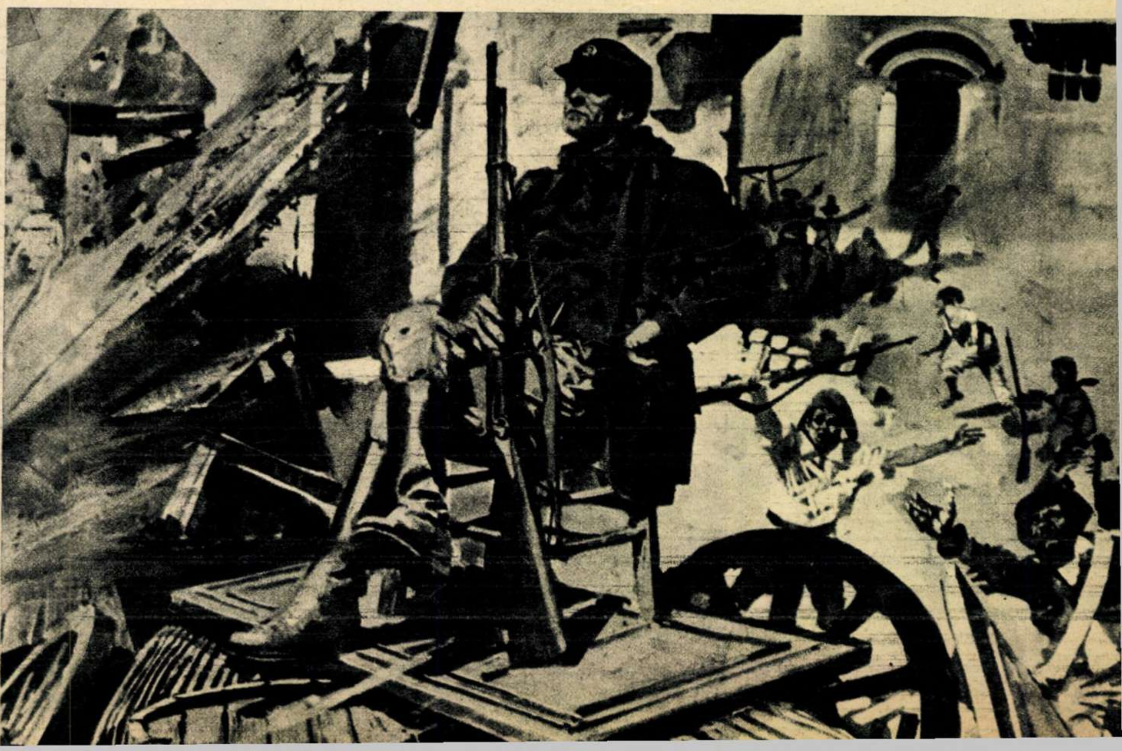

1. DELACROIX — Libertatea conducînd poporul
2. Copertă de IACOB DESIDERIU
3. Desen de ALDO DI GENARO

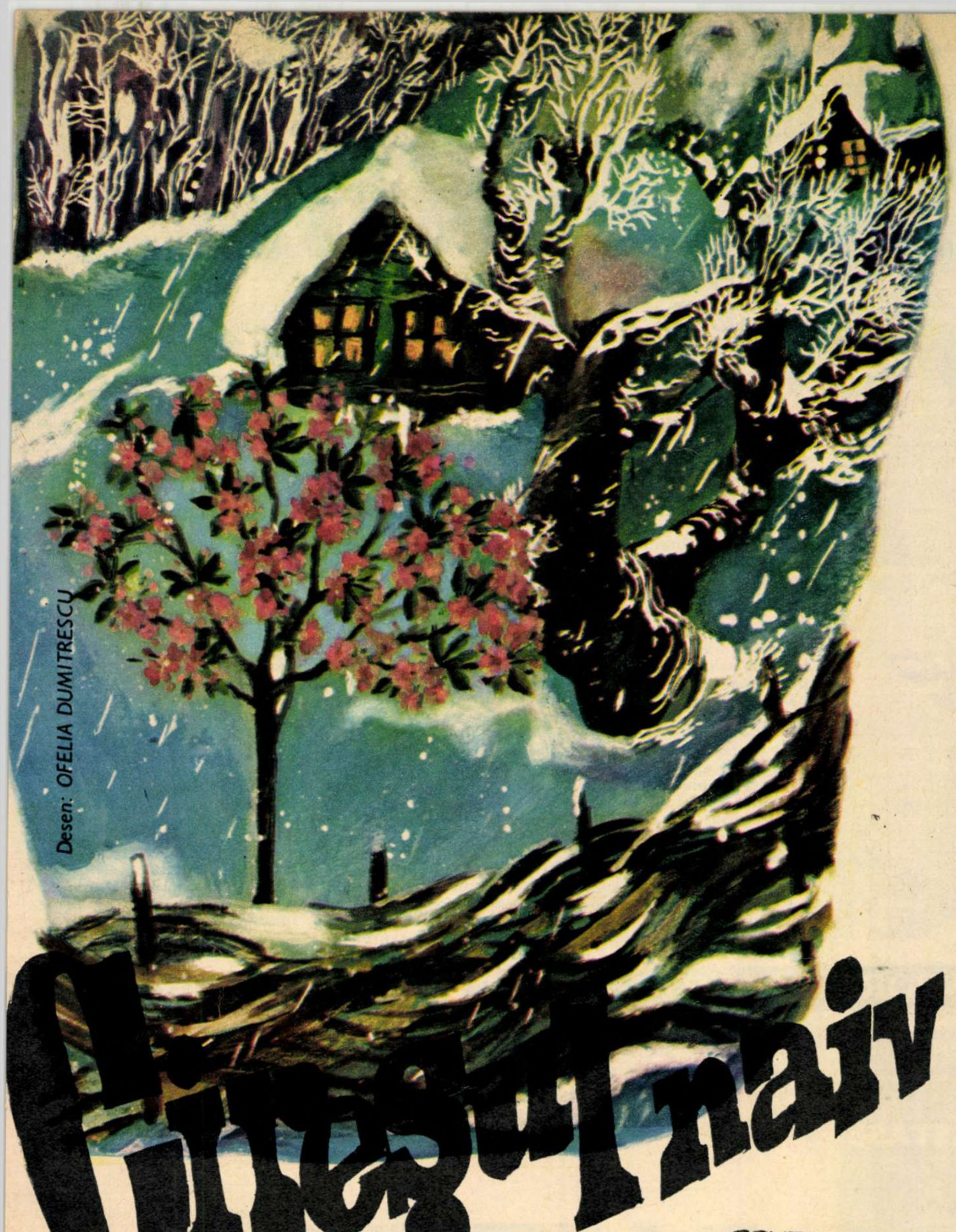

Desen: OFELIA DUMITRESCU

Cireşul naiv

POVESTIRE DE
COSTACHE ANTON

Toamna fusese lungă şi caldă, neobişnuit de lungă şi de caldă, păşise peste iarnă, adică peste zilele şi săptămînile care ar fi trebuit să fie ale iernii, se preschimbase aproape pe nesimţite în primăvară, altfel nu înţeleg acel cer înalt şi albastru şi acele zări diafane de dincolo de rîu, nu înţeleg pofta noastră de joacă şi de alergătură, nu înţeleg mai ales miracolul ce s-a petrecut sub ochii noştri, ai tuturor, cu cireşul din spatele casei. Era acolo un cireş mărunt şi firav, n-avea nici trei primăveri, răsărise singur dintr-un sîmbure rătăcit, ori îl sădise tata, aşa cum sădise toţi pomii din grădină, merii şi zarzării şi goldanii şi cei trei nuci. De fapt, nucii nu se ştia cine îi sădise. Tata spunea că bunicul, însă bunicul cînd îl întrebam îşi ridica de pe frunte căciula, o împingea cu vîrful degetului şi se gîndea, dar nu-şi amintea nici el cine îi sădise, zicea că poate bătrînul, adică bunicul lui tata. Nucii aveau trunchiurile groase şi albe, tot atît de albe cum sînt trunchiurile plopilor sau ale mestecenilor. Erau înalţi şi îşi uneau coroanele într-una singură. Mie si prietenilor mei ne plăcea să ne cocoţăm tocmai în vîrf. De acolo, de sus, priveam satul şi lunca şi pădurea care se zărea departe ca o dungă neagra. În vîrful nucilor inventam cîntece aducătoare de ploaie puneam norii să se bată între ei cu buzdugane şi săbii de foc, iar în zilele senine, din mormanele albe ca de zăpadă, înălţam metereze după bunul nostru plac sau construiam corăbii. Tot în vîrful nucilor cîteodată ne pregăteam lecţiile. Pe lîngă cireşul stingher din spatele casei treceam în fiecare zi, dar nu-i dădeam nici o atenţie. Nici nu-l vedeam. Nu vedeam decît trunchiurile albe ale celor trei nuci şi coroana lor uriaşă care acoperea aproape toată grădina.

Abia în toamna aceea neobişnuit de caldă şi de lungă, care păşise peste iarnă, am dat uitării nucii. Nu i-am uitat chiar de tot, dar nici nu ne mai urcam zilnic în vîrful lor. Stăteam mai mult în uliţă sau cocoţaţi pe garduri. Fiecare pe gardul lui. Tăceam. Nu pentru că n-am fi avut ce să ne spunem. Dar aşa era jocul. Să ne uităm unul la altul, fără nici o vorbă. Cel care vorbea primul pierdea un punct. Radu pierdea totdeauna. Şi zece puncte pierdea. Nu putea sa-şi ţina gura o clipa. Cum se urca pe gard, se uita la Adrian, se uita şi la mine, apoi întreba:

— Oare chiar n-o să mai fie iarnă deloc?

Adrian îşi ridica privirea în sus. Se uita pe cer. Eu scoteam o bucată de cretă şi notam pe scîndura gardului punctul pierdut de Radu.

Se lăsau cîteva clipe de tăcere, apoi glasul lui Radu ar ne ispitea:

— Eu tot îmi pregătesc sania. Dacă ne trezim într-o dimineaţă cu zăpada pînă la geam? Tu ce spui, Adrian, o să ningă?

Adrian înălţa întîi din umeri, dar uita şi el că nu trebuie să vorbească şi adăuga:

— Nu ştiu. Să spună Vale...

Eu trăgeam o linie şi-n dreptul lui Adrian. Radu mai întreba ceva, dar nici Adrian şi nici eu nu-i răspundeam. Totuşi, Radu îmi întindea şi mie o cursă. Spunea cu faţa spre Adrian:

— Am auzit că iarna a fost legată de o stîncă în munţi, într-un loc atît de ascuns încît să n-o găsească nimeni.

— Asta-i o prostie, săream eu. Cine poate să lege iarna?

Seara l-am întrebat pe tata:

— Se poate să nu mai avem iarnă?

Tata a rîs:

— Nu se poate.

— Dar de ce nu ninge?

— O să ningă!

Şi-avea dreptate. Într-o zi a nins. Cînd am văzut primii fulgi, mari şi pufoşi, am început să alerg, să sar, să strig. M-am cocoţat repede pe gard. Radu şi Adrian mi-o luaseră înainte. Ne-am privit şi-am început să rîdem şi să-l împungem pe Radu.

— Radule, cine ţi-a spus ţie că iarna ar fi legată de o stîncă în munţi?

Dar în ziua aceea s-a mai întîmplat ceva. A înflorit cireşul din spatele casei. Poate că înflorise mai de mult, de-o zi sau de două, sau chiar de trei zile. Eu l-am descoperit însă atunci cînd ningea. Alergasem să văd nucii, dar n-am mai ajuns la ei. Cînd am intrat în grădină, am văzut cireşul încărcat de flori. De sus cădeau fulgi mari şi albi, iar cireşul era încărcat de flori roşietice. Am întins mîna spre ramurile subţiri să mă conving că ceea ce vedeam nu era vis. Mi-am scos fularul să-l apăr de fulgi. Am alergat spre şura de paie, am smuls un braţ, m-am întors şi-am început să răsucesc şomoioage cu care i-am învelit tulpina. Cînd am isprăvit, lîngă mine erau Radu şi Adrian şi tata. Nu i-am strigat, adică nu-mi amintesc să-i fi strigat. Au venit singuri şi priveau miracolul acelei zile cu ochi mari, tăcuţi. La urmă, tata a spus:

— Prostuţul! S-a grăbit, a înflorit degeaba.

Am stat lîngă el toată ziua, şi seara pînă tîrziu. În jur zăpada crescuse de două palme. Tata a venit, mi-a pus blana lui pe umeri şi m-a luat în casă.

— Hai, că n-ai ce-i face. Tot o să îngheţe.

La miezul nopţii am vrut să ies, să-l văd, dar bunicul nu dormea şi m-a oprit.

Iarna care a venit a fost lungă, aproape tot atît de lungă pe cît fusese si toamna. Cireşul însă n-a îngheţat. A înfruntat ninsorile şi nopţile geroase. Şi-a păstrat florile, atît cît a fost nevoie, să poată lega rod. Stăteam lîngă el aproape tot timpul. Radu şi Adrian mă chemau la derdeluş sau la omul de zăpadă.

— Şi cireşul cu cine să rămînă? îi întrebam eu.

Radu rîdea:

— Ce rost are să rămîi lîngă el? Că tot n-ai cum să-l ajuţi...

— Stau de vorbă cu el.

— Şi crezi că asta-i ţine de cald?

— Îi ţine.

Se duceau la derdeluş, iar eu rămîneam lîngă cireş. Într-o zi, cînd au apărut, le-am strigat de departe:

— Închideţi ochii!

— De ce?

— Nu vă spun. O să vedeţi singuri.

S-au apropiat cu ochii închişi. Cînd au ajuns aproape le-am spus să-i deschidă şi să se uite în sus. S-au uitat, apoi amîndoi au început să sară şi să strige:

— S-au copt cireşele! S-au copt cireşele!

Strigătele lor şi-acum îmi răsună în urechi. Dar acum e primăvară. Primăvara adevărată. Radu şi Adrian mă aşteaptă cocoţaţi pe garduri. Mă îndrept bucuros spre ei, dar tata mă previne:

— Să nu te urci pe gard, eşti încă slăbit.

Nu-mi spune de ce sînt slăbit, însă eu ştiu. Am stat prea mult lîngă cireş şi-am răcit. Cred că am zăcut mult. Acum e primăvară.

— Veniţi să vedem cireşul, strig spre cei doi! Şi nu-i mai aştept. O pornesc singur spre grădină. Cum deschid poarta, nu prea departe, zăresc un copăcel stingher şi firav, cu ramurile golaşe. E cireşul. Îl recunosc mai mult după şomoioagele de paie cu care i-am învelit tulpina. În vîrf, pe cea mai înaltă creangă, se leagănă două frunze uscate. Mă uit spre grădină. Zarzării şi merii şi goldanii au înflorit. Îmi port privirea peste coroanele lor albe de spuma florilor şi parcă aud glasul tatii, nu cel de-acum, ci cel de-atunci, din iarnă: «Prostuţul! S-a grăbit.»

Mă întorc în curte. Radu şi Adrian stau tot cocoţaţi pe garduri. Radu mă întreabă:

— L-ai văzut?

Mă las obosit pe prispă, lîngă tata, şi nu-i răspund.

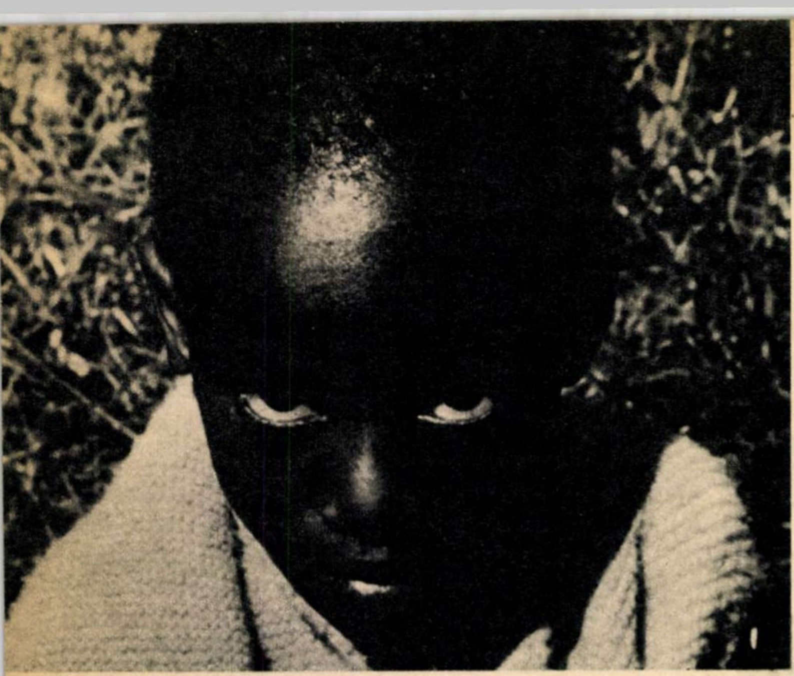

2

PRETUTINDENI TRAIESC COPII

I.

Dacă am cere oricărui om al zilelor noastre să ne vorbească despre una dintre cele mai frumoase etape ale vieții — desigur că foarte mulți ne-ar vorbi despre acea minunată «vîrstă de aur» a copilăriei, despre acea etapă a dezvoltării omului ca individ, în care începe să cunoască și să iubească pămîntul pe care s-a născut, să-și iubească părinții și patria, să pătrundă sensul cărții pe care o citește... E perioada cînd visurile prind aripi, fantezia creează. Învățăm încă din copilărie ce este curajul, ce este cutezanța, ce este demnitatea unui om liber și stăpîn în țara sa. Înzestrat cu aceste minunate virtuți, copilul pășește încrezător pe următoarele trepte ale vieții — — adolescența, tinerețea.

Pentru a deveni cetățeni de nădejde ai țării, constructori de mîine ai societății socialiste, copiii din patria noastră se bucură de toate condițiile necesare. Partidul, guvernul, întregul popor acordă tinerei generații o permanentă grijă părintească.

Să ne gîndim, însă, că nu în toate țările copiii au... copilărie Din cei aproape un miliard de copii și adolescenți care trăiesc astăzi pe glob,3/4 suferă de foame, de boală, de ignoranță; 40% din locuitorii globului sînt analfabeți, iar în majoritatea țărilor în curs de dezvoltare, între 40 și 50% din copii sînt lipsiți de cele mai elementare condiții de învățătură. Milioane de copii lucrează încă de la vîrsta de 12 ani. Boala macină zilnic sute și sute de vieți și stigmatizează milioane de copii. Șaptezeci la sută din populația globului aparține «Lumii foamei». De fapt, cu o hrană reprezentînd sub 2 200 de calorii omul trăiește într-o stare de subnutriție cronică. Există însă țări unde omul nu își poate asigura decît mult mai puțin. Cîteva cifre: locuitorul Filipinelor și al Iordaniei dispune, în medie, de 1 810 calorii, iar cel din Peru de 2 050.

Datorită condițiilor grele de trai, media de viață în anumite regiuni ale Africii este de numai 26 pînă la 32 de ani; de 32 pînă la 44 de ani în America Latină; de 40 pînă la 44 de ani în Asia, în timp ce în multe țări ale Europei media de viață este în jur de 65-70 de ani.

Copiii din țările în care media de viață este atît de scăzută mai pot fi încă salvați. Și națiunile, printre care și țara noastră, animate de un măreț elan de solidaritate, acordă acestor copii năpăstuiți importante ajutoare prin Fondul Natiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) instituție specializată a Organizației Națiunilor Unite.

Acum 25 de ani, Europa începea să se vindece de rănile sale. Milioane de co-

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SP

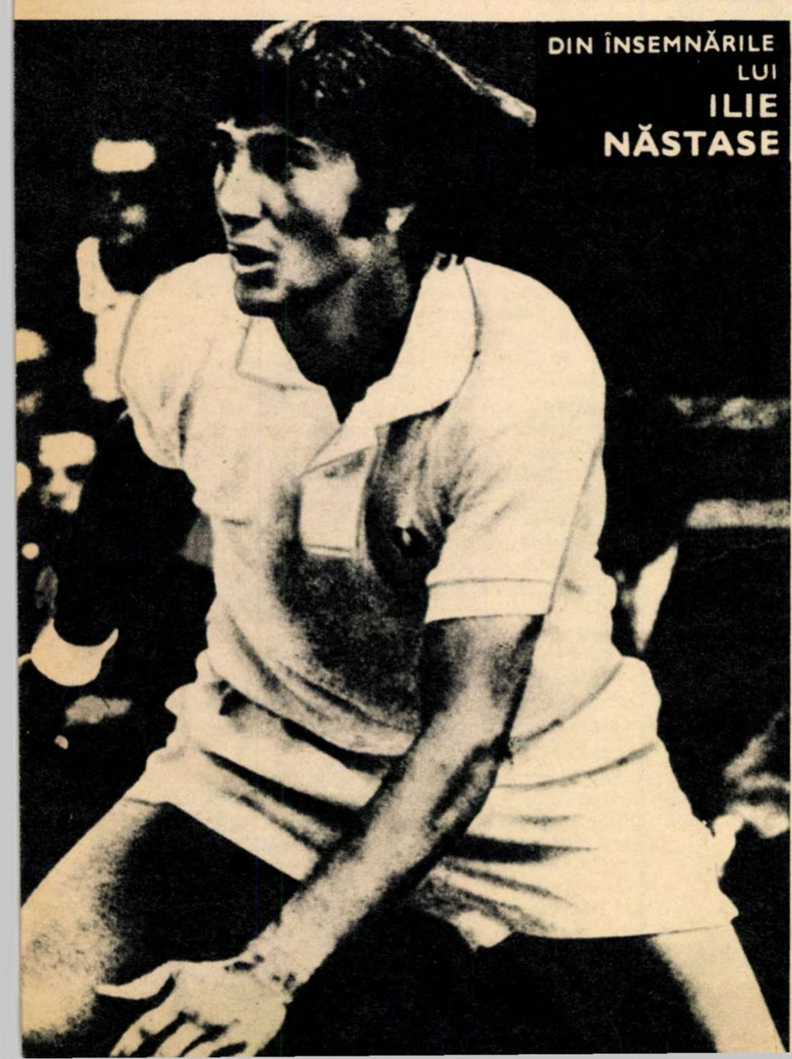

DIN ÎNSEMNĂRILE
LUI
**ILIE
NĂSTASE**

»RACHETA DE AUR« »4«

CEVA DIN LEGENDA *Meșterului Manole*

La un an după legitimarea mea la Clubul Steaua am devenit campion național la juniori, cîștigînd în finală, la Cluj. Aveam 13 ani. De aici înainte, federația de tenis și-a pus ochii pe mine și am început antrenamente istovitoare, urmate de turnee «tari». Jucam zilnic 5–6 ore.

Mulți spun acum: «Năstase a avut talent pentru tenis. De aceea a ajuns atît de departe». Cinstit vorbind, talentul fără muncă nu face nici două parale. Talentul m-a scăpat poate de mici «căderi» în timpul unui joc, dar munca, antrenamentele mistuitoare m-au călit, mi-au dat putere să înving.

Eram campion național de juniori, cunoscut deci în țară, dar un... ilustru necunoscut peste hotare. Turneul care m-a scos din anonimat a fost cel de la Roland Garros, din Franța. Trebuie să știți că sînt patru mari turnee mondiale: Wimbledon (în Anglia) — cel mai important, echivalent cu un campionat mondial — Foresc Hills (în S.U.A.), Roland Garros (Paris) și Sidney (Australia). A te califica în finală sau a cîștiga un astfel de turneu înseamnă a intra în elita «așilor sportului alb».

Scriu aceste rînduri amintindu-mi cu nostalgie de prima mea întîlnire cu Parisul. Am ajuns acolo noaptea. Capitala Franței m-a întîmpinat cu o mare de lumini. Aveam impresia că sînt într-o mare de văpăi uriașe, care mă orbeau. Am văzut,

3

4

5

pii sufereau încă din cauza urmărilor războiului. Milioane de copii îndurau sărăcia, mizeria, boala, foamea.

... Și, pentru prima oară în istoria lumii, animate de un măreț elan de solidaritate, peste 60 de țări se unesc în 1946, pentru a ajuta pe cei năpăstuiți cu lapte, pături, îmbrăcăminte, încălțăminte și medicamente.

Seceta care bîntuie în mai multe țări în anii 1947-50 întîrzie refacerea agricolă a Europei. Rațiile alimentare sînt sărace în proteine. Tuberculoza își face apariția în forme aproape epidemice.

Mai mult de 30 de milioane de copii și tineri sub 18 ani, din țările Europei, au nevoie de îngrijiri.

Încă din toamna anului 1947 UNICEF efectuează primele distribuiri de produse alimentare în 12 țări. **Lapte, cereale, pește, carne, brînză, legume, zahăr și vitamine sînt astfel repartizate în mai bine de 50 000 de centre.**

Datorită școlilor, creșelor, centrelor sanitare, diferitelor instituții destinate copiilor, spitalelor, taberelor de vacanță și pentru refugiați... rații alimentare minime pot di oferite zilnic fiecărui copil.

Apoi, cu ajutorul UNICEF uzine, fabrici de conserve și prelucrare a laptelui încep să-și facă apariția în Austria, Finlanda, Franța, Bulgaria, Cehoslovacia, Polonia, Iugoslavia. În paralel cu asistența acordată de către Fondul Națiunilor Unite pentru copii, celor 16 institute de formare profesională în tehnica conservării laptelui au fost utilate circa 235 de uzine.

Pentru a lupta împotriva tuberculozei sînt întreprinse campanii de vaccinare cu BCG în 8 țări ale Europei, unde această boală se manifestă cu cea mai mare acuitate. La sfîrșitul anului 1950, 16 milioane de copii fuseseră supuși probei intradermoreacției (cu tuberculină) și circa 8 500 000 de tineri fuseseră vaccinați.

Paralel cu aceste campanii, UNICEF organizează programe de luptă împotriva bolilor sociale și combate grave epidemii de tifos. În alte zone sînt întreprinse campanii de luptă împotriva bolilor transmisibile prin insecte, ca de pildă paludismul (frigurile), ale cărui ravagii sînt una din cauzele importante ale mortalității infantile.

Luînd cunoștință de răurile care lovesc copiii din Africa, Asia, Orientul Mijlociu și America Latină, numeroase guverne cer Adunării Generale a Națiunilor Unite, în 1950, ca acțiunea UNICEF să fie transformată din ajutor de urgență, în proiecte pe termen lung în favoarea copiilor din țările în curs de dezvoltare.

Această acțiune a UNICEF a marcat pentru popoarele lumii semnalul de alarmă asupra unor probleme grave, a căror amploare nu poate fi diminuată decît printr-o asistență armonios planificată. Ea a dezvoltat un sens de responsabilitate a națiunilor față de copiii lumii.

În 1965, se acordă Fondurilor Națiunilor Unite pentru copii premiul Nobel pentru Pace. **Membrii comitetului care au decernat premiul s-au exprimat astfel:** «Mai important decît orice este uriașul progres realizat în direcția cooperării internaționale, al cărei simbol este UNICEF... Pretutindeni se face tot mai simțit sentimentul că lumea este, de fapt, o mare familie. Dacă vrem să trăim în pace, trebuie să începem prin a ne ocupa de copii».

Aceasta este formula pe care UNICEF o dezvoltă de 25 de ani. Împotriva bolii, a foamei, a ignoranței, a cataclismelor, împotriva destrămării vieții familiale, UNICEF acordă ajutorul său în 112 țări angajate pe calea dezvoltării. **În aceste regiuni trăiesc aproape 2/3 din copiii lumii.**

6

7

- *Acești copii nu trebuie să mai cunoască nici foamea nici boala și nici ignoranța (foto 1—2).*
- *Pentru a-și asigura, cît de cît, o existență zilnică, în multe țări copiii trebuie să muncească de la vîrste foarte fragede (foto 3)*
- *Prin Fondurile Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) milioane de copii din lume primesc hrană și asistență medicală (foto 4 și 5)*
- *O fetiță etiopiană, membră a unui trib din ținuturile muntoase (foto 6).*
- *O familie de indigeni din deșertul Amdean (Ecuador). Pe lîngă greutățile vieții zilnice ei trebuie să înfrunte și capriciile unei naturi vitrege (foto 7).*

T • SPORT • SPORT • SPORT

din fuga mașinii, doar Arcul de Triumf, care semăna cu cel din București, de la șosea.

— O să joci cu mine la dublu, Iliuță — mi-a spus Țiriac deîndată ce am ajuns la hotel.

Nu știu ce am răspuns. Dar, din clipa aceea, Parisul a dispărut pentru mine. Turneul îmi stăpînea întreaga ființă. Serile care precedau jocurile le petreceam cu ochii în tavan, perpelindu-mă de parcă aș fi fost bolnav de friguri și îmi aminteam de cei care mă conduseseră la aeroport — colegi de școală, de club.

— Ferice de tine, Iliuță, o să vezi Parisul! — îmi spuseseră cei mai mulți.

— Ai luat cartea de franceză cu care ne freca «ridichea» domnu' Cucu? Vezi că are planul Parisului la sfîrșit...

Cartea se afla în bagajele mele. Doream să vizitez Parisul, să-l străbat pe jos în lung și-n lat. Dar dorința nu mi s-a îndeplinit. Concursul înainte de toate! Mă antrenam ca un desperat și jucam cu o îndîrjire de nedescris. Efortul mi-a fost răsplătit. Am ajuns, împreună cu Țiriac, în finala de dublu, învingînd cuplul australian Bob Hewitt și Frew Mc Millan.

Ziariștii au năvălit cu întrebările. Cînd am ajuns acasă, maestrul Tache Caralulis m-a felicitat.

— Bravo, Iliuță! Cu rezultatele de la Roland-Garros, la 19 ani ai intrat între «ăi mari». Încaltea ți-a plăcut Parisul?

Ce să răspund? Că fusesem la Paris și nu văzusem Parisul? Că turneul mă absorbise cu totul?

Și-n clipa aceea mi-am dat seama că plătisem dreptul de a fi printre «ăi mari» sacrificînd unul dintre visurile care-mi alintaseră copilăria. De-atunci, mereu sînt călăuzit de același gînd: înainte de toate, turneul! Apoi, vizite, prieteni, distracții. Pentru a învinge uneori trebuie să sacrifici ce ți-e drag. Nu așa ne învață și legenda Meșterului Manole?

Azi sînt sigur că dacă n-aș avea tăria să procedez așa, n-aș fi ajuns să călătoresc în toată lumea, să fiu invitat la toate marile turnee, iar numele meu să fie cunoscut în lumea tenisului mondial.

(VA URMA)

FIECARE CITITOR AL REVISTEI NOASTRE –

UN POSIBIL CALATOR CU AVIONUL ÎN JURUL LUMII.

**NOI AMĂNUNTE
PENTRU TOȚI CEI CARE DORESC
SĂ INTRE
ÎN MAREA COMPETIȚIE
PENTRU
CÎȘTIGAREA
CĂLĂTORIEI :**

Revista
Cutezătorii

**ÎMPREUNĂ CU ALTE PUBLICAȚII
DIN 19 ȚĂRI EUROPENE, VĂ INVITĂ
SĂ PARTICIPAȚI,
ÎN CURÎND, LA UN EXCEPȚIONAL CONCURS
DOTAT CU NUMEROASE PREMII.**

- După cum v-am mai anunțat, *marele premiu oferit de juriul european este călătorie în jurul lumii cu avionul.*
- **Premiile revistei «Cutezătorii» – trei excursii în străinătate.**
- **Alte numeroase premii în obiecte.**
- *Asigurați-vă, deci, din timp* **abonamentele** *pentru numerele viitoare ale revistei «Cutezătorii» care, — conținînd* **«taloanele de îmbarcare»** *vă vor fi foarte necesare pentru participarea în marea competiție.*
- **Cu numărul viitor, fiecare cititor poate intra în posesia «pașaportului inițial» pentru călătoria-concurs «Pretutindeni trăiesc copii».**

BRAȘOV '71

„CERBUL DE AUR”

o constelație a cîntecului

DALIDA
o vedetă care a înregistrat 600 de melodii, pe 20 de milioane discuri. Prezența ei la «Cerbul de aur» i-a incintat pe iubitorii de muzică ușoară.

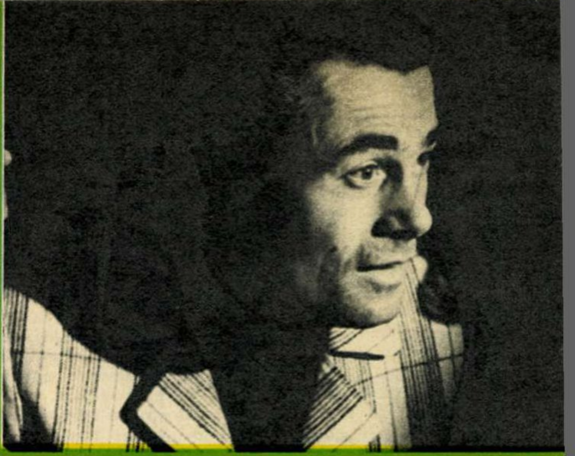

ALAIN BARRIÈRE
un artist complet: poet, compozitor, interpret. Cintecele sale, pline de sinceritate, au un farmec deosebit.

Marele premiu «Cerbul de aur»
ANN-LOUISE HANSON
(SUEDIA)

«Cerbul de argint»
HELENA VONDRACKOVA
(CEHOSLOVACIA)

«Cerbul de bronz»:
LILI CASTEL
(BELGIA)

«Cerbul de bronz»
CORINA CHIRIAC
(ROMÂNIA)

Sîntem invitații Olguței în această pagină pentru a povesti despre a IV-a ediție a Festivalului de la Brașov. Dar fiindcă paginile ziarelor au istorisit cu lux de amănunte despre fiecare zi a Festivalului și fiindcă știm că în fiecare din cele șase seri, în toate colțurile de țară, la ora 8 fix s-au deschis televizoarele și aparatele de radio, am socotit că cel mai potrivit este să alegem cîteva imagini de la «Cerbul de aur» pentru albumele voastre, cîteva autografe dedicate vouă, dar mai ales să meditäm puțin împreună la ceea ce se cheamă muzică ușoară.

Festivalul nostru a demonstrat încă o dată că muzica ușoară vehiculează idei, transmite sentimente, mîngîie și adaugă vieții o delicată undă de poezie. Dacă moda își arată preferința pentru un ritm sau altul — pînă ieri twistul sau rockul — melodia însă rămîne, are mereu ecou în noi. La Festival ne-a demonstrat-o *Charles Trenet.*

Numele său este legat de muzica ușoară a anilor 1938–39. Timp de peste 30 de ani cunoscutul șansonetist francez a vorbit publicului său despre dragoste și prietenie, despre străzile Parisului, despre flori, despre aspirații și despre frumusețe, în cuvinte simple, în melodii plăcute. Cuvîntul care se joacă cu ritmul a căpătat în cîntecele sale o încărcătură afectivă care te cucerește. «Je suis le printemps, l'amour, la vie», spune Charles Trenet într-una din melodiile sale, și aceasta îl definește perfect. La «Cerbul de aur» Charles Trenet ne-a arătat că muzica ușoară de înaltă ținută este capabilă să creeze frumuseți nemuritoare ca orice artă.

E. Macias... Vă reamintiți? Purta parcă în priviri tot soarele fierbinte al Algeriei. Ascultîndu-l captivat de melodie, urmăreai în același timp ideile pe care le transmitea. Cîntecele lui Macias povestesc despre dragostea pentru locurile copilăriei, despre gingășia fetelor din țara lui, despre nevoia omului de a trăi în pace, despre nonsensul războiului. Teme majore rostite în cîntec de un temperament ardent.

Dar *Alain Barrière?* O biografie relativ simplă. La 13 ani cînta din chitară, la 15 ani compunea mici bucăți muzicale, la 17 ani era sportiv de performanță (100 m plat în 11 secunde!). Mai tîrziu, dînd uitării muzica, îmbrățișează profesiunea de inginer, ca apoi să revină la cîntec. La 27 de ani, Barrière devine un interpret celebru. Pentru el muzica este o modalitate de cunoaștere întocmai ca romanul și filmul. «Vom avea, fără îndoială, spune Barrière, în viitor, biblioteci — discotecă, clasate pe idei, pe teme și vom asculta muzică instruindu-ne ca și prin lectură. Dar pentru asta, spune el, cîntecele trebuie să fie inteligente, să transmită idei. Paralel trebuie, bineînțeles, să existe melodii care să te înveselească, să te deconecteze» Să te faci înțeles prin cîntec, să fii simplu fără să cobori nivelul artei — iată ce crede Barrière despre muzica ușoară.

Numele cîntăreței spaniole *Massiel* s-a aflat pe buzele a milioane de telespectatori care în anul 1968 au urmărit-o pe micul ecran. În repertoriul cîntăreței spaniole se află multe cîntece care își au izvorul în realitățile țării sale. Astfel, Massiel povestește despre tristețea femeilor rămase acasă cu gîndul la bărbații plecați departe să caute de lucru sau pledează pentru părăsirea pasivității în fața răului social. Și acestea sînt numai cîteva exemple.

Vedete, stele strălucitoare, copleșite de aplauze, răsfățate de public — monștri sacri, cum li se mai spune — alături de concurenți aflați la începutul drumului au demonstrat la Brașov că muzica ușoară are viabilitate, forță de convingere în măsura în care este sinceră și se dedică frumosului, omenescului.

Muzica ușoară a fost în această ediție a «Cerbului de aur» o prințesă strălucitoare, demnă și înțeleaptă.

B. CARAGIALE
Foto: Gh. CUCU

MOMENTE

● *Cel mai tînăr concurent la «Cerbul de aur» a fost Eric (Austria). El este încă elev la o școală de textile. Sportiv încercat, Eric practică înotul, schiul și joacă baschet. E un pasionat desenator și caricaturist.*

● **Cătălina** Marinescu *este studentă în ultimul an la Conservatorul «Ciprian Porumbescu». Cea mai mare dorință a ei este să termine cu bine Conservatorul.*

● *Sporturile favorite ale lui* **Sergio Endrigo** *sînt canotajul și înotul subacvatic.*

● **Fausti Cima** *(Luxemburg) cîntă la acordeon de la vîrsta de 12 ani. El este, de asemenea, chitarist și baterist și cîntă în cinci limbi.*

● **Helena Vondrackova** *(Cehoslovacia) a mai fost o dată în România, pentru a da probe pentru filmul «Mihai Viteazul». Primul premiu de interpretare l-a obținut cînd era în ultima clasă de liceu. De atunci, succesele ei în muzica ușoară au fost neîntrerupte. Și totuși, visul Helenei rămîne cinematografia.*

● **Maria Valejo,** *care a venit din însorita Portugalie, a văzut pentru prima oară zăpadă la Brașov.*

● **Jerri Rix** *(Olanda) este de o veselie contaminantă. Ne mărturisește că pînă la vîrsta de 18 ani nu se gîndea să devină cîntăreț. Visa să se facă marinar, să străbată largul mărilor.*

CHARLES TRENET
și un autograf pentru voi.

A Cutezatori
mon amitie
Charles Trenet.

O. C. SMITH,
cîntărețul american de culoare,
alături de dirijorul și pianistul
Kirk Lightsey.

SERGIO ENDRIGO
și autograful său.

A Cutezatori
Sergio Endrigo

JACQUES HUSTIN
și-a înscris numele
în primul palmares
al primei ediții a
«Cerbului de aur».
La actualul Festival,
a făcut parte din
Juriul Internațional.

Jerry Rix (Olanda)
Mențiune de popularitate,
oferită de Municipiul Brașov.
Copiii din Brașov
și-au manifestat simpatia
pentru el,
trimițîndu-i numeroase
scrisori și desene.

Dicki Rock (Irlanda)

Dova (Spania)
Premiul special
al juriului.

Derek John Tilley (Țara Galilor).
Premiul tinereții.

Zsuzsa Koncz (Ungaria)

Cătălina Marines
(România)

●●●●●●●●●●●

ACEST CEAS DE MÎNĂ A SOSIT, RECENT, LA REDACȚIE, DE LA PARIS, DIN PARTEA JURIULUI INTERNAȚIONAL AL CONCURSULUI DE DESENE «MERIDIANELE PRIETENIEI» ORGANIZAT DE REVISTA «CUTEZĂTORII» ÎN COLABORARE CU UNICEF. EL A FOST ACORDAT, CA PREMIU SPECIAL, ELEVEI *FLOREA DORINA, ÎN VÎRSTĂ DE 9 ANI, DIN COMUNA VULTUREȘTI, ARGEȘ,* **PENTRU DESENUL «TABĂRA PRIETENIEI».**

PENTRU A INTRA ÎN POSESIA PREMIULUI, ELEVA FLOREA DORINA ESTE INVITATĂ, ÎN VACANȚA DE PRIMĂVARĂ, LA REDACȚIE. ÎN CAZUL ÎN CARE NU POATE VENI, ESTE RUGATĂ SĂ NE COMUNICE ÎN SCRIS.

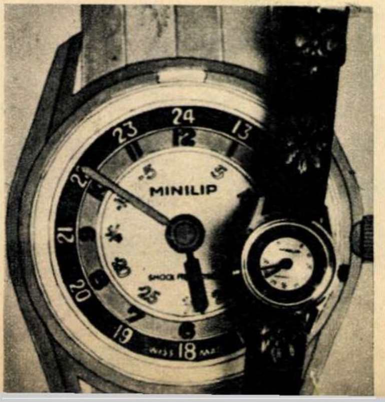

Pe lîngă numeroase povestiri, seriale ilustrate și reportaje extraordinare, „CUTEZĂTORII" vă oferă în numerele viitoare cîteva noi CONCURSURI dotate cu mari premii

Primul pas spre calitatea de cîștigător este să vă **abonați** din timp la „CUTEZĂTORII" PE TRIMESTRUL II 1971

Ultima zi în care vă mai puteți abona este 25 martie 1971

ȘOIMII carpaților

-1-

ȘOIMII CARPAȚILOR ÎȘI FĂCUSERĂ CU MULTĂ VITEJIE DATORIA. COLOANA HITLERISTĂ FUSESE ZDROBITĂ ÎN ACEA ZI DE TOAMNĂ PURPURIE A LUI 1944, DAR RĂZBOIUL NU SE TERMINASE. PRIMIND LOVITURĂ DUPĂ LOVITURĂ DIN PARTEA TRUPELOR ROMÂNE ȘI SOVIETICE, ARMATELE COTROPITOARE SE RETRĂGEAU ÎN DERUTĂ DE PE TERITORIUL ȚĂRII NOASTRE. ÎN ULTIMELE LUI ZVÎRCOLIRI, DUȘMANUL ÎNCERCA SĂ FACĂ MULT RĂU. DAR ȘOIMII CARPAȚILOR VEGHEAU.

Scenariu: **PETRE GHELMEZ** ● Desene: **OFELIA DUMITRESCU**

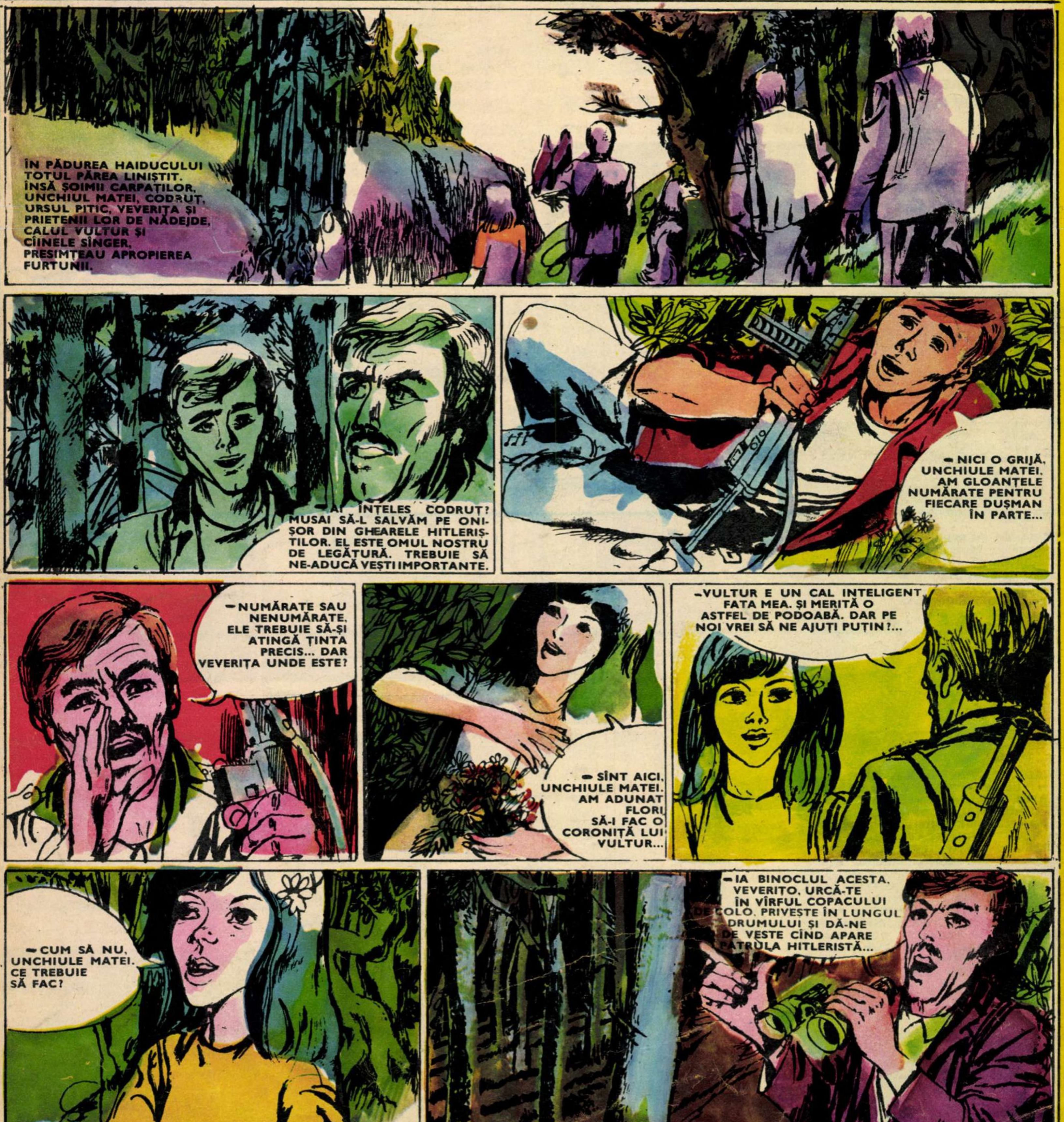
ÎN PĂDUREA HAIDUCULUI TOTUL PĂREA LINIȘTIT. ÎNSĂ ȘOIMII CARPAȚILOR, UNCHIUL MATEI, CODRUȚ, URSUL PITIC, VEVERIȚA ȘI PRIETENII LOR DE NĂDEJDE, CALUL VULTUR ȘI CÎINELE SÎNGER, PRESIMȚEAU APROPIEREA FURTUNII.
–AI ÎNȚELES CODRUȚ? MUSAI SĂ-L SALVĂM PE ONIȘOR DIN GHEARELE HITLERIȘTILOR. EL ESTE OMUL NOSTRU DE LEGĂTURĂ. TREBUIE SĂ NE-ADUCĂ VEȘTI IMPORTANTE.
–NICI O GRIJĂ, UNCHIULE MATEI. AM GLOANȚELE NUMĂRATE PENTRU FIECARE DUȘMAN ÎN PARTE...
–NUMĂRATE SAU NENUMĂRATE, ELE TREBUIE SĂ-ȘI ATINGĂ ȚINTA PRECIS... DAR VEVERIȚA UNDE ESTE?
–SÎNT AICI, UNCHIULE MATEI. AM ADUNAT FLORI SĂ-I FAC O CORONIȚĂ LUI VULTUR...
–VULTUR E UN CAL INTELIGENT FATA MEA. ȘI MERITĂ O ASTFEL DE PODOABĂ. DAR PE NOI VREI SĂ NE AJUȚI PUȚIN?...
–CUM SĂ NU, UNCHIULE MATEI. CE TREBUIE SĂ FAC?
–IA BINOCLUL ACESTA, VEVERITO, URCĂ-TE ÎN VÎRFUL COPACULUI DE COLO, PRIVEȘTE ÎN LUNGUL DRUMULUI ȘI DĂ-NE DE VESTE CÎND APARE PATRULA HITLERISTĂ...

(VA URMA)

Cutezătorii 11

Redactor șef: Mihai Negulescu. Secretar general de redacție: Ovidiu Zotta. Redacția București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon: 17.60.10. Administrația Editura Scînteia. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.
Redactor artistic: Ioan Donca; tehnoredactor Lucia Sicomas

ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ

1 LEU

108
Biblioteca municipiului
Tîrgu-Mureș

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

12

JOI, 25 MARTIE
1971, anul V

183

În acest număr:

Primăvara la... „CLUB 2000”!

••••••••

ÎN DISCUȚIA CITITORILOR:

PLANETA *Terra!*

CONDUCĂTOR AL DEZBATERILOR:
ACADEMICIANUL *Eugen Pora*

În zilele de 17 și 18 martie a.c. au avut loc lucrările celei de a VI-a sesiuni a actualei legislaturi a Marii Adunări Naționale.

Cu puternice și îndelungi aplauze au fost întîmpinați, de către deputați și invitați, tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, ceilalți conducători ai partidului și statului nostru.

După ce tovarășul Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale a deschis lucrările sesiunii, a fost adoptată ordinea de zi. În cele două zile, cît au durat lucrările celei de a VI-a sesiuni, deputații în Marea Adunare Națională au dezbătut și au adoptat legi importante, privind diferite domenii ale activității economice și sociale din țara noastră.

În dimineața zilei de duminică, 14 martie a.c. delegația Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud condusă de ministrul afacerilor externe, doamna Nguyen Thi Binh, a făcut o vizită la Palatul pionierilor din Capitală. Delegația a fost întîmpinată de Elena Poparad, vicepreședintă a Consiliului Național al Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România, precum și de alți reprezentanți ai acestei organizații.

Pionierii aflați în Palat au primit cu multă căldură pe oaspeți, urîndu-le un prietenesc «Bun sosit!». Ei au rugat pe doamna Nguyen Thi Binh să transmită copiilor din Republica Vietnamului de Sud, tineretului și întregului popor salutul lor pionieresc, mult succes în muncă, în viață, în lupta împotriva agresiunii imperialiste a S.U.A. Doamna Nguyen Thi Binh a mulțumit pentru salutul transmis, arătînd, totodată, că alături de copiii vietnamezi sînt prietenii lor din întreaga lume.

Oaspeții au vizitat apoi expoziția «Expedițiilor Cutezătorii» unde se află expuse, pe lîngă diferite obiecte colecționate de pionieri în timpul expedițiilor desfășurate în vara anului 1970, și numeroase jurnale ale echipajelor.

Semnînd în «Cartea de onoare» a expoziției, doamna Nguyen Thi Binh a adresat copiilor români următoarele «Urez pionierilor români să crească mari, să învețe cît mai bine pentru a deveni oameni folositori patriei lor. Să nutrească în permanență sentimente de prietenie și solidaritate cu toate popoarele lumii care luptă pentru pace, libertate și progres social».

În continuare, delegația a vizitat numeroase cercuri unde pionierii au prezentat aspecte ale activității lor. Copiii din cercurile de muzică, de balet și de dansuri au prezentat oaspeților scurte programe.

Omagiul cravatelor roșii

„Multe activități frumoase am desfășurat noi, pionierii clasei a III-a B de la Școala generală nr. 2 din Cîmpia Turzii, *dar una dintre ele ne-a plăcut în mod deosebit: întîlnirea cu tov.* Simion Podar, *maistru oțelar, fruntaș în producție la Uzina «Industria sîrmei» din localitate. După ce am aflat de la dînsul despre numeroasele realizări ale uzinei din anii cincinalului, i-am pus o mulțime de întrebări la care oaspetele a răspuns cu multă plăcere.*

În continuare, am desfășurat un frumos program artistic închinat semicentenarului Partidului Comunist Român.”

„*Noi*, pionierii detașamentului nr. 4 de la Școala generală comuna Ziduri, județul Buzău, *ne pregătim intens pentru sărbătorirea aniversării partidului. Vrem să aflăm cît mai multe despre lupta clasei muncitoare pentru înființarea partidului, să cunoaștem realizările obținute de poporul român după 23 August 1944.*

Tot în cinstea acestui eveniment, am alcătuit un album în imagini. Un album instructiv, frumos.

Cu ocazia uneia dintre adunările noastre pionierești am făcut, tot detașamentul, mai multe fotografii. Vă trimitem una dintre ele.“

„De cum s-a anunțat tema concursului «Pagini glorioase din istoria Partidului Comunist Român», ne scrie Octavian Moldovan din clasa a VIII-a B de la Școala generală nr. 1 din Turda, *membrii cercului de istorie au intrat într-o activitate febrilă. Se căuta materialul documentar, se schimbau păreri.*

În sfîrșit, a venit și ziua mult așteptată. Concurenții au luat loc pe grupe: cei mici, veseli și încrezători, cei mari gravi, plini de importanță.

După epuizarea întrebărilor obligatorii, în fruntea clasamentului se aflau mai multe echipe cu același număr de puncte, ceea ce sublinia nivelul ridicat de pregătire al concurenților. După întrebările de baraj au cîștigat cei mai buni dintre cei foarte buni.

Și poate că nu numai numele cîștigătorilor este important, ci faptul că acest concurs a stîrnit interesul nostru, al tuturor.“

* * *

„CUTEZĂTORII“ ÎN JUDEȚUL CONSTANȚA

Reproducem din bloc-notesul ce a însoțit săptămîna trecută un grup de redactori și colaboratori ai revistei noastre la întîlnirile cu pionierii din Constanța și Medgidia: *«Dorim povestiri pe teme educative, pe care să le folosim în orele de dirigenție»*, *«Înființați pagina băieților!»* (sugestie venită laconic și hotărît din partea unei... fetițe). *«Vreau să citesc și eu, aici, o poezie...»*, *«Să redactați cîte o pagină cu activitatea pioniereascǎ din fiecare județ»*, *«...Figuri celebre din știință, cultură, artă»*, *«Ștafeta fanteziei! — scrisă de cititori»*, *«Vrem Ostrovul Lupilor, seria a II-a», seriale cu Dim Dunăreanu și Dan Buzdugan»!*

Cu prilejul șezătorilor literare și dezbaterilor asupra revistei, cei mai consecvenți cititori ai revistei au fost răsplătiți, în urma unor concursuri fulger, cu aparate de fotografiat, truse de pictură, reviste și autografe din partea scriitorilor Costache Anton și Mihai Negulescu și a graficienilor Teodor Bogoi și Ioan Donca.

GÎNDURI DESPRE PARTID

PICĂTURĂ A MĂRII, SCÎNTEIE A FOCULUI

de DOMOKOS GÉZA

Copil fiind, de cîte ori auzeam cuvîntul revoluție, *mă gîndeam la apa ce fierbe clocotind pe vatra încinsă. Cuvîntul avea pentru mine un sens la fel de enigmatic și în același timp la fel de fascinant ca apa ce clocotește bubuind, amenințătoare. Pe urmă — cred că datorită filmelor istorice pe care le-am văzut — am identificat revoluția cu ghiuleaua care se învîrte sfîrîind și fumegînd înainte de a exploda.*

Abia mult mai tîrziu, am înțeles că revoluția nu e apa clocotitoare dintr-o oală, ci însăși marea învolburată, furtuna purificatoare a istoriei; nu e ghiuleaua de tun, ci însăși explozia care dărîmă ziduri vechi și legi roase de carii, pentru a se putea ridica altele noi, mai bune și mai drepte.

Cu aceasta am spus ce este un revoluționar. Este o picătură din marea în furtună, o scînteie din focul revoluției. Este omul care nu poate suporta robia, nedreptatea, exploatarea, este omul cinstit, muncitor, constructor al zilei de mîine.

Asemenea oameni au fost și sînt și astăzi cei mai căliți revoluționari din patria noastră, sînt membri ai Partidului Comunist Român, partid care împlinește acum 50 de ani. S-au schimbat generații, locul luptătorilor mai vîrstnici a fost luat mereu de detașamente noi. Anii luptei ilegale au cedat locul anilor construcției socialiste, dar așa cum culoarea purpurie a steagului partidului nu s-a veștejit, au rămas strălucitoare și trăsăturile de caracter ale comuniștilor: dragostea de patrie, internaționalismul, responsabilitatea pentru soarta propriului popor și a întregii omeniri.

A fi comunist înseamnă a fi răspunzător.

Iar răspunzător poți fi într-un singur fel: dacă te afli mereu acolo unde e mai greu, unde este nevoie de cel mai mare curaj, de cea mai multă consecvență, de cea mai pasionantă sete de cunoaștere, de cea mai curată omenie. Dacă ești o picătură a mării purificatoare, dacă ești scînteia focului ce călește — dacă ești un om adevărat

PIONIER
ÎN FIECARE
CLIPĂ

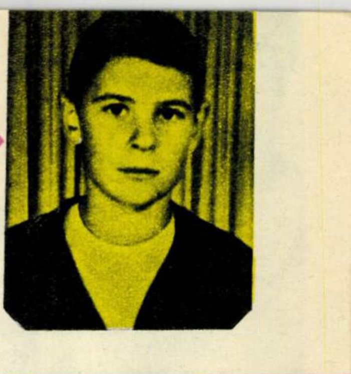

Am uitat să spun că...

de M. SÎNTIMBREANU

Uneori 2—3 coli de hîrtie, cîteva zeci de rînduri cuprinse într-un plic, îți trezesc o poftă grozavă de a porni în expediții, de a descoperi și cunoaște nu cine știe ce fenomen... fenomenal, ci un copil. Pur și simplu un copil. Și vă mărturisesc, dacă mi s-ar propune să aleg între a mă îmbarca mîine într-un modul astral spre cine știe ce planetă sau a mă urca în trenul de Focșani, n-aș ezita o clipă. Chiar dacă ar fi vorba de un tren personal. N-am nici cea mai mică îndoială că aș face o bună alegere, că n-aș avea ce regreta. Descoperim uneori în preajma noastră adevărate continente și aștri ce ne umplu inima de o emoție ce nu poate fi cu totul alta decît a oricărui explorator norocos. Eu vă propun să faceți cît mai multe asemenea expediții și chiar pe kilometrul patrat din jurul vostru. Veți descoperi, vă asigur, uneori la doi pași, *fața nevăzută* a ființei umane, a colegului vostru. Deocamdată, pentru astăzi, vă rog să veniți cu mine la Focșani. Mulțumesc. Iată-ne la Școala generală nr. 3. Cu ajutorul corespondentului nostru, profesoara Cecilia Bary, ne îndreptăm spre țintă: «un băiat foarte drăguț, cu obraji rotunzi, ochii negri și calzi, sprîncenele frumos arcuite și un zîmbet simpatic ce-i înflorește tot timpul chipul smead...». Pe băiatul în cauză îl cheamă George Mihăilescu și este în clasa a VII-a A. Ne pare bine de cunoștință, veți spune voi, dar ce este atît de extraordinar de el? Răbdare. Sau, dacă nu aveți, vă pot spune de pe acum că lucrul cel mai extraordinar e nu o calitate sau alta ci — cum se spune la aritmetică — *suma* acestora. Deci: foarte bun la învățătură, sportiv pasionat, cuviincios și prietenos, modest, plin de idei, entuziast...

— Ei și? Pentru aceasta să mergem la Focșani? Avem și noi asemenea colegi, veți spune. Răbdare, continuăm: «îi place șahul și sculptura, e un neobosit colecționar de roci și un ambițios radiofonist amator. E membru al cercului literar unde s-a dovedit un harnic culegător de folclor, membru activ al «Clubului curioșilor», poartă corespondență cu pionieri din multe țări, a lucrat un admirabil *album sculptat* (o ideei) cu tema «Focșanii mei, mîndria mea», e un cititor pasionat».

— Mă rog, cunoaștem și noi nu puțini asemenea pionieri, veți spune iarăși. Și iarăși zic: răbdare, să continuăm: «fetele spun că poate cea mai de seamă calitate a lui George este politețea, iar părinții afirmă despre el că este foarte duios și săritor. O ajută pe mama, pe bunica, face servicii tatălui sau, uneori stă la taifas cu ai lui, despre orice, chiar despre politică, fiind foarte bine informat și cu o cultură deosebită ».

Din nou nerăbdare? Ei bine, *am uitat să vă spun* că «George a fost ales de colegii lui președinte de detașament și că desfășoară această activitate cu plăcere, cu voie bună, că e sufletul întregului colectiv, că anul trecut a fost distins cu titlul «pionier de frunte» și a primit tresă de gradul I».

Și dacă nici aceste ultime detalii nu reprezintă nimic extraordinar pentru voi, atunci, abia atunci, totul devine formidabil. Și nu numai pentru voi, ci pentru noi toți: frați și părinți ai voștri, profesori, comandanți. Dați-mi cît mai multe adrese ale unor asemenea copii, mii de adrese, zeci de mii... Nu mă voi sătura să fac oricîte călătorii spre inima lor.

Căci am *uitat să vă spun:* Dacă ceea ce se scrie despre George s-ar putea spune despre propriul meu copil aș fi fericit. Cred că este cel mai mare omagiu pe care un om în vîrstă îl aduce unui copil: «Aș vrea să fie propriul meu copil!» Dați-ne prilejul de a spune acest lucru de o mie de ori pe zi și veți vedea că totul devine EXTRAORDINAR!

START ÎN MAREA CĂLĂTORIE-CONCURS

„Pretutindeni trăiesc copii"

REGULAMENT

1) Cu prilejul celei de a 25-a aniversări de la înființarea sa, UNICEF, în colaborare cu publicații din 20 de țări, organizează un mare concurs. În România concursul este organizat de revista «Cutezătorii».

2) Concursul este deschis tuturor copiilor și tinerilor între 10 și 18 ani.

3) Participarea la concurs se va face pe baza «Pașaportului» Cutezătorii–UNICEF '71, publicat în numărul de față, în pag. 13.

4) Concurenții sînt obligați să răspundă apoi la întrebările publicate în numerele viitoare ale revistei «Cutezătorii», pe cele trei «taloane de îmbarcare» (3, 2, 1).

5) Răspunsurile conținînd «pașaportul» și cele 3 taloane, vor fi trimise la redacția Cutezătorii, (București, Piața Scînteii nr. 1,) pînă la data de 22 aprilie a.c. (data poștei), cu mențiunea: UNICEF '71.

6) Premiile se vor acorda prin tragere la sorți. Vor fi admise în competiție numai plicurile conținînd răspunsurile exacte. Pentru documentare vă stau la dispoziție, alături de alte izvoare, și numerele pe anul în curs din «Cutezătorii».

PREMIILE UNICEF

— Marele premiu european: o excursie în jurul lumii cu avionul.

— Numeroase premii constînd din miniautomobile, biciclete, păpuși, cărți, discuri, aparate foto etc.

PREMIILE «CUTEZĂTORII»

3 premii I — cîte o excursie în străinătate.
3 premii II — cîte o excursie, în circuit, prin țară.
10 premii III — echipament de excursie.

Primăvara la...CLU

Tradițională, primăvara a trimis mai întîi ghioceii, brîndușele și viorelele. Apoi, a îmbrăcat pădurile, cîmpiile într-un verde proaspăt cum numai ea știe și poate s-o facă...

Atîtor atenții, școlarii le răspund generoși, înfăptuind tinereasca chemare: **Fiecare pionier — un pom, o floare!** Și astfel apar pe dealuri, în livezi mii și mii de pomișori care se întîlnesc acum, pentru prima oară, cu primăvara. Dar grija pentru flori, pentru pomi, pentru întreaga natură care ne înconjoară trebuie sporită. De ce? Vom vedea în dezbaterea unui grup de pionieri și elevi de la Școlile generale nr. 11 și nr. 17 din București, membri ai Clubului 2000.

Discuțiile lor s-au desfășurat în prezența membrului de onoare al Clubului — academicianul **EUGEN PORA**, președinte al Colegiului științific internațional pentru cercetare biologică și oceanografică a bazinului Mediteranei, binecunoscut pe plan mondial prin participarea sa activă la opera de cunoaștere și ocrotire a naturii.

ACADEMICIANUL EUGEN PORA: Voi, pionierii de azi sînteți cei care veti trăi în anul 2000. în mileniul al treilea. Tocmai de aceea trebuie să știți că, după calculele oamenilor de știință s-a ajuns la concluzia că: dacă distrugerea pădurilor și poluarea naturii va continua pe glob în ritmul actual, peste douăzeci-treizeci de ani, aerul și apele pămîntului vor fi nocive. Pentru a salva natura acelor ani, sănătatea voastră, trebuie să participați la această luptă care se duce acum pe plan mondial, pentru ocrotirea naturii, împotriva poluării.

CĂTĂLINA NENA: De la o vreme se folosește tot mai des cuvîntul poluare. Ce se înțelege prin această noțiune?

ACAD. EUGEN PORA: Termenul de poluare vine de la cuvîntul latin polua care înseamnă a murdări. Deci, prin poluare se înțelege fenomenul de murdărire a biosferei cu diferite substanțe toxice.

FLORIN BUTU: Și s-ar putea ca în 20—30 de ani poluarea să facă atîta rău naturii?

ACAD. EUGEN PORA: Da. Și ca să vă convingeți am să vă dau un exemplu. În urma cu douăzeci de ani, oceanograful francez Cousteau a realizat un film minunat intitulat «Lumea tăcerii». Poate mulți dintre voi ați văzut că personajele acestui film erau plantele, viețuitoarele acvatice, splendid colorate din adîncurile Golfului Mexic și ale Mării Caraibilor. Reîntors pe acele locuri, anul trecut, oceanograful n-a mai găsit decît stînci acoperite cu un strat murdar de mîl. Lumea vie și atît de colorată, care îl fascinase cu ani în urmă, dispăruse aproape în întregime.

FLORINELA POPESCU: Știu că dumneavoastră ați călătorit foarte mult. Ați văzut ce fac copiii din alte țări pentru a ocroti natura?

ACAD. EUGEN PORA: Ce fac? Mă gîndesc să vă povestesc despre niste copii care trăiesc într-un peisaj total deosebit de al țării noastre. Despre copiii din Malta. Acolo, peste tot este piatră, numai piatră... Oamenii trăiesc numai cu ceea ce aduc din afară. Nu pot cultiva nimic. Nu au pămînt dar... au flori. Poate dintre cele mai frumoase pe care le-am întîlnit vreodată. Vedeți, poate să vi se pară de necrezut, dar oamenii nu pot trăi fără verdeață, fără bucuria de a vedea o floare. Au adus pămînt de prin alte locuri. L-au pus în butoaie, în ghivece și cultivă adevărate grădinițe în fața caselor, sus, pe balcoane și în ferestre. Aici, munca cea mai de preț a școlarilor este îngrijirea florilor. De cînd e mic, de la grădiniță, fiecare copil are ghiveciul lui, floarea lui și o îngrijește ca pe lucrul cel mai de preț. La ei florile, verdeața, reprezintă viața. Plantele le dau oxigenul, le dau bucuria de a trăi, dau viață insulei. Este de neînchipuit ca cineva să rupă o frunză, să calce o plantă.

TRAIAN CICONI: Este adevărat că aerul poluat din marile centre industriale se poate răspîndi la distanțe mari?

ACAD. EUGEN PORA: Da aerul poluat plutește pretutindeni, fără pașaport. El este aerul încărcat cu oxizii sulfurați degajați de uzine, cu praful și funinginea provenite din regiunile unde există marile industrii, cu oxid de carbon și cu oxizi azotați emiși de diferite forme de combustibil. Mașinile, automobilele infectează aerul cu gazele de eșapament. Automobilele fac viața extraordinar de grea. Respirăm un aer nesănătos, plin de gazele toxice, de care vorbeam, și care produce tulburări ale ficatului, inimii, plămînilor. În marile orașe ca Washington, Tokio și altele, numărul mare al mașinilor a dus la apariția acelor șosele supraetajate, pe deasupra caselor — o realizare extraordinară din punct de vedere tehnic. Acolo, problema poluării devine foarte gravă, deoarece gazele se ridică pînă la mari înălțimi. Pentru a descongestiona traficul foarte încărcat, în aceste orașe există și coridoare subpămîntene destinate tot trecerii mașinilor. Aici, pericolul intoxicării cu gaze este atît de mare încît șoferii cînd trec prin acele coridoare sînt avertizați să-și închidă ermetic ferestrele. În cazul nerespectării acestui serios avertisment, sînt supuși pericolului grav al intoxicării cu gazele existente, care duc chiar la pierderea cunoștinței. Vă dați seama ce pericole de accidentare generează asemenea situații?

LIVIU DUDĂU: Văd că și aici, în cadrul clubului nostru, ca și în foarte multe locuri, automobilul este aspru judecat pentru gazele toxice pe care le răspîndește în aer. Eu, ca un iubitor al naturii, poate că ar trebui să-l condamn dar, nu pot s-o fac...

2000

Abia aştept să mă văd la volan, să conduc o maşină. După cele spuse de dv., credeţi cumva că, pentru a proteja natura şi omul, va trebui desfiinţat automobilul?

ACAD. EUGEN PORA: Nu, nu cred. Nu putem renunţa la automobil. Trebuie găsit un nou mijloc de propulsie, care să nu mai emane gaze toxice. Omul să dispună de un automobil «curat». Şi aceasta nu este o utopie. Încă de pe acum se caută metode de oprire a gazelor de eşapament prin filtre speciale. A fost proiectat chiar un tip de automobil electric care să circule în interiorul oraşelor. Un asemenea tip a şi fost expus la un salon automobilistic de la Paris. Oricît ai părea de paradoxal, viitorul aparţine motorului electric sau cu vapori. Dar aceasta nu rezolvă în totalitate problema curăţirii atmosferei. Se impun măsuri pentru punerea în funcţiune a unor instalaţii de purificare a aerului, de captare a gazelor toxice, gaze care apoi pot fi desulfurate. Utilizîndu-se un combustibil cu un conţinut slab în sulf, aerul va fi, evident, mai puţin poluat.

SERGIU POPESCU: Am aflat că o mare cantitate de gaze toxice au fost captate în conteinere şi aruncate în adîncul Oceanului Atlantic. Mă gîndesc însă, că peste sute de ani, sub acţiunea apei, acestea vor fi deteriorate. Gazele se vor răspîndi în apă şi vor distruge flora şi fauna adîncurilor. Ce-ar fi dacă am capta aceste gaze dăunătoare în nişte conteinere speciale şi le-am arunca în cosmos?

ACAD. EUGEN PORA: Problema nu este chiar atît de simplă. Pentru a arunca un corp în cosmos sînt necesare mari cantităţi de combustibil. Dezagregîndu-se, acest combustibil emană o uriaşă cantitate de căldură care face ca stratul protector de ozon al planetei să se subţieze tot mai mult. Aceasta atrage după sine creşterea temperaturii atmosferice. Se ştie deja că atmosfera planetei s-a încălzit cu aproximativ 1/2 de grad. Ce consecinţe ar avea acest lucru? Gheţarii s-ar topi, apele Oceanului Planetar ar creşte.

RADU STOICA: Eu cred că evoluţia ştiinţei şi tehnicii va include şi realizarea mijloacelor pentru păstrarea echilibrului naturii, ba mai mult am speranţa că oamenii vor avea puteri nelimitate în dirijarea vremii şi poate a anotimpurilor. Ar fi posibil ca elevii anului 2000, în vacanţa de vară, să se poată da cu săniuţa?

ACAD. EUGEN PORA: Am impresia că păstrezi nostalgia vacanţei de iarnă în care nu prea ai avut zăpadă... Spre liniştea ta, cred că ceea ce spui nu este irealizabil. Omul, în decursul dezvoltării civilizaţiei a învăţat să-şi pună în slujba sa multe fenomene ale naturii. Gheizerele din Islanda i-au ajutat pe oameni să planteze dincolo de cercul polar adevărate livezi de bananieri şi portocali (în sere, fireşte). Pentru a-şi pregăti condiţia fizică necesară zborului în cosmos, omul şi-a creat camere speciale în care presiunea atmosferică să fie asemănătoare cu aceea în care va fi nevoit să trăiască în momentul zborului. Cîte nu poate face omul cu mintea sa iscoditoare...

BOGDAN OGHINA: Am citit în revista «Cutezătorii» despre oraşe «milionare». De ce fiecare ţară se laudă cu creşterea urbanizării dacă aceasta este atît de dăunătoare naturii şi sănătăţii omului?

ACAD. EUGEN PORA: De ce? Poate pentru că industrializarea, tehnica avansată, apariţia marilor oraşe, marchează mersul înainte al secolului nostru. Chiar dacă acum avem de suferit într-un fel de pe urma marilor construcţii industriale, acestea tot vor continua să apară. Sînt necesare. Noi însă trebuie să avem grijă de acest mediu în care vom trăi, plantînd păduri, amenajînd spaţii verzi.

REMUS REMEŞ: Ce se poate întreprinde pe plan mondial pentru îngrijirea acestui mediu în care trăim şi vom trăi?

ACAD. EUGEN PORA: Se ştie că apele reziduale care se aruncă în rîuri, infectarea atmosferei cu cantităţi imense de funingine, ciment şi gaze, acoperirea unor întinse suprafeţe marine cu ţiţei, pot fi împiedicate numai printr-o colaborare internaţională, prin aplicarea pe plan mondial a unei legislaţii severe. Cele mai de seamă organizaţii şi organisme internaţionale — O.N.U., U.N.E.S.C.O., F.A.O. — naturaliştii, biologii şi sociologii de pretutindeni cercetează aceste probleme în scopul apărării naturii şi a sănătăţii oamenilor.

RADU ORĂNESCU: Dar noi, pionierii, ce-am putea face pentru a sprijini acest efort?

ACAD. EUGEN PORA: Întrebarea aceasta — Ce am putea face? şi-au pus-o mulţi. Cunoscutul arhitect francez, Le Corbusier prevăzînd dezvoltarea industriei arăta că oraşul trebuie să aibă zone de locuinţe, spaţii verzi şi industrie. Încercăm să facem şi noi acest lucru. Sînt multe oraşe în care noile

cartiere de locuinţe se construiesc la distanţă mare de zonele industriale. Pentru a curăţi aerul, în noile cartiere, printre blocuri, se amenajează spaţii verzi. Nu putem spune că sînt suficiente dar atîtea cîte sînt trebuie păstrate, îngrijite şi... unde este posibil, extinse pentru că plantele filtrează aerul şi produc oxigenul care ne este atît de necesar. Voi, tinerii, trebuie să vă gîndiţi foarte serios la lucrul acesta. Să nu admiteţi să se rupă nici o floare, nici un pom. Nimic să nu se ia din natură. În cazul în care se taie un pom să se planteze altul. Să împodobiţi şcolile, casele, străzile cu flori şi arbuşti ornamentali, să înfrumuseţaţi mediul înconjurător. Nu uitaţi: natura anului 2000, a mileniului trei, depinde mult de voi, de cum o veţi pregăti azi. Şi voi, pionierii, şcolarii, sînteţi foarte mulţi, sînteţi răspîndiţi peste tot. Din cele mai mari oraşe pînă în cele mai mici cătune sînteţi o forţă care poate ocroti natura. La ora actuală, natura se cere protejată. Plantele trebuie să apară peste tot unde este posibil: în curţi, pe balcoane, la ferestre. Să nu existe locuinţă fără flori, fără verdeaţă. Florile purifică şi îmbogăţesc conţinutul de oxigen al aerului. Hai, întreceţi-vă, cine are flori mai multe şi mai frumoase!

LIDIA NOVAC
ECATERINA ROŞCA
Fotografii:
GRIGORE PREPELIŢĂ

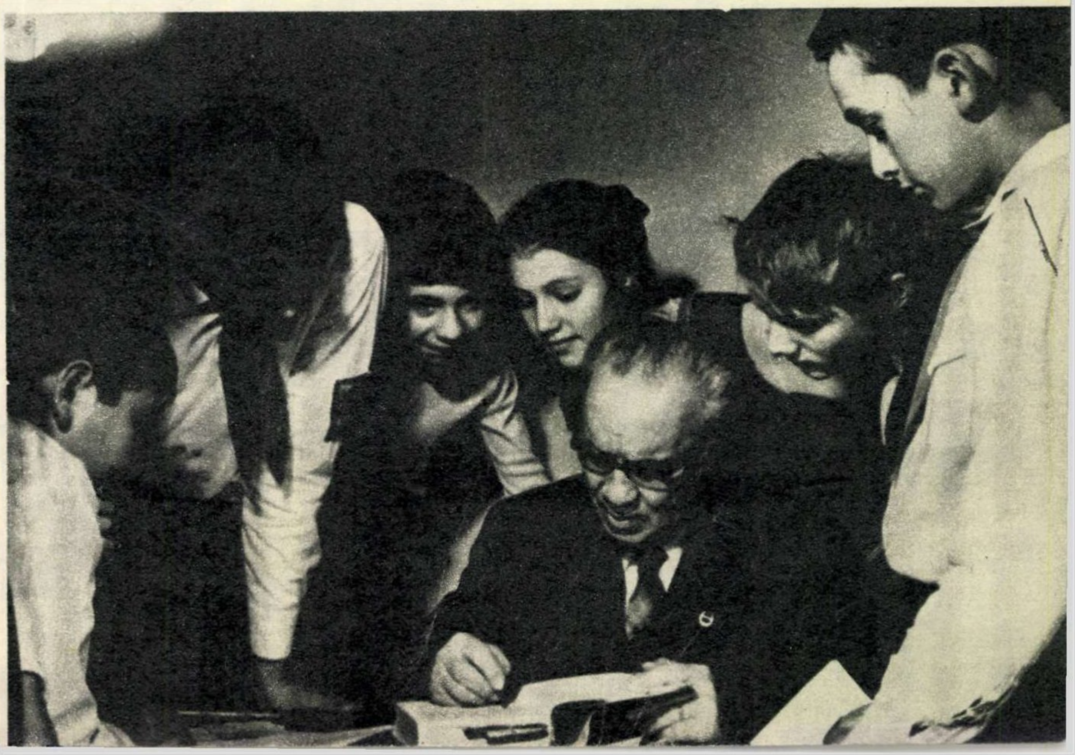

Poveste în ALBASTRU

de VINICIU GAFIȚA

Aceasta ar trebui să-i fie cea mai dragă poveste. Dar cînd a plecat de acasă mama i-a spus Danielei:

— Poți să te joci cu păpușa, cu mingea, cu trenul electric, cu ursulețul, cu mașinuța de cusut, cu pisica, numai în vasul albastru de pe pian să nu te uiți.

Și Daniela a ascultat-o, s-a jucat cu papușa, cu mingea, cu trenul electric, cu ursulețul, cu mașinuța de cusut și cu pisica. S-a jucat cîte puțin cu fiecare, chiar cîte foarte puțin. După aceea, a stat. Timp avea destul, dar jucăriile le isprăvise. Ce să facă?

— Dacă m-aș uita puțin și în vasul albastru de pe pian? și-a zis ea. Numai puțin. N-are să afle nimeni.

A luat vasul de pe pian și s-a uitat în el. Dincolo de vas se vedea marea albastră, cu valurile ei înspumate rostogolindu-se către o plajă albastră, cu nisip albastru, cu scoici albastre, cu copii albaștri care se zbenguiau la razele soarelui albastre.

«Ce-ar fi să merg și eu puțin pe plajă, să mă joc cu copiii albaștri?» și-a spus Daniela. Și a trecut prin vasul albastru, pășind pe plaja albastră către copiii albaștri. Aceștia își vedeau de jocurile lor ca și cum n-ar fi văzut-o cînd trecea pe lîngă ei. Ridicau cetăți de nisip, culegeau scoici, se învîrteau ținîndu-se de mîini, săreau capra. Dar Daniela băgă de seamă un lucru ciudat: vorba lor nu se auzea, rîsul era numai din buze, palmele se loveau unele de altele fără zgomot, parc-ar fi fost de pîslă. Nici valurile nu vuiau, nici vîntul nu vîjîia, totul era liniște în jur. Daniela se apropie de apă, și cînd atinse primul val simți că ceva o prinde și o trage spre larg, tot mai spre larg și mai adînc. Degeaba striga, nici vocea ei nu se mai auzea, și copiii se jucau mai departe fără să se uite la dînsa. Cînd atinse apa cu urechile auzi deodată o voce care o îndemna:

— Hai, fetițo, intră în apă, nu te teme, vino în împărăția albastră a mării.

Atunci văzu Daniela zecile de meduze albastre care o înconjurau și o împingeau înainte, iar un pește felinar îi lumina calea. Străbătură o mare întindere de apă. În jur și pe deasupra roiau pești de toate culorile și mărimile, din loc în loc treceau printre stînci ca niște copaci — stînci de coral, îi explica glasul — în alte locuri le ieșeau înainte păduri mișcătoare de alge, uneori plutea pe lîngă ea umbra lătăreață, asemeni unui avion modern a pisicii de mare, și peste tot erau meduze, multe meduze albastre. Daniela era și speriată și încîntată. Deodată, ajunseră în fața unui palat măreț din scoici și pietre prețioase, din corali și perle, care părea că se clatină în ritmul valurilor. O poartă se deschise și Daniela fu împinsă înlăuntru, iar meduzele și peștele felinar rămaseră afară.

Aici o întîmpină pe Daniela o făptură ciudată, de apă, albastră, străvezie, dar frumoasă, cu coroană de ierburi pe cap și cu un băț de trestie în mînă. Ea îi zise:

— Iată, Daniela, aceasta e împărăția albastră a apelor. Vrei să rămîi și tu în ea, cum au rămas ceilalți copii?

— Îmi place împărăția ta, dar nu vreau să rămîn aici. Trebuie să se întoarcă din oraș mama și se supără dacă nu mă găsește acasă.

— Rămîi, Daniela. Îți dau puteri să te plimbi prin toate mările și oceanele, să te joci cu toți peștii și cu toate scoicile, să clădești cetăți în nisipul tuturor fundurilor de mare, să devii un locuitor al împărăției albastre.

— Copiii aceia nu se jucau pe plajă? întrebă Daniela.

— Nu. Acolo începe fundul mării, pînă unde pătrund razele soarelui și ei mi-au cerut voie să se zbenguie puțin. Diseară îi adun și-i închid iarăși pe toți aici!

— Dar de ce nu se duc acasă la ei, nu-i așteaptă părinții, frații, surorile?

— Ei nu mai au părinți, nici frați, nici surori. Au avut, dar i-au pierdut pentru că nu i-au ascultat. S-au aplecat peste marginea fîntînilor, au intrat în rîuri sau în apa mării singuri, fără să aibă voie, și au căzut în împărăția albastră. De aici nimeni nu se mai poate întoarce între ai săi din împărăția luminii albe.

— Și nici eu nu mă mai pot întoarce acasă? se sperie Daniela, gata să plîngă.

— Nici tu n-ai ascultat-o pe mama, și te-ai uitat în vasul albastru. Dar nu l-ai lăsat din mîini și el te poate scoate de aici.

În adevăr, Daniela își dădu seama că ținea în mîini vasul albastru pe care-l luase de pe pian.

— Atunci, mă grăbesc să plec, zise ea, pornind la fugă. Adio, ființă din împărăția albastră.

Dar regina împărăției albastre făcu un semn cu bețișorul de trestie. Pe dată palatul cu zidurile sale lucitoare dispăru și în jurul Danielei se îngrămădiră mii de meduze, acoperind-o cu umbrele lor gelatinoase. Daniela se zbătea, dădea cu mîinile în sus și în jos și minune: cum îndrepta vasul albastru spre ele, meduzele se trăgeau grăbite la o parte. Așa ieși Daniela din muntele de meduze. Dar nu făcu decît cîțiva pași și în jur crescu pădurea de alge albastre, înlănțuind-o, legănîndu-se în fața ochilor, amenințînd-o. Daniela ridică vasul albastru în fața ochilor și pe dată legănarea lujerelor albastre se opri și zări cărarea dintre ele. O luă la goană, însă după alți cîțiva pași apărură coralii. Erau adevărați munți, pe care nici într-o săptămînă nu-i poți urca, atît de înalți păreau. Tot vasul albastru o scăpă și acum. Cum atingea cu el o știucă, aceasta se prefăcea pe loc în nisip auriu, care se întindea ca o catifea la picioarele fetiței. Așa străbătu munții și o luă iar la goană.

Dar ființa de apă apăru în fața ei oprind-o. Acum, în locul algelor avea coroană de șerpi, trupul ei era de noroi oțeliu, ochii din scoici, iar din gura rînjită, cînd vorbea ieșeau scîntei albastre:

— Degeaba fugi. Nu ți-ai ascultat mama și de-acum ești a mea. Aruncă vasul albastru că nu-ți mai ajută la nimic.

Dar Daniela strînse la piept vasul albastru.

— Aruncă-l! Aruncă-l! îi porunci regina împărăției albastre. Nu ți-ai ascultat mama, de-acum e degeaba.

— Ba nu-l arunc și de acum o voi asculta întotdeauna.

Arătarea din apă, alge, scoici și melci dispăru după ce mai făcu un semn cu bățul de trestie. Marea începu să clocotească în jurul Danielei, pești din cei mari, cu guri largi și dinți ca ferăstrăul se repezeau spre ea. Dacă s-ar fi înfricoșat și ar fi dat drumul vasului, poate ar fi înhățat-o. Dar ea îi înfruntă curajoasă, arătîndu-le vasul albastru. Și rechinii cei fioroși, îngrozitoarele balene, cașaloții mari cît o casă, pînă și veninoasele sepii, cele cu sute de brațe și mii de guri se dădeau la o parte. Însă de atîta luptă și alergătură, Daniela simțea că obosește. Tot mai greu îi venea să se întoarcă spre atacatori, să ridice brațele cu vasul fermecat care o apăra. O dată simți cum unul din brațele celei mai mari sepii care o ataca i se așeză pe cap. E drept că doar puțin, ca o mîngîiere, dar ăsta era abia începutul. Îndată un pește din cei uriași o lovi cu coada peste mînă. Un cașalot o apucă de umăr. Daniela țipă și scăpă vasul din mînă. Acesta căzu și lovindu-se cu zgomot de fundul stîncos al mării, se sparse în mii de bucăți albastre. Zgomotul acesta se prefăcu într-un bubuit uriaș și... Daniela deschise ochii.

Vasul era făcut țăndări la picioarele ei, iar mama bătea în ușă strigînd:

— Daniela! Daniela! Deschide, ori ai adormit? Sau nu cumva te-ai uitat în vasul albastru?

Și, din această cauză povestea albastră nu-i este cea mai dragă Danielei.

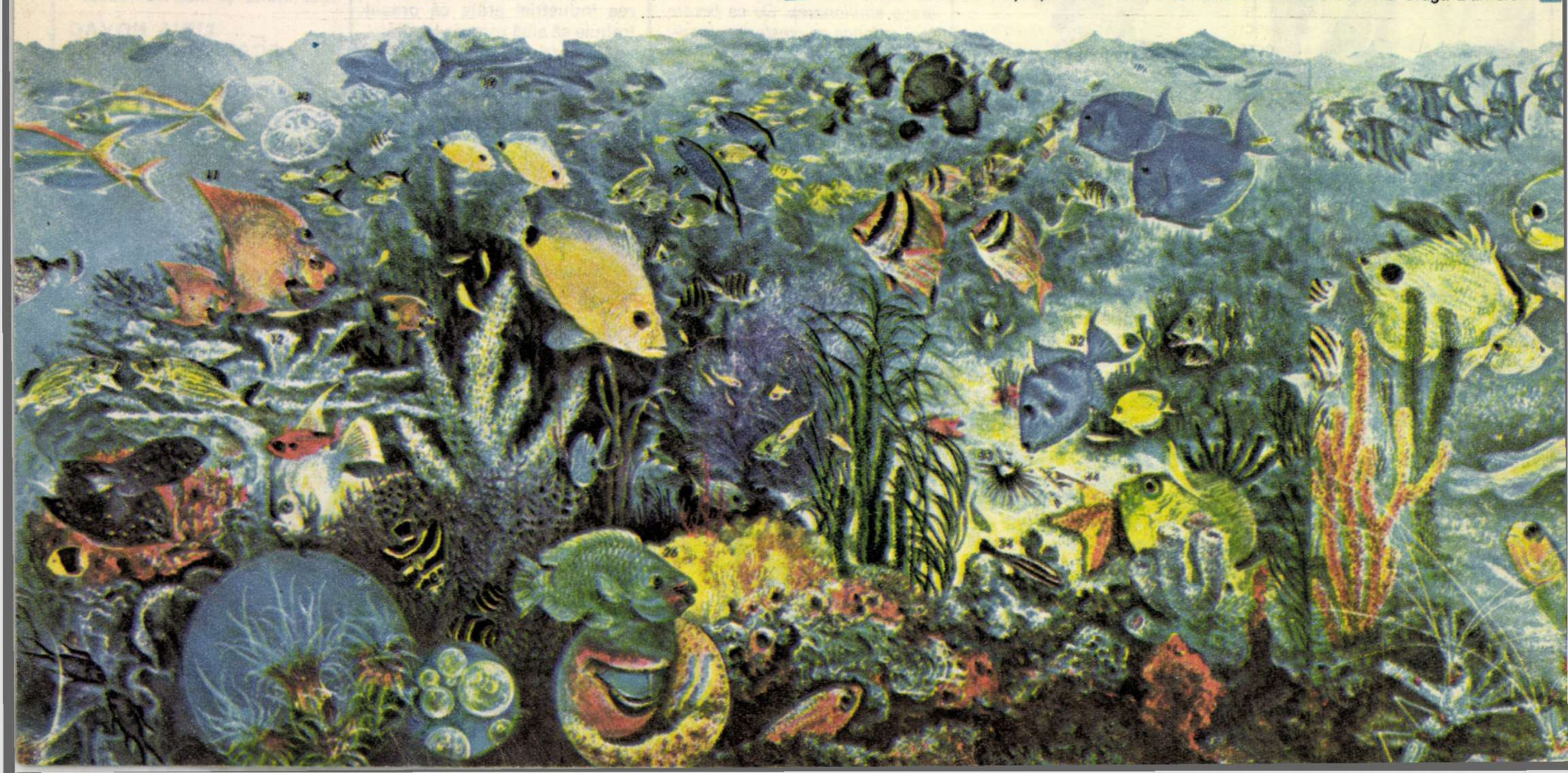

Despărţirea de ieri

de RADU F. ALEXANDRU

Nu-l mai văzusem pe tata de trei, greşesc, de patru zile. E drept, nici înainte nu stătea prea mult acasă, dar, oricum, exista în fiecare zi o oră care ştiam că-mi aparţine. Cînd ieşeam de la şcoală atît aveam timp să ajung pînă acasă, să-mi las cărţile şi apoi, o luam la goană şi nu mă mai opream decît acolo, în faţa porţilor de fier, înalte, grele pe care mă obişnuisem să le văd cedînd, parcă, în faţa oamenilor ce se despărţeau seara, după o zi întreagă de muncă, marcaţi de-o oboseală ce-o voiam a crede binecuvîntată. Pe mulţi dintre ei îi cunoşteam — niciodată n-am reuşit să înţeleg unde încăpeau atîţi în căsuţele modeste ce se întindeau de la Gară pînă dincolo de Atelierele C.F.R.-ului — şi încercam un sentiment de bărbătească satisfacţie cînd, dînd cu ochii de mine îi auzeam: «Uite-l, dom'le, şi pe-al lui Dumitraşcu. Cînd o fi apucat să ajungă aşa mare?» Eu ştiam că-i glumă, dar nu mă puteam abţine şi invariabil aveam acelaşi răspuns: «Lasă, nene, că m-ai văzut şi aseară şi tot aşa eram. Să vedem ce-ai spune ca mîine, cînd om fi şi colegi». Zîmbetul se stingea brusc şi pornea mai departe: «Lasă, Costele, lasă, poate tu scapi».

Pe tata îl vedem încă de departe. Înalt, aproape cu un cap peste cei din jur, înainta cu siguranţă printre cei ce-l înconjurau. Era îmbrăcat ca toţi ceilalţi — aceeaşi salopetă neagră, lucioasă, cu pete mari de ulei, aceeaşi bască decolorată adusă mult pe frunte, aceeaşi geantă uzată în care dimineaţa-şi punea cele două pachete învelite în ziar —, vreau să spun că la o primă vedere nu se deosebea prin nimic de oricare din colegii lui şi totuşi... Nu, nu pentru că era tatăl meu, dar credeţi-mă... Poate putere, forţă... nu ştiu cum s-o numesc, exista însă ceva care reuşea să-l impună în ochii oricui l-ar fi cunoscut. Venea direct spre mine, însoţit de saluturile simple ale celor de care se despărţea (şi de fiecare dată sesizam parcă ceva în plus faţă de tonul prietenos cu care mă întîmpinau pe mine), îmi strîngea puternic mîna, şi, prinzîndu-ne pe după umăr mă întreba: «Ce zici, îi dăm drumul?». Eu mă gîndeam preţ de o secundă şi apoi încuviinţam: «Păi, ştiu şi eu... să mergem». Porneam unul lîngă altul, îmi formasem un fel de-a călca pe vîrfuri care-mi permitea să ţin pasul cu el, fără a trăda efortul pe care-l făceam, şi nu-mi amintesc plăcere mai mare decît «discuţia» pe care o legam, timp de aproape jumătate de oră cît făceam pînă acasă. Totul pornea de la întrebarea lui: «Ce-i nou, Costele?». Şi eu trebuia, şi de cele mai multe ori chiar reuşeam, să-l pun la curent cu tot ce se întîmplase acasă, la şcoală, pe stradă, mă rog, tot ce aflasem. Cînd îi spuneam de-o notă bună, făceam intenţionat o scurtă pauză, pentru că ştiam precis ce-o să urmeze: «Cît spui c-ai luat?» «Nouă, nouă, tată». «...Nouă... Nu e rău, e bine... E chiar foarte bine, poate încercăm şi la liceu, ai cap bun, ar fi păcat să nu te ţin». Eu nu prea înţelegeam ce voia el să spună, mai mult pentru el vorbea, dar simţeam că-i face plăcere şi, de fapt, pentru mine asta era important.

Nu l-am mai văzut pe tata, spuneam, de patru zile; adică de marţi. Luni seara m-am dus, conform obiceiului, să-l aştept la ieşirea din fabrică. Am stat acolo aproape o oră şi, fără să ştiu de ce, abia acum îmi dau seama că mă simţisem cuprins de-o nelinişte cu totul neînţeleasă. Curtea, şi atelierele, şi tot întunericul ce începea dincolo de clădirile înnegrite de funingine păreau cuprinse de-o aşteptare ce-ţi încerca nervii. Stăteam nemişcat pe trotuarul de peste drum, mai tîrziu m-am sculat, m-am sprijinit de-un zid, şi lăsîndu-mă de pe un picior pe celălalt încercam să descopăr semnificaţiile unei linişti ce devenea tot mai apăsătoare. La un moment dat a apărut un grup de oameni, nu erau decît cîţiva: au ieşit pe poarta mică şi, fără să se salute măcar, s-au despărţit grăbindu-şi paşii. Într-un sfîrşit m-am întors acasă. Mama nu m-a întrebat nimic, am găsit-o înlemnită pe un scaun, într-un colţ, încercînd să se ascundă, parcă, toată în broboada în care se înfăşurase. «Vii de acolo?» m-a întrebat ea. «Da, s-a întîmplat ceva...» am îngînat eu, înţelegînd deodată, că ea ştia mult mai mult decît avea să-mi spună. «Mi-a spus să nu-i aştepţi; n-am apucat să te mai văd, ai fugit imediat» — şi asta a fost ce-am reuşit să aflu. Tata a venit mult mai tîrziu; cred că se făcuse două, sau patru, în orice caz trecuse atîta timp de cînd mama mă băgase în pat. Am vrut să-l strig, în aceeaşi clipă am auzit o voce străină şi încă una; vorbeau în şoaptă în bucătărie şi oricît mi-am ţinut eu răsuflarea tot n-am reuşit să prind nici cel mai mic cuvînt. Şi atunci am tras scaunul lîngă uşă, şi mi-am sprijinit picioarele în lada de lemne în care, în ultimul timp, nu mai văzusem decît cărbuni, şi m-am suit pe spătarul scaunului şi de acolo, prin crăpătura uşii, i-am văzut pe toţi. Stăteau adunaţi în jurul mesei, şi băştile le rămăseseră pe cap, şi toţi priveau şi-şi plimbau mîinile pe o coală mare de hîrtie pe care erau desenate o mulţume de dreptunghiuri, de triunghiuri, de cercuri şi mai ales de săgeţi — de săgeţi mai ales. Pe mama n-am văzut-o, dar ştiu că era şi ea în bucătărie: pe masă mai erau cinci ceşti cu ceai şi cinci felii de pîine. M-am reîntors în pat, hotărît să aştept ca tata să rămînă singur şi să vină să-mi explice.

Nu mai era chip să te apropii de uzină. Mii de oameni se masaseră pe străzile de acces şi zi şi noapte formau un zid de nepătruns — un zid al tăcerii — între mine şi căştile metalice, milităreşti, pe care le zărisem cînd urcat pe acoperişul casei încercasem să descopăr o posibilitate de-a ajunge acolo. Căutasem în cîteva rînduri să mă strecor, la toate orele, şi de fiecare dată, oricît am încercat, am fost respins de aceleaşi necruţătoare vorbe. «Nu-l lăsaţi, feriţi copiii, trimiteţi-l acasă». Acasă nu mă puteam duce: mă aştepta mama, tăcută cu valiza de lemn trasă lîngă ea, păstrîndu-şi liniştea în mijlocul dezastrului ce rămăsese după plecarea lor.

Cînd au venit prima dată, era mult trecut în noapte. Au bătut puternic în uşă şi cînd mama s-a dus să deschidă, au năvălit înăuntru împingînd-o brutal spre perete. «Unde-i Dumitraşcu?» au întrebat ei. Şi mama le-a răspuns: «Ştiţi bine, la uzină». «Îl aşteptăm» au mai spus ei. Au stins lumina în casă, s-au aşezat comod pe cele două scaune (pe mama au ţinut-o toată noaptea în picioare) şi dimineaţa, înainte de-a pleca, i-au spus: «N-avea nici o grijă, mai venim noi». Au revenit a doua zi. Mi se pare că după bombardament ar fi arătat la fel: sau după cutremur. Un lucru nu mai rămăsese la locul lui. Masa răsturnată şi sertarele azvîrlite într-un colţ, scaunele desfundate, dulapurile golite în mijlocul camerei, patul ridicat, cenuşa din sobă împrăştiată, cărbunii răsturnaţi din ladă, cărţile şi caietele mele azvîrlite pe jos. Mama se mişca cu greutate, neştiind unde să calce, şi ce trebuie să facă. Nu plîngea. Încerca să îndrepte cît de cît lucrurile şi în fiecare moment înţelegea că de fapt, nu mai avea nici un rost.

— Ce-au căutat mamă?

— Nu ştiu, nişte hîrtii.

— ...Şi au găsit?

— Nu, Costele, n-au găsit nimic.

Am încercat să pun mîna alături de ea şi în clipa în care i-am spus: «Eu trebuie să plec, mamă; trebuie să ajung lîngă tata», ei, bine, atunci am comis cea mai mare greşeală. S-a oprit mirată din lucru, s-a îndreptat din mijloc, m-a privit cu ochi mari şi mi-a spus: «Sigur că da, ai să te duci... dar mai-nainte ai să mergi cu mine pînă la bunici, la Roşiori, să vedem şi ei ce mai fac».

Am fugit din casă: ştiam eu ce urmarea: Dar lîngă tata tot trebuia să ajung. Am s-o iau prin nord, prin gară, pe linia ferată. Dacă scap pe linia de manevră nu mai mă poate opri nimeni. Sau dacă nu, încerc prin Basarab. Şi-n cazul cel mai rău mă duc tocmai la Chitila: prind un personal spre Bucureşti şi ştiu eu ce-am de făcut.

Oricum, trebuie să ajung acolo.

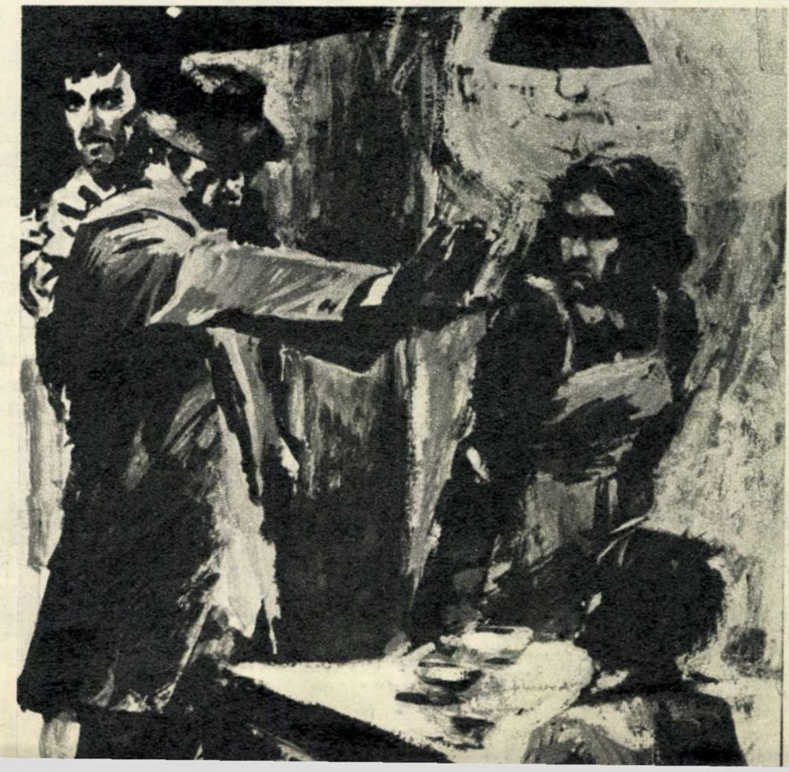

Desen: LADISLAU BRAUN

colecţia

de ALEXANDRU VERGU

— Un colţ de mistreţ? Grozav! făcu Nic. De unde îl ai?

Alecu îl chemase să-i arate tot ce adunase într-o ladă cît toate zilele, fiecare «achiziţie» cu istoria ei.

— Smocul ăsta e din coama unui lup sur.

— Nu e de cîine? rîse celălalt.

— Cîine? Miroase, să vezi. Ei! Ce s-a mai luptat cu el tata! Veneau pe înserat de la pădure, mai mulţi. Tata rămăsese mai în urmă, scăpăra să aprindă ţigara, dar iasca era udă. N-aveau nici unul chibrite. A văzut nişte lumînări arzînd mai încolo, lîngă un tufan îngropat în nămeţi, şi s-a dus să ceară foc...

— Şi sfîrcul din coada vulpii? întrebă Nic. Asta a fost înainte, nu-i aşa? Şi colţul de mistreţ?

— Era un vier, scormonea sub gorun, căuta ghindă. Tata agăţase de dimineaţă traista cu mîncare într-o cracă mai sus...

— Şi l-a rugat să-l lase să-şi ia traista că e noapte şi el pleacă? rîse de el Nic.

— Eşti un nătărău, se supără Alecu.

— Şi unghia de urs? se rugă de el celălalt. Haide, n-am vrut să te supăr.

— A găsit-o, zise scurt Alecu.

— Cum aşa, a găsit-o?

— Aşa cum ai auzit, a găsit-o. Era înfiptă în scoarţa unui copac. Primăvara, ştii şi tu, că urşii cînd ies din bîrlog îşi ascut ghearele...

— Nu te cred. Nu s-a luptat cu el ursul?

— Nu, zise Alec.

— Credeam că l-a doborît în luptă şi apoi i-a smuls unghia să ţi-o aducă ţie.

— Nu, nu, făcu Alecu. Era o întîmplare pe care nu voia să şi-o amintească niciodată.

— Mîine mai mi-arăţi ceva? zise Nic.

— Nu ştiu. Să văd ce-o să-mi aducă în seara asta...

— Să-ţi aducă? Cine să-ţi aducă? întrebă celălalt derutat. Dar reveni repede, desigur că era un joc.

— Zici că mîine?... Da, mormăi Alec. Să văd ce-mi aduce. S-a şi făcut seară şi am să merg să-i ies înainte. Mergi şi tu? Nic îi spuse că a lăsat găleata la fîntînă.

— Bine, rîse Alecu şi-l însoţi pînă pe podet. Nu se simţea în largul lui. Nic îl privea neîncrezător. Văzu un grup de tăietori de pădure întorcîndu-se şi o zbughi înaintea lor. Opri pe unul şi pe altul întrebînd dacă tatăl său a rămas în urmă, dacă vine şi el... Oamenii treceau înainte.

— Taică-tu? făcu unul dintre ei. Întrebi de taică-tu? Şi amintindu-şi parcă de ceva, căută în buzunar, scoase un con de brad şi i-l dădu.

— Ţine puiul ăsta de «arici».

— Nic! strigă el răsucindu-se pe călcîie. Niic! şi-şi aduse două degete în gură, fluierînd spre fîntînă. Nic, vino să-ţi arăt... un pui de arici!

Acorduri

ÎN SIMFONIA NATURII

Iată, cu ferăstrăul tai trunchiul cel mai gros pentru cele mai multe inele, semnul anilor. Mii de muzici de orgă, cîți copaci se încumetă să țină cerul. Unul, cioplitorul de himere, merge să se umple de cuci, de creste de cocoși ascunse în dinții ferăstraielor, apoi se ascunde în vis. Ziua dăltuiește o naluca, poate o bufniță între doi stejari, oarbă în fascia soarelui. Dar nodul, urma crengii bătrîne sau retezate de fulger se face ochi scrutător după care dăltuitorul se îneacă în verdele fără capăt. Așa încep toate concertele pădurii, cu un om întors cu spatele la noi, care se duce și-n urmă-i se zbenguie sturzii cei negri, mierla. Undeva, în față, ciocănitoarea își bate inima de copaci și sună a paltin uscat. La lizieră vor fi ghioluri, boschetele de aluni cu veverițe, cu coarne sîngerii și moi pe jos. Aci s-a jucat fata pădurii cu cerbii de și-a pierdut mărgelele. Poalele ei brodate în ferigi și ghindă sînt aerul, zefirul răcoros cu melodia izvorului. El se lasă în vale ca ceața, filtru asemenea unei ape înalte pe care o înghite încet pămîntul, în timp ce copacii rămîn drepți și uimiți cum au fost înainte. Zorile apar la fel, o trezire senină.

Țin fluierul între degete, uimit de lumina care apare. Încă ce n-am știut despre mine freamătă și se înspăimîntă în fața altarelor de brazi. Astăzi sînt arbore și cînt în graiul arborilor. Mirosurile sînt ale ferigii și clopoțeilor jilavi și de albăstrime transparentă. Broboane dacă sînt pe fruntea mea nu-s decît prinosul de rășină care izbucnește în noduri ca pietrele scumpe, ca de miere și dau aromele de tămîie ale pădurii. Ele vin pînă la mine, miresme în formă de nor cu chip de miel. Știi bine, Comje, frunte de poet, invocațiile mele dintîi către tine se îndreptau. Și dacă tînjeam, era neputința mea de a ajunge pînă la tine. Iată-mă crescut în legea acestei dorinți de înalt, de larg.

Îmi iau cuca de lut cu găuri și înviorez ce pare de mult intrat într-o veșnică tăcere. Nici păsările n-au pătruns pînă aici. Mai frumos decît urcușurile buciumului și văile lui tînguite eu nu pot minunile tale să le cuprind, ci obosit de patimă și sete să mă aplec între genele tale și să beau. De mănînc, e o așezare pioasă în sudul murarului ori o baie trufașă între afini.

«Există locuri, peisaje care provoacă bătăi de inimă, sincope, leșin...».

E un simbol pus la îndemîna mea: roade împrăștiate pe jos și dacă mă aplec ca un faun fără teama mînjelilor cu violet și roșu e pentru ca astfel să mă atașez în chip mai proaspăt, cu frenezie, sa ma contopesc ca un aluat cu tot ce vine spre mine, fără să fi cerut.

Sîntem iute pe platoul dominator unde un romantic visător și un probabil pătimaș întru poezie a sădit cu brigada lui de vînători de munte, din puieți de brazi, numele lui Eminescu.

Nu era loc mai nimerit pentru poetul codrului și-al cerului și chiar al mării, căci nu departe, la poalele Comjei se-ntinde leneș cîmpia în care Someșul e șarpe uriaș, lucitor. Dar locul de aici îmbie magnific trecerea ochilor peste platou, acolo unde se întind întinderile unei țări în care cămăși și izmene de in strabat pajiști ca norii de fluturi. Oașul. De pe fruntea aceasta — fervoare a ceasului înroșit la orizont și încă un albastru necorupt deasupra, văd comuna și casa noastră, zbătîndu-se într-o baie alburie, cețoasă. Someșul e de un argint și mai strălucitor sub cerul amurgit.

«Ar trebui un cîntec încăpător precum/ Foșnirea mătăsoasă a mărilor cu sare».

Abandonați pe deal asemeni ciobănașilor pe «Vîrful cu Dor» ne cufundăm în vis. Deasupra arcuire de irișî: ici-colo răsar mirific stele. În veghea lor siderală brazii cei nalți nasc o arhitectură de orgă, moment irepetibil înalt și înălțător de plinuri vibrante și goluri fulgerate de acute — stelele. Ipostază unică de sublim cu totul proaspăt și frust acest concert de sunete ale cetinilor care lunecă din cer într-un elan generos. Comja are o personalitate acuzată, de un farmec mai rar decît Apusenii cu Detunata cea spectaculoasă. Aci totul e calm și grav. Doar copacul... «Hipnotizat de-adînca și limpedea lumină/ A bolților destinse deasupra lui ar vrea/ Să sfarme zenitul și, înnebunit, să bea/ Prin mii de crengi crispate, licoarea opalină».

Și acum, cîmpul:

«Am părăsit în urma grandoarea ta polară/ Și-am mers, și-am mers spre caldul pămînt de miazăzi./ Și sub un pîlc de arbori stufoși, în fapt de seară,/ cărarea mea surprinsă de umbră se opri».

Aproape hipnotic alunecînd pe versantul de miazăzi, cu speranță de alt aer, altă lumină și alte miresme și muzici. Cîmpul, trifoii cu bondari, grîul. Cine ar putea uita partitura scrisă cu cicori în cheia sol, dar al lanului, legănată simfonie de copt, de soare prins ca un hoț în fiecare spic, în fiecare cupă de pleavă plesnită ca o ușă deschisă? Mai încolo pașii se îneacă în plușul verde. Se naște un sentiment de exil ireversibil, de plăcută abandonare. Îți vine să scrii cu degetul pe cer, mimînd forma florilor, scrisori de dragoste către nevăzutele zîne, parcă prezente în aerul mult care te îmbrățișează. Peisajul dobîndește o admirabilă capacitate de metamorfoză într-o ființă cu care ne simțim uniți ancestral. Marele nostru Andreescu a surprins exact acest miracol, graiul

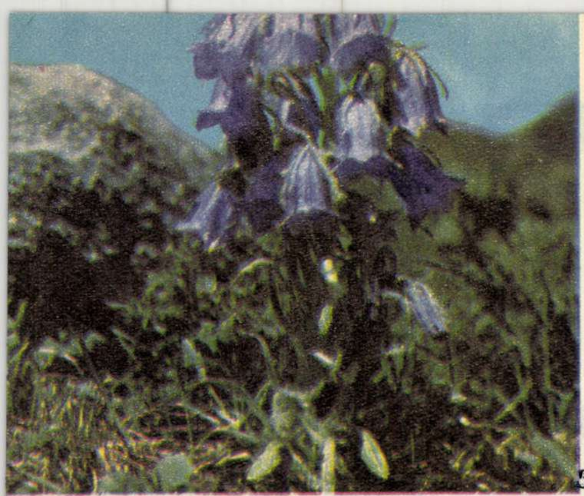
5

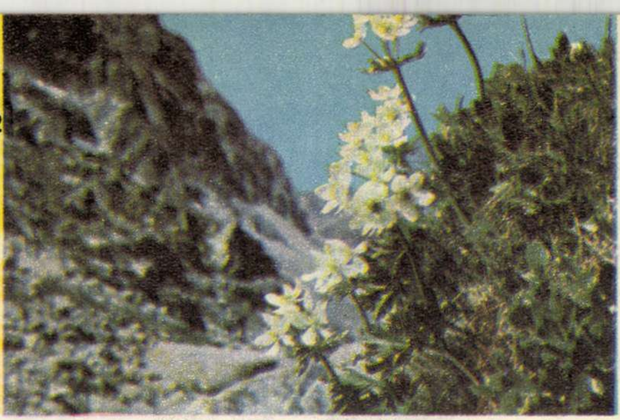
2

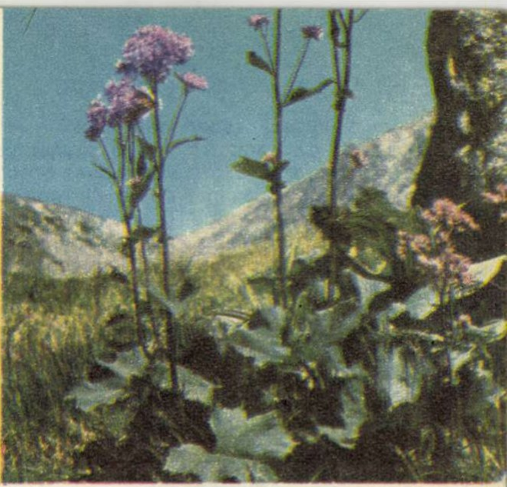
3

(1) ***Brîndușa-de-munte*** **(Crocus heuffelianus), înflorește o dată cu începerea topirii zăpezilor. (2)** ***Oița*** **(Narcissiflora — specia anemonelor), de pe pajiștile alpine. (3)** ***Ciucuraș*** **(Adenostyles alliariae) înflorește toată vara. (4)** ***Floare-de-colț*** **(Leontopodium alpinum), înflorește în iulie-august. (5)** ***Clopoțeii de munte*** **(Campanula alpina), cresc printre bolovănișuri. (6)** ***Bulbucii-de-munte*** **(Trollius europacus), se întîlnesc în locuri cu umezeală.**

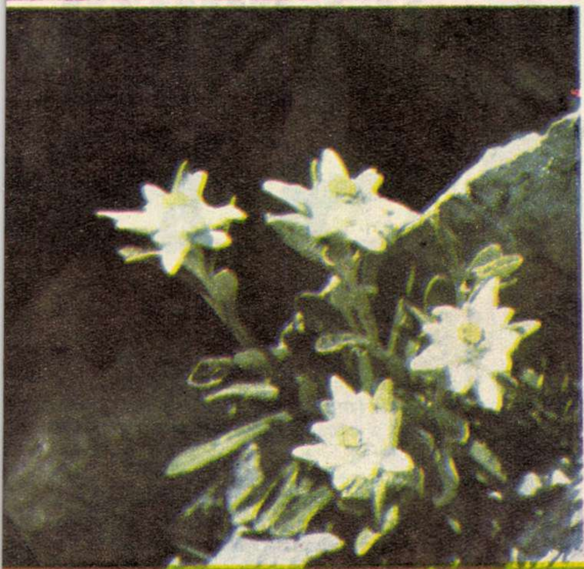
4

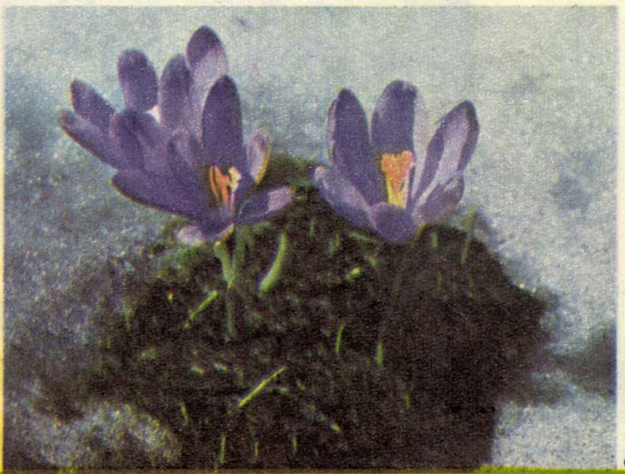
1

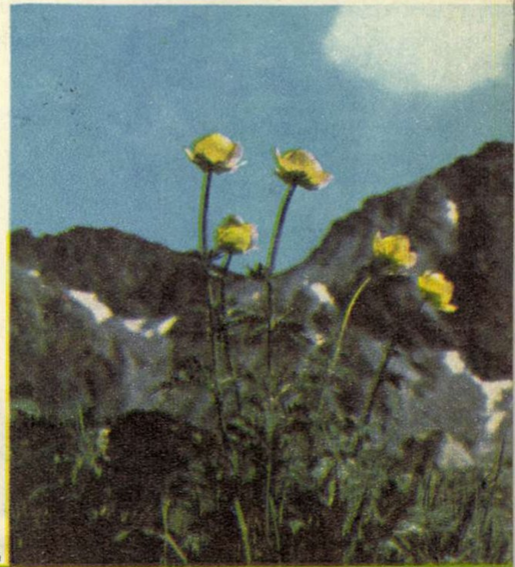
6

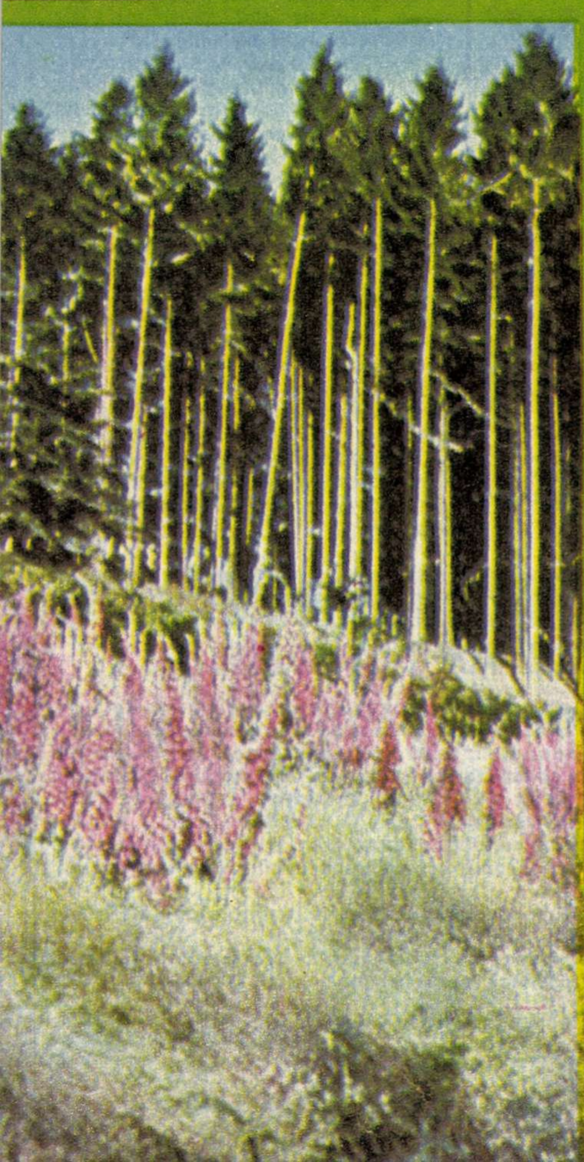

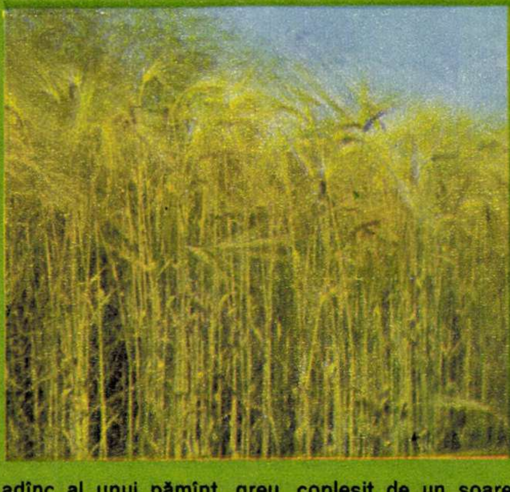

adînc al unui pămînt greu, copleșit de un soare generos și de un cer asemeni darnic în ploi ca într-un uriaș fapt de salubritate universală. Lumina fluidă și căldura așișderea plimbîndu-se pe vîrful spicelor într-un dans unduios parcă ne ridicau într-o arcă aeriană care ne azvîrlea apoi în apele Someșului.

Polenul plutea, valuri-valuri, amestecat cu miresme aproape de nesuportat; miresme dulcege de trifoi mai grele decît parfumurile strînse în fiole. Doar ciocîrlia se eliberează, străbătînd ca un fulger imensitatea cerului de unde îngînă în tril ce jos tremură într-o alcătuire orchestrală complexă: greier, cosaș, gîze, bondar, furnici. Seninătate fără nume armonioasă pînă la orizont, în toate părțile. V-am văzut, cîmpuri, și am păcătuit știrbind cîndva armonia, și-am dus acasă măceșul, bucată din ființa voastră și l-am altoit sub fereastră. Mîngîierile lui mă fac să surîd.

Fie ca patima aceasta pentru neasemuita varietate pe care ne-o oferă întru frumos acest pămînt să nască la rîndu-i alți pătimași pe-aceeași măsură porniți să protejeze,

IOAN DONCA

NESTEMATELE MUNȚILOR

Din primele zile însorite ale primăverii și pînă-n pragul alb al zăpezilor, în hotarul Cetății de Piatră a Carpaților te întîmpină, înveșmîntate în toate culorile spectrului solar o sumedenie de flori. Brîndușe, crini-de-munte, argințica, bulbuci-de-munte și degetărașul vădesc cît de infinite nuanțe pot avea petalele albe, iar toporașii, catifelatele «nu-mă-uita», semețul omeag, ghințura și campanule adună în corolele lor delicate albastrul luminos al seninului, violetul amurgului, albastrul profund al cerului noptatic. Mărțișorii, vulturica-de-piatră, opinticul ne urmăresc cu strălucirea lor de aur și polen, iar garofițele-de-munte, rododendronii, smîrdarii și numeroase alte flori ale poienilor însorite par flăcări vii, mistuind nuanțe aprinse: jeratic, sînge, purpura.

Și peste toate, împărătește dintotdeauna, gingașa alcătuire de catifea vegetală, floarea de colți. Ea stăpînește înălțimile stîncose prinzîndu-și rădăcinile în piatră. Cîndva era larg răspîndită în cuprinsul munților, dar fiind culeasă cu nesăbuință de către oameni, azi o aflăm rar și doar în unele locuri însingurate. E un «monument al naturii» prin frumusețea ei suverană. Ea este ocrotită prin lege ca și o seamă de alte flori rare, care cresc doar în anumite zone ale arcului carpatin. Astfel, în Bucegi, pe lîngă floarea-de-colți *sînt ocrotite de lege ca monumente ale naturii* gentiana-lutea, nigritella rubra, nigritella nigra, daphne blagayana. *Unii munți adăpostesc specii rare de flori ce se nasc și trăiesc doar pe cuprinsul lor. Așa sînt înălțimile Retezatului, unde își află obîrșia și cresc, numai acolo,* omeagul *(sconitum huniadense) a cărui flori de un albastru închis au o eleganță deosebită,* zglavoacea, *o specie de țintaur și* cioclobotul *(centaurea retezatensis) cu flori mici, adunate în mănunchi, flori purpurii-violacee, ca aripile fluturilor văratici din această regiune.*

Dar cîte alte felurite flori nu se adună la acest mereu inedit «concert» al florilor ce însuflețesc priveliștile pămîntului românesc. Lume plină de farmec care își așteaptă încă «magelanii»... O lume care te îndeamnă să o cercetezi de aproape, să-i pătrunzi tainele și frumusețea. O lume bogată în forme surprinzătoare și în minunate îngemînări coloristice — comoară vie a pămîntului pe care fiecare din noi este chemat să o ocrotească, să o păstreze cu grijă, să-i lărgească hotarele.

A.L.

LAURII LUI JOE

Îmi amintesc, deseori, de-o zicală în versuri pe care bunica, pe cînd eram mic, mi-o spunea ca încheiere la o fabulă în proză: *«Cînd pisica-şi pune clopoţei, nu mai prinde şoricei»*. Mi-am amintit de ea din nou, urmărind în fața micului ecran, apriga și spectaculoasa dispută dintre Joe Frazier și Cassius Clay pentru titlul de campion mondial de box (profesionist) la categoria grea, consumată în seara zilei de 8 martie pe ringul marii arene «Madison Square Garden» din New York.

«Am să-l fac praf! Am să-l zdrobesc pe acest bătăuş! O să vă arăt eu cine este adevăratul campion! În runda a 6-a o să-l trimit la podea!» — striga Clay, din toată puterea plămînilor săi foarte puternici, înainte de meci, în preajma ringului pe care încă nu se urcase.

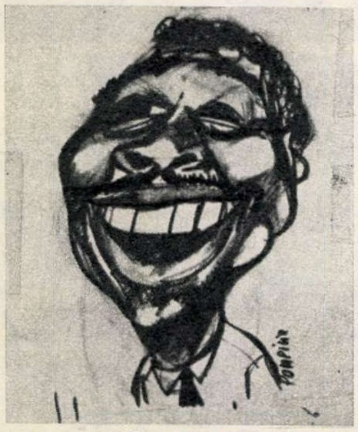

JOE FRAZIER VĂZUT DE POMPILIU

▲ *Joe Frazier antrenîndu-se în vederea meciului decisiv cu Cassius Clay. (Dacă priviți cu atenție, îl puteți vedea, în fotografia mai mică, suprapusă peste cea mare, și... sărind coarda).*

* * *

Acolo însă, pe ring, în fața adversarului, acolo unde nu mai aveau valoare decît forța pumnilor înveliți în mănuși, tactica și rezistența fizică, cuvintele, vorbele lui Clay s-au dovedit adevărate baloane de săpun care, încet-încet, s-au spart unul după altul, pentru ca după cele 45 de minute, savant «servite» în 15 runde, să nu mai rămînă nimic din ele, pentru ca Joe să se transforme, în chiar gura adversarului său, într-un timp extraordinar de scurt, din «bătăuş» în «mare campion».

«Joe e, indiscutabil, un mare campion» — a declarat Clay după meci.

A învins Joe Frazier, păstrîndu-și astfel titlul pe care-l deținea. Clay (el însuși fost campion mondial la această categorie) n-a reușit să-i smulgă centura de aur. A învins Joe, deși mai mic de statură. A învins cel mai dîrz, cel care a vorbit mai puțin dar s-a pregătit mai mult, cel care a știut să-și aleagă tactica potrivită și să-și dozeze mai bine efortul de-a lungul celor 15 runde.

«Am să-l fac praf, am să-l zdrobesc!...». Și tocmai pentru că vorbele marelui Clay nu s-au adeverit, parcă laurii lui Joe strălucesc și mai mult.

CONSTANTIN DIACONU

▲ *Fiecare dintre noi am trăit emoții dintre cele mai intense urmărind meciul pe micul ecran (cu toate că la ora cînd îi vizionam cunoșteam deja rezultatul). Închipuiți-vă însă ce-a însemnat acest meci (din acest punct de vedere) pentru familia sa — soția și cei patru copii.*

CLUB 2000

Oceanul Planetar lansează S.O.S.

Din ce în ce mai numeroase devin semnalele de alarmă date de oamenii de știință în legătură cu primejdia mereu crescîndă ce amenința viața Oceanului Planetar. Unul din factorii cei mai periculoși îl constituie poluarea (murdărirea și alterarea) apelor mărilor și oceanelor cu țiței și alte produse chimice.

Extinderea exploatărilor petroliere submarine a sporit considerabil pericolul erupțiilor necontrolabile. Erupția sondelor subacvatice transformă vaste zone din aria oceanului în adevărate mări de petrol. Dar dacă aceste incidente sînt totuși mai rare, devin din ce în ce mai numeroase cazurile cînd tancurile petrolifere de mari dimensiuni sînt avariate și-și pierd încărcătura de carburanți. Milioane de tone de petrol maculează astfel, anual, apele mărilor. Numai în 1968 au fost răspîndite în ocean aproximativ 5 milioane de tone: valurile au purtat spre țărmurile continentale țițeiul deversat, inundînd plajele, localitățile litorale, porturile. Mii, zeci de mii de păsări marine au pierit, aripile fiindu-le năclăite de gudron și țiței. In anii trecuți s-au înregistrat numeroase naufragii ale navelor petroliere. Unul din cele mai grave accidente de acest fel l-a constituit frîngerea tancului petrolier «Torrey Canyon», vas gigant încărcat cu 140 000 tone de țiței. Nava, lungă de aproape 300 m, s-a rupt în două părți si încărcătura s-a răspîndit rapid în cuprinsul unei întinse regiuni oceanice, deși s-a încercat utilizîndu-se o serie de mijloace moderne, limitarea prăpădului.

«PRIETENUL COPILĂRIEI MELE» — Cionca Ionuț, Cîmpina, județul Prahova

---

CU CE VOM ÎNLOCUI AUTOMOBILUL?

«Cînd am putut zări pentru prima oară planeta noastră, dincolo de orizontul Lunii, din nava Apollo 8. Pămîntul mi s-a părut foarte mic și foarte frumos — o oază de viață în singurătatea dezolantă a cosmosului. Cred că mințile noastre erau stăpînite de un singur gînd: trebuie să depunem mai multe eforturi pentru a proteja și apăra această planetă». Așa descria comandantul navei spațiale «Apollo 8» Pămîntul văzut din nava în care zbura. Cuvintele m-au impresionat mult, atunci, și deseori m-am gîndit cît de multe lucruri poate face omul pentru a proteja această «oază de viață» în care trăiește.

M-am gîndit deseori la automobilul pe care-l admirăm cu toții,dar care «mănîncă» atîta din oxigenul nostru. Oare el nu va mai supraviețui în viitor? Îl vom da oare la fiare vechi? Atunci ce îl va înlocui, căci nu văd cum oamenii ar renunța atît de ușor la el?

Poate mîine electromobilul va fi cel care va circula pe șoselele și autostrăzile viitorului. Va semăna el oare cu acel «bolid» de oțel pe patru roți pe care-l îndrăgisem atît de mult?

Omul a avut totdeauna o minte iscoditoare si, sînt convins că asa cum a descoperit automobilul va descoperi un alt mijloc de transport, care nu-i va îmbîcsi aerul cu gazele sale atît de otrăvitoare.

EMILIAN FOMETESCU,
cl. a VII -a C,
Școala generală nr. 4, Tg. Jiu

1

S.O.S. — DETERGENŢI!

Pentru a curăţa oceanul de ţiţeiul revărsat din uriaşele rezervoare ale tancului petrolier au fost aruncate în mare 12 000 de tone de detergenţi. O spumă deasă a acoperit vaste întinderi ale oceanului: o mare cantitate din petrolul risipit a fost înlăturată dar, aşa cum comenta un specialist, «medicamentul a fost mai rău decît boala», detergenţii s-au vădit mortali pentru păsările marine şi totodată dăunători florei şi faunei microscopice care a pierit în proporţii considerabile în tot cuprinsul zonei în care s-a produs accidentul. De altfel, acţiunea acestor substanţe s-a relevat a fi dăunătoare şi în apele continentale în care deşeurile de detergenţi sînt evacuate prin conductele de canalizare; În egală măsură acţionează — lent dar distrugător — insecticidele de tip D.D.T. Acestea, ajungînd în apele Oceanului Planetar — deversate de fluviile continentale — sterilizează ouăle vieţuitoarelor marine şi produc degenerarea unor specii animale (fotografia 3). Dar cele mai tragice consecinţe sînt înregistrate ca urmare a acţiunii distrugatoare ce o exercită reziduurile chimice evacuate în apele curgătoare de către unităţile industriale. Nu de mult, pe apele Rinului pluteau milioane de peşti morţi, accident determinat de o uzină care evacuase în fluviu o mare cantitate de deşeuri toxice (fotografia 2). Şi apele fluviului duc spre Ocean...

VIDUL BIOLOGIC

Datorită acţiunii conjugate a diferitelor substanţe chimice care poluează apele, vegetaţia şi fauna mărilor este grav periclitată. Statisticile mondiale sînt concludente: în decursul ultimelor decenii mai mult de un sfert din flora şi fauna Oceanului Planetar au fost distruse. Unele specii de corali au disparut pentru totdeauna de pe fundul apelor. Şi pericolul dispariţiei altor specii este iminent. Nu de mult specialiştii francezi arătau că «din cele 50 de specii de peşti ce populau, pe la începutul secolului nostru, apele cursului inferior al Senei, nu mai exista astăzi decît anghile bolnave...» Cît de mare e, în perspectiva, primejdia ne sugerează din plin situaţia marilor lacuri americane şi europene în care au fost evacuate de-a lungul anilor imense cantităţi de reziduuri industriale.

Jacques Yves Cousteau, cunoscutul explorator şi oceanograf, relatează că în aceleaşi locuri din Marea Caraibilor, unde în urmă cu 20 de ani a întîlnit nesfîrşite cîrduri de peşti, azi e un «deşert marin» (fotografia 1), ca urmare a reziduurilor industriale nocive vărsate de fluvii în ocean. Dar nu numai peştii cad victime acestor împrejurări. Devin din ce în ce mai rare unele specii de caşaloţi, broaşte ţestoase precum şi păsările marine ca petrelul, albatrosul sau pinguinul, ouăle lor devenind sterile în contactul cu agenţii chimici.

Acest proces dăunător poate şi trebuie să fie oprit. Oamenii secolului nostru sînt chemaţi să vegheze la menţinerea vieţii planetei pentru a îndepărta pericolul ce-l constituie poluarea biosferei.

Organismele internaţionale şi statele alertate de situaţia creată au început să ia măsuri şi caută în continuare mijloace pentru a stăvili fenomenul, pentru a preveni şi reduce cît mai mult efectele sale negative.

AUREL LECCA

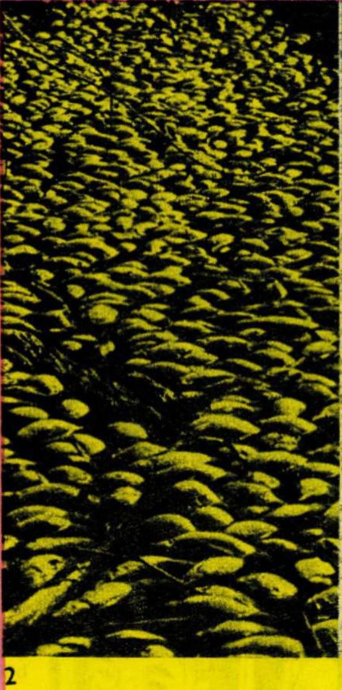

2

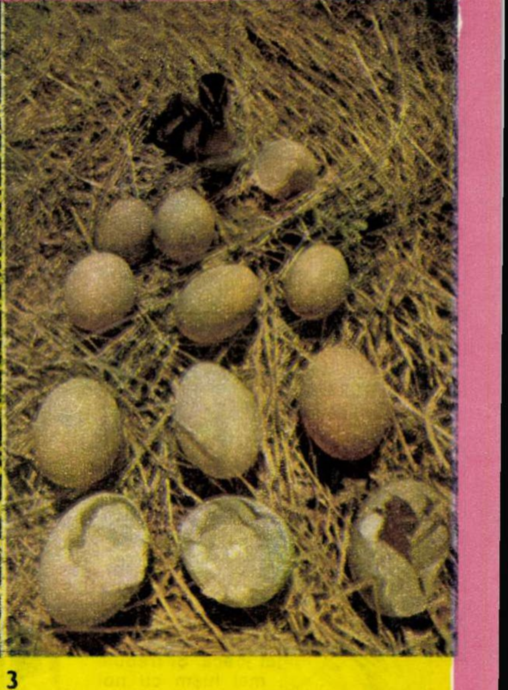

3

poşta clubului

2000

GABRIEL PURZA — Beiuş, judeţul Bihor: **Numărul de faţă îţi va răspunde la multe întrebări pe care ţi le pui în legătură cu poluarea. La întrebarea ta «CARE ESTE CEL MAI POLUAT ORAŞ DIN LUME» îţi putem răspunde că statisticile cele mai recente arată că Tokyo, oraşul cu cea mai mare populaţie din lume (în octombrie 1970 avea 11 547 139 de locuitori) este şi oraşul cel mai poluat. Los Angelesul se clasează pe locul al doilea, iar în Europa, Madridul e oraşul cu gradul de poluare cel mai ridicat.**

VASILICA BÎGU — Piatra Neamţ: **În prezent, oamenii de ştiinţă caută tot felul de soluţii pentru ca poluarea să fie oprită.**

Olanda este pe cale de a realiza un nou produs cu care oamenii ar putea face inofensive reziduurile de petrol care poluează apa mărilor şi oceanelor. Este vorba de un aparat de construcţie specială, care împrăştiind deasupra apelor un nor de nisip pur şi de sulf, ar îngropa resturile nocive în adîncuri.

Savanţii mai preconizează realizarea unui vas care ar putea strînge toate impurităţile ce plutesc pe mări şi oceane. Vasul ar urma să acţioneze ca o imensă greblă marină perfecţionată care, prevăzută cu centrifuge, va separa elementele nocive de apa curată.

PATRAS ROBERT — Huşi: **Cu ce ne vom hrăni în anul 2000? Savanţii afirmă că va începe o epocă a utilizării intensive a proteinelor sintetice, dar vechile mîncăruri vor dăinui. Pe lîngă o gustoasă tartă cu căpşuni, nu va lipsi de la masa noastră biftecul de alge. Multe produse alimentare bogate în albumine vor fi produse pe cale chimică, în laboratoare.**

VIOREL PARTENE, str. Carmaia 327, judeţul Bistriţa-Năsăud: **Deocamdată omul nu a ajuns decît pe Lună. Cunoaşterea îndeaproape a planetelor vecine Marte şi Venus îi preocupă pe oamenii de ştiinţă în aceeaşi măsură. Cu ajutorul unor staţii cosmice automate de tip «Venus» şi «Mariner» oamenii de ştiinţă sovietici şi americani au şi reuşit să afle cîte ceva despre aceste planete. (Vezi Racheta cutezătorilor nr. 3, pag. 12).**

Aşteptăm în continuare întrebările cititorilor pe adresa revistei «Cutezătorii» — cu menţiunea «pentru Club 2000».

BĂIEȚII de pe strada mea

Scenariu: **OCTAV PANCU-IAȘI**
Desene: **PUIU MANU**

ȚIN MINTE TOTUL DE PARCĂ S-AR FI ÎNTÎMPLAT IERI... ȘI AU TRECUT 30 DE ANI DE ATUNCI. AM MAI PĂSTRAT O FOTOGRAFIE. PE SPATELE EI CITESC DATA: MARTIE 1941. CEL DIN STÎNGA SÎNT EU, CEL DIN DREAPTA ERA PAUL. SPUN ERA, PENTRU CĂ PAUL NU MAI ESTE AZI DECÎT AMINTIREA UNUI BĂIAT FLĂMÎND ȘI FRUMOS. FLĂMÎND ȘTIE TOATĂ LUMEA CE ÎNSEAMNĂ, FRUMOS ÎNSĂ CER VOIE SĂ EXPLIC EU ÎN ACEASTĂ POVESTE...

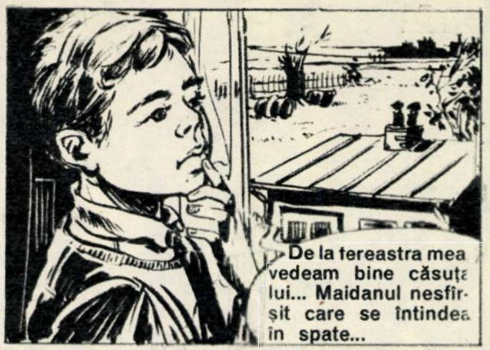
De la fereastra mea vedeam bine căsuța lui... Maidanul nesfîrșit care se întindea în spate...

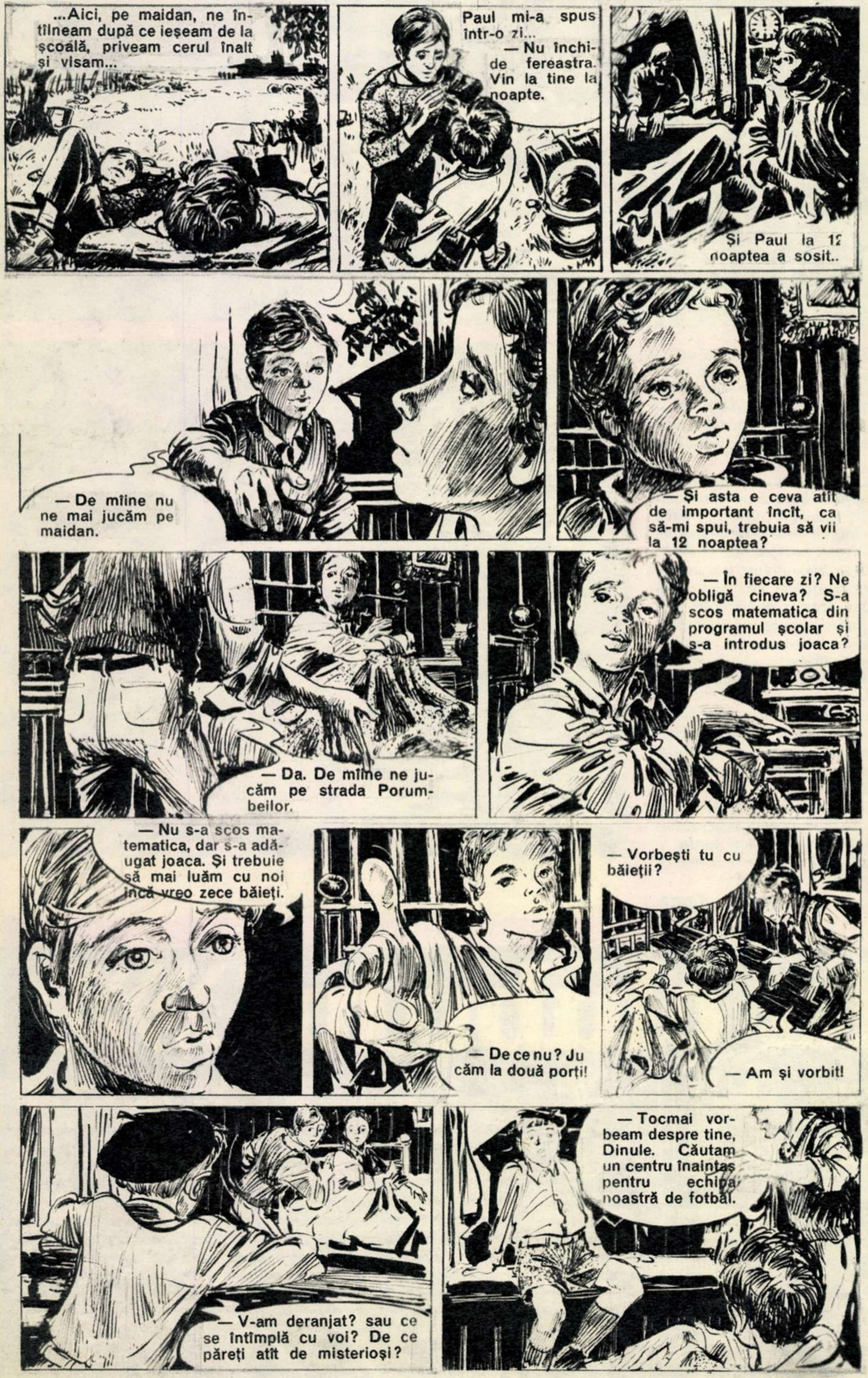
...Aici, pe maidan, ne întîlneam după ce ieșeam de la școală, priveam cerul înalt și visam...
Paul mi-a spus într-o zi...
— Nu închide fereastra. Vin la tine la noapte.
Și Paul la 12 noaptea a sosit..
— De mîine nu ne mai jucăm pe maidan.
— Și asta e ceva atît de important încît, ca să-mi spui, trebuia să vii la 12 noaptea?
— În fiecare zi? Ne obligă cineva? S-a scos matematica din programul școlar și s-a introdus joaca?
— Da. De mîine ne jucăm pe strada Porumbeilor.
— Nu s-a scos matematica, dar s-a adăugat joaca. Și trebuie să mai luăm cu noi încă vreo zece băieți.
— De ce nu? Jucăm la două porți!
— Vorbești tu cu băieții?
— Am și vorbit!
— V-am deranjat? sau ce se întîmplă cu voi? De ce păreți atît de misterioși?
— Tocmai vorbeam despre tine, Dinule. Căutam un centru înaintaș pentru echipa noastră de fotbal.

(VA URMA)

”RACHETA DE AUR”

V

DIN ÎNSEMNĂRILE LUI ILIE NĂSTASE

Prietenul meu

Pînă nu de mult credeam că Oreste și Pilade sau Castor și Pollux sînt doar niște simboluri luate din legendele antice despre prietenia adevărată și că, în realitate, este greu să-ți găsești un prieten devotat. Viața avea să-mi dovedească contrariul...

Rezultatul obținut în 1966 la Roland Garros, în Franța, n-a însemnat doar intrarea mea în elita «sportului alb», ci și altceva, poate mult mai important pentru un tînăr în plină ascensiune: am cîștigat un prieten cu care, de-atunci pînă azi, am format acel «cuplu de aur» pe care-l admiră iubitorii tenisului. Numele acestui prieten? Ion Țiriac.

Îl privesc acum, stînd în fotolii, în camera de la hotelul unde am tras ieri, deîndată ce am ajuns la New York. Țiriac — mai mare cu șapte ani decît mine — și-a lăsat mustață, o mustață groasă, cum purtau străbunii noștri, și de aceea pare mult mai în vîrstă. E destul însă să-i privești ochii pentru a-ți da seama cît e de tînăr...

S-au împlinit cinci ani de cînd jucăm împreună și în multe ocazii prietenul meu mi-a fost model de comportare. Eu sînt mai iute din fire și îmi vine să arunc racheta în slăvile cerului cînd sînt nedreptățit de vreun arbitru. În schimb, prietenul meu e calm, bine gîndit, ponderat, mă tempereazǎ. Țiriac nu mi-a fost numai partener de joc ci, într-o mare măsură, pot să socotesc că mi-a fost și antrenor. De cîte ori n-a stat înadins pe tușă pentru a ghici părțile slabe ale adversarilor mei, dîndu-mi apoi cele mai potrivite sfaturi!

— Ai să fii un jucător mare, Ilie, mi-a spus el, la sfîrșitul anului 1966. Dar mai trebuie să muncești, să muncești cu îndîrjire. Știi ce-mi place cel mai mult la tine? Modestia. Sau, altfel spus, că nu-ți cresc... cornițe cînd te laudă cineva sau cîștigi învingînd un adversar de valoare. Dacă te ții așa, va veni o zi cînd o să fii mai bun decît mine.

În clipele acelea poate că nu-și închipuia cît de repede se va îndeplini profeția sa: în anul 1967 am cîștigat titlul de campion național, învingîndu-l pe... Ion Țiriac, care deținea titlul de opt ani de zile.

După festivitatea de premiere, ne-am regăsit amîndoi în cabină. Eram stingherit. Cîștigasem pe merit, dar... îl deposedasem de titlu chiar pe prietenul meu cel mai bun. Eram încurcat și nu știam ce să zic. Țiriac a tăcut ce-a tăcut și, deodată, s-a așezat în fața mea.

— Ascultă, Iliuță, a început el, dacă te mai văd cu figura asta de curcă plouată, mă faci să cred că ai crescut, dar n-ai destulă minte. Încerc, bineînțeles, un sentiment de amărăciune că am pierdut titlul, dar ce contează asta pe lîngă bucuria de a ști, acum, că România are un jucător de mare perspectivă? Dacă mă vor ține puterile, în doi-trei ani o să se vorbească în lume de tenisul românesc. Poate că în «Cupa Davis». Mai știi?

— Și această profeție s-a adeverit, mai repede decît am fi crezut. Dar despre «Cupa Davis», vă voi vorbi altădată...

P.S. *Un prieten mi-a trimis din țară o tăietură dintr-un ziar care a reprodus, în parte, o scrisoare a lui Țiriac adresată unui cronicar sportiv:*

«Se împlinesc curînd șase ani de cînd jucăm împreună, scrie Țiriac, și pot spune că îl cunosc pe Iliuță mai bine decît se cunoaște el. Acest sportiv român — cel mai cunoscut în lume — care uneori se ia la harță și cu arbitrii, este în realitate un... timid. Cînd e asaltat de ziariști, reporteri de televiziune, impresari etc. răspunsurile lui sînt de o modestie încîntătoare. Toate ziarele de aici, din S.U.A., sînt de acord că Iliuță al nostru este singurul adversar demn de Rod Laver, acest «nr. 1» al tenisului mondial...»

Chiar așa să fie, dragul meu prieten? Sînt gata să-l întreb pe Țiriac. Prefer să tac. Mă ridic din fotoliu și privesc furnicarul străzii new-yorkeze. Și, deodată, înțeleg că legendele despre Oreste și Pilade sau Castor și Pollux nu s-au născut din senin...

(Va urma)

CU OCAZIA ÎMPLINIRII A 25 DE ANI DE LA CONSTITUIREA FONDURILOR NAȚIUNILOR UNITE PENTRU COPII, UNICEF, REVISTA NOASTRA, ÎMPREUNĂ CU PUBLICAȚII DIN 19 ȚĂRI ORGANIZEAZĂ O MARE CĂLĂTORIE-CONCURS INTITULATĂ

PAŞAPORT

CUTEZĂTORII — UNICEF '71

Elevul..

vîrsta...... *adresa* ....

județul......................... *țara*...

participă la călătoria-concurs «Pretutindeni trăiesc copii» *organizată de revista «Cutezătorii» în colaborare cu Fondurile Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).*

Semnătura................

VIZA REDACȚIEI

L.S.
DATA..........................
DECIZIA JURIULUI ROMÂN..........................

DECIZIA JURIULUI INTERNAȚIONAL...

VIZA UNICEF
L.S.
Data...

Pretutindeni trăiesc copii

DECUPAȚI „PAȘAPORTUL" DE MAI SUS ŞI PĂSTRAȚI-L! VĂ VA FI FOLOSITOR AMĂNUNTE ÎN NUMĂRUL VIITOR

Astăzi, inițialele UNICEF (Fondurile Națiunilor Unite pentru Copii) sînt foarte populare în Europa.

Creat în decembrie 1946 (Rezoluția 57/I a Adunării Generale a Națiunilor Unite) pentru a veni în ajutorul copiilor, victime ale războiului, Fondul Națiunilor Unite pentru copii (UNICEF) și-a orientat, în decursul anilor, acțiunile pe scară națională și internațională spre protecția copilului și pregătirea lui pentru viață.

Pentru a lupta împotriva celor mai mari racile sociale, împotriva bolii, a foamei, a ignoranței, UNICEF pune în aplicare, în 112 țări nenumărate programe de asistență.

A elibera copiii de boală înseamnă pentru UNICEF acordarea de ajutoare guvernelor, în lupta lor împotriva acestor flagele, prin formarea de cadre medico-sanitare. UNICEF a contribuit pînă în prezent la dotarea a 48 000 de centre sanitare și a 1 700 de asemenea institute de formare.

Vaccinările, îngrijirile medicale, educația sanitară precum și aceea privind modul de hrănire permit protecția a mii de copii. Datorită vaccinului furnizat de către UNICEF, 300 de milioane de copii au putut fi imunizați împotriva tuberculozei. Mai mult de 24 de milioane de copii au fost tratați împotriva unei înspăimîntătoare boli tropicale, «le pian», care desfigurează și mutilează pe cei atinși. 40 000 000 de copii au fost îngrijiți împotriva trahomei, boală dureroasă ce atacă pleoapele și corneea. UNICEF luptă, încă, împotriva multor altor rele ca bilharzioza, lepra etc.

A scăpa copiii de foame înseamnă pentru UNICEF a ajuta numeroase țări să producă și să distribuie lapte sănătos și ieftin, să pună la punct o alimentație bogată în proteine, să ajute țăranii să producă alimente de «protecție» (păsări, pește, legume). **70 de țări au beneficiat de ajutorul UNICEF pentru înfăptuirea acestor programe.** Au fost utilate 235 uzine de prelucrare a laptelui și au fost create 16 institute de formare a cadrelor necesare, sub îndrumarea UNICEF.

A ridica nivelul de instrucție înseamnă pentru UNICEF a ajuta numeroase guverne să formeze dascăli, să asigure pregătirea pre-profesională a tinerilor, să mărească producția de manuale școlare; înseamnă, de asemenea, a lărgi aria de cuprindere a școlarizării și a îmbunătăți calitatea învățămîntului. UNICEF a participat la dotarea a mai bine de 1 400 de școli generale, a mai mult de 47 000 de școli primare și a 900 de centre de formare pre-profesională.

A ocroti familia înseamnă pentru UNICEF a crea creșe și grădinițe pentru copii, cluburi și cămine pentru tineri, a crea de asemenea cluburi menite să instruiască mamele asupra metodelor moderne de creștere a copilului, cursuri de gospodărie și dietetică elementară, înseamnă, în sfîrșit, a forma asistenți sociali. UNICEF a echipat astfel 3 300 de cluburi de femei, 600 de institute de formare și aproximativ 2 700 de centre, cluburi pentru tineri și orfelinate.

Pentru a duce la bun sfîrșit aceste programe, UNICEF dispune de un buget provenit, în principal, din contribuția voluntară a 128 guverne, printre care și cel al țării noastre.

Realizările obținute, în cei 25 de ani care au trecut de la înființarea UNICEF, în domeniul ocrotirii celei mai tinere generații a lumii, sînt un exemplu de cooperare fructuoasă între națiuni, în spiritul progresului, prieteniei și păcii. Să nu uităm însă că astăzi, în lume, 900 de milioane de copii au încă nevoie de ajutor.

ÎN TIMP CE PĂRINȚII SĂI CAUTĂ DE LUCRU, ACEST COPIL BOLIVIAN PĂZEȘTE «AVUTUL» FAMILIEI.

ACESTOR COPII DIN FILIPINE PĂRINȚII NU LE POT ASIGURA ZILNIC DECÎT O HRANĂ CONȚININD ÎN MEDIE 1 810 CALORII PENTRU FIECARE.

O STICLĂ DE LAPTE — O MARE BUCURIE. ASPECT DE LA UNUL DINTRE NENUMĂRATELE CENTRE DE DISTRIBUIRE A LAPTELUI PROCURAT PRIN UNICEF.

UN MĂNUNCHI DE SPICE DE OREZ ÎNSEAMNĂ, PENTRU MICUL INDONEZIAN. O ADEVĂRATĂ COMOARĂ.

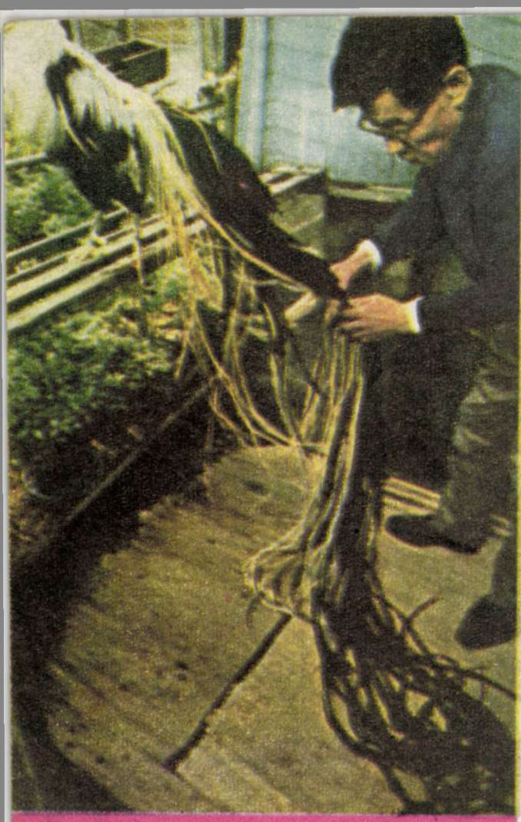
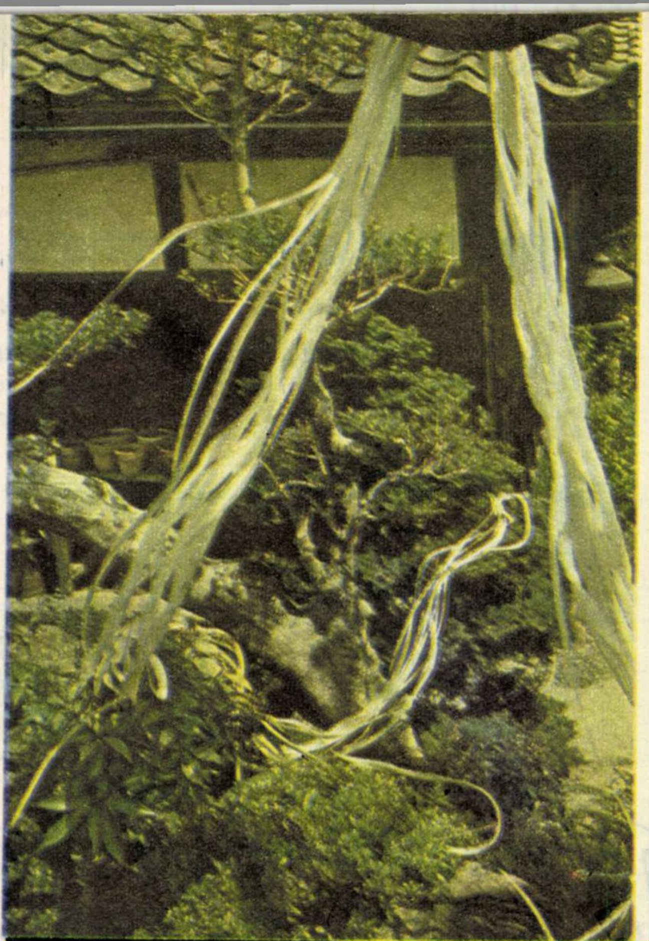
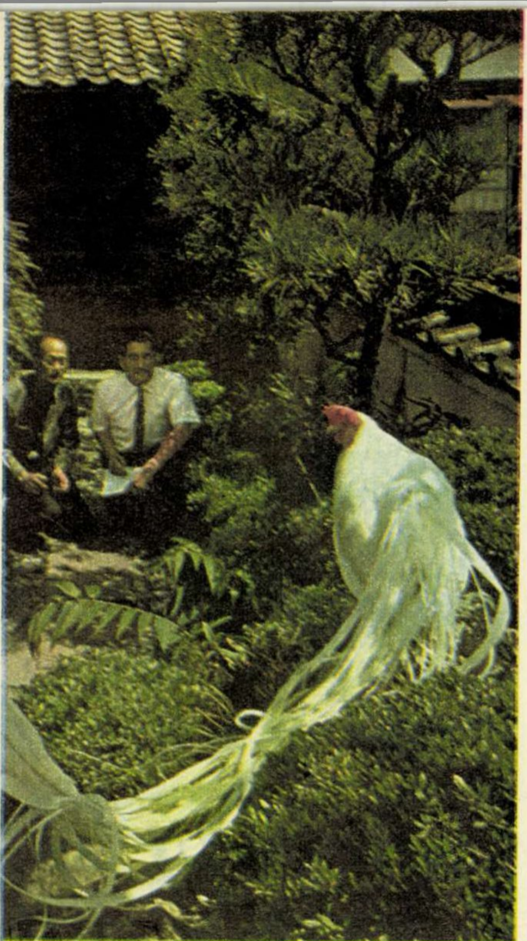

Peripețiile lui Soni

de **SIMION ALEXANDRESCU**

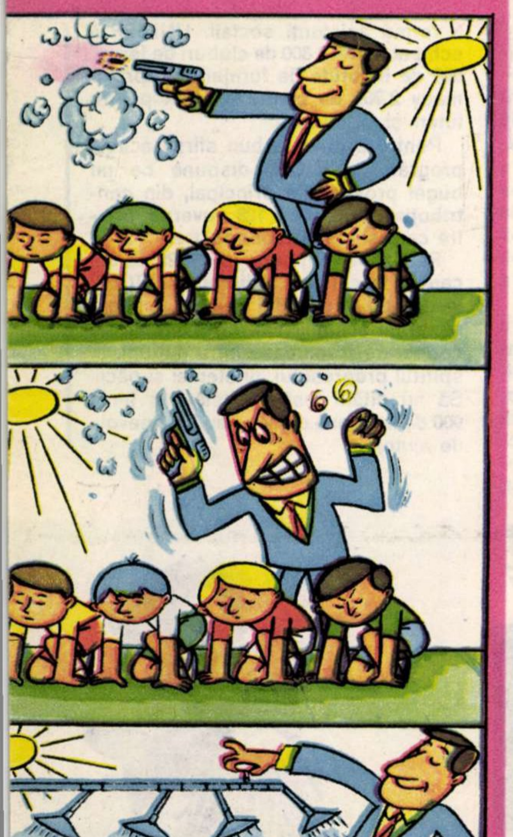

Pagina celor mai tineri cititori

În Japonia, crescătorii de păsări au reușit să obțină o specie minunată de cocoși numiți onagador (în japoneză *păsări cu coadă lungă*). Acești cocoși au coada de peste 10 m lungime, cu pene colorate roșu cu albastru, alb cu negru sau albe în întregime. Cocoșii japonezi sînt crescuți în boxe speciale. Acolo penele cozii sînt răsucite ca o buclă și agățate de perete pentru a fi protejate. Cocoșilor le trebuie 10 ani de viață pentru a ajunge să posede această minunată coadă.

Pînă în prezent ei nu au putut fi aclimatizați în nici o altă țară de pe glob.

În Japonia ei sînt ocrotiți printr-un decret guvernamental. În anul 1952 a fost emis un timbru care reprezintă un *onagador* cu coada lungă de 11,3 metri.

POATE NU CUNOAȘTEȚI?...

Cred că ați citit cu toții că marele nostru savant Emil Racoviță a călătorit la Polul Sud cu vasul «Belgica» al cărui comandant a fost Adrian de Gerlache din prima fotografie, dar poate nu știți că recent a plecat spre Polul Sud o nouă expediție belgiană cu un alt vas care poartă tot numele de «Belgica» sub conducerea fiului primului comandant al expediției: G. de Gerlache, din cea de a doua fotografie.

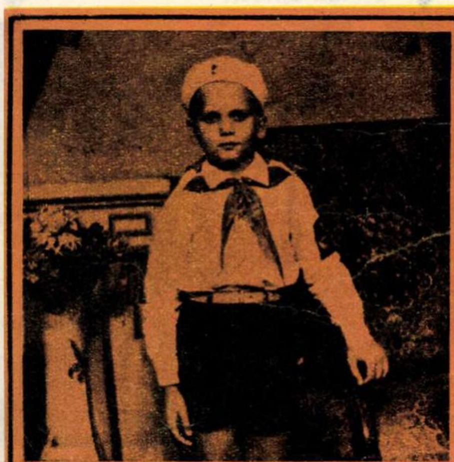

MAMA

Ești mai frumoasă decît zorile,
Și-ți ies în cale florile.
Și zîmbetul senin îți flutură —
Ca zarea care nu se tulbură.

Și fiindcă ești cu noi atît de bună,
Dacă aș putea
Ți-aș face o cunună
Din rocă de pe Lună.

FLORIN TURTURICĂ,
cl. a IV-a C,
Școala generală nr. 191,
București

Poșta redacției

O ÎNTREBARE IMPORTANTĂ

...ne adresează **Ștefan Minovici,** din București, str. Zaharia nr. 8. El ne întreabă de ce **«Gabriel Burjan este mereu primul (mă refer la lucrările lui) peste tot? De ce? De ce? În primul rînd, că lucrarea lui nu mi s-a părut deloc bună! Și în altă ordine de idei, dacă el este corespondent al revistei, nu-nseamnă că numai lucrările lui au dreptul la publicare. Doresc mult ca răspunsul să-mi vină în următorul «Cutezătorii» (nr. 9) și ca întrebarea mea să apară alături de răspuns».**

Îți îndeplinim dorința, dar nu în numărul 9 deoarece procesul nostru tehnico-tipografic necesită un timp mai îndelungat. Într-adevăr, ai dreptate: numele lui Gabriel Burjan, elev în clasa a VIII-a la Liceul nr. 1 din Miercurea Ciuc;, poate fi întîlnit destul de des în revista noastră. Mai puțin cunoscut pentru cititori este însă faptul că, în cursul anului trecut, de pildă, el ne-a trimis **peste 70 de corespondențe,** dintre care multe erau foarte bune, atît ca mod de redactare (are condei, acest Gabriel!) cît și ca valoare a faptelor comunicate. Iată de ce el a cîștigat trofeul «Pana de aur» și «Marele premiu» la concursul de corespondențe «Rozetele Cutezătorii» (pe locurile următoare, s-au clasat, în ordine, alți excelenți corespondenți ai noștri — **Mitică Vișiniec, din Rădăuți,** Școala generală nr. 4, **Mircea Plîngău,** Pitești, Școala generală nr. 4, **Vasile Caburgan,** Galați, Școala generală nr. 11). La fel de dinamic se dovedește Gabriel Burjan și în cadrul actualului nostru concurs de corespondențe «De la comuniști învățăm cutezanța». Nu putem ști ce rezultat va obține dar, deocamdată, ne-a trimis acea corespondență pe care, socotind-o interesantă, am și publicat-o în nr. 8 al revistei. De la Gabriel — ca de altfel de la mulți alți «rozetiști» mai vechi sau mai noi — primim în continuare noi și interesante relatări destinate tuturor rubricilor revistei.

Desigur, argumentul principal în ceea ce privește publicarea unei corespondențe este valoarea ei publicistică și informativă, nu faptul că autorul este corespondent special. Această calitate se atribuie însă tocmai cititorilor care ne trimit cu regularitate corespondențe bune!

Ești mulțumit, Ștefan Minovici? Și acum, dă-ne voie să te întrebăm și noi: de ce nu scrii mai des? Te asigurăm că fermitatea, modul dumitale deschis de a te exprima ne-au plăcut.

Folosim acest prilej pentru a spune încă o dată: fiecare cititor este invitat să ne aducă la cunoștință părerile sale despre revistă, oricît de îndrăznețe ar fi ele! O scrisoare care începe cu «Nu mi-a plăcut cutare articol» ne este la fel de utilă ca și una conținînd aprecieri favorabile. Rubricile, articolele, reportajele și literatura și tot ce mai apare în revistă depind de «barometrul stării cititorului», adică de preferințele voastre, de plăcerea cu care ne citiți! Scrisorile care vor conține cele mai interesante puncte de vedere vor apărea la rubrica «Tribuna cititorului».

OVIDIU ZOTTA

Atenție
RADIO AMATORI

Luigi Dan Țugui, București, șoseaua Olteniței nr. 67-69, bloc 3, sc. 1, et. V, ap. 24, sector V: pune la dispoziție un tranzistor EFT 353, o diodă EFD 108 și un condensator fix de 200 pF, în schimbul unui condensator variabil de 500 pF. **Viorel Vătavu,** Comănești, str. Banatului, nr. 6, județul Bacău: are nevoie de doi tranzistori de putere, pune la dispoziție o lampă ECH81, un condensator variabil dublu de 2 × 500 pF și doi condensatori electrolitici «Tesla» de 8 u F/450 V. **Gheorghe Florea,** București, str. Cărămizii nr. 18, sector VII; oferă un microfon în schimbul unei antene telescopice.

FILATELIE

Ionel Dinică, clasa a VII-a Brăila, str. Grivitei nr. 284, **Gheorghe Mocanu** (12 ani), Galați, str Lebedei nr. 9, Țiglina III, bloc A-21, sc. 1, ap. 8.

SERVICE!
DORESC SĂ CORESPONDEZE

VĂ PREZENTĂM AZI PE CÎȚIVA DINTRE CEI MAI VECHI CITITORI AI REVISTEI NOASTRE, CARE DORESC SĂ CORESPONDEZE CU VOI:

1

2

3

4

5

6

Alin Verteș, clasa a VII-a, Timișoara, str Odobești nr. 2, sc. A, et. 2, ap. 9; **Valerica I. Neagu,** comuna Săhăteni, jud. Buzău; **Verginia Anton,** satul Miorcani, comuna Rădăuți-Prut, județul Botoșani; **Isidor Coman,** satul Stăncești, comuna Vadu-Pașii, județul Buzău; **Viorica Mincea,** satul Pojogeni, comuna Tg. Cărbunești, județul Gorj; **Daniela Luminița Stanciu,** clasa a VII-a, Școala generală Bălănești, județul Buzău.

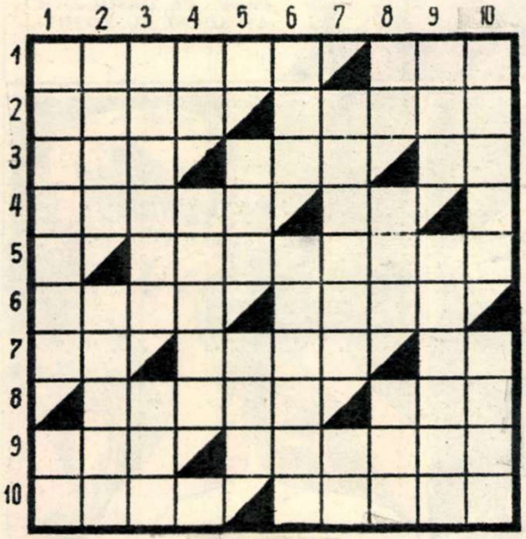

TREZIRE...

ORIZONTAL: 1) Vine, vine primăvara (pl.); Prietenul de la... Pif! 2) Verdeața... mioriței; Gingașul plăpînd ghiocel; 3) Le dau frunzele (poetic — sing.); Un buchet de viorele mărțișorul mamei mele; înfioratele cu fir. 4) Oamenii munților; Petale de garoafe! 5) Grăbesc dezvoltarea legumelor timpurii. 6) Floare care dă o notă specifică pădurii de frasin în mai; Inele călătoare în pămîntul moale. 7) Tei! Oglindă de azur sub cerul african; Răsare... soarele! 8) Plină de rouă; Primăvăratice vlăstare; 9) Cu zeci de cai putere a trage brazde adînci; Înainte de a deveni frunză; 10) Zburătoare din floare-n floare; La douăzeci de primăveri!

VERTICAL: 1) Concertul primăverii în interpretarea corului pădurii; În fagure! 2) Devine apă-n primăvară; Panglici albe argintii — primăvară-nvolburate duc apele-n mare toate. 3) Toamna sînt îmbelșugate — primăvara-s goale toate; Adaos la miza jocului de cărți; 4) Fluier!; A ieșit o dată cu primăvara; 5) Înainte de dimineață; Administrație (abr.) 6) Marcă de automobil; Spic în vară, cereală de primăvară. 7) A împrăștia lumină si căldură: La margine! 8) Măsură în primăvară! Apără livada contra unui ger neprevăzut; Din neamul lui Hanibal. 9) Începe cu Arminden ; Un trandafir... sălbatic. 10) Răsăriți din reavănul pămînt; Cu turme de miei (sing.).

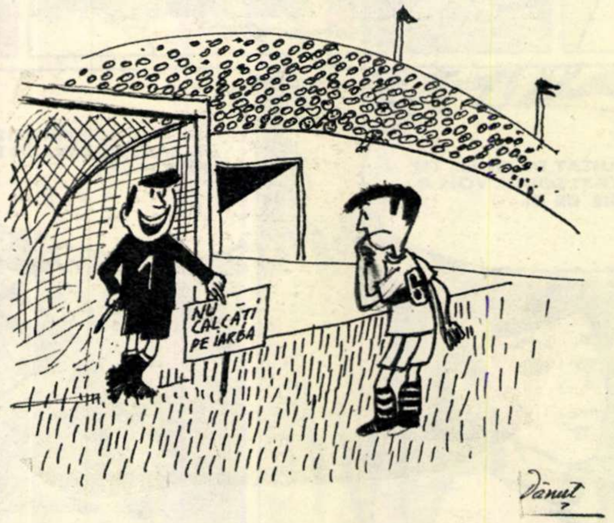

ERATĂ

La Ploiești, între 6 și 7 aprilie a.c., se va desfășura faza finală a Campionatului școlilor generale la gimnastică (nu la tenis de masă, cum a apărut în pagina a 2-a a numărului 10 al revistei noastre).

În acest desen, autorul nu a plasat replicile în concordanță cu personajele care le rostesc! Voi puteți să le puneți de acord?

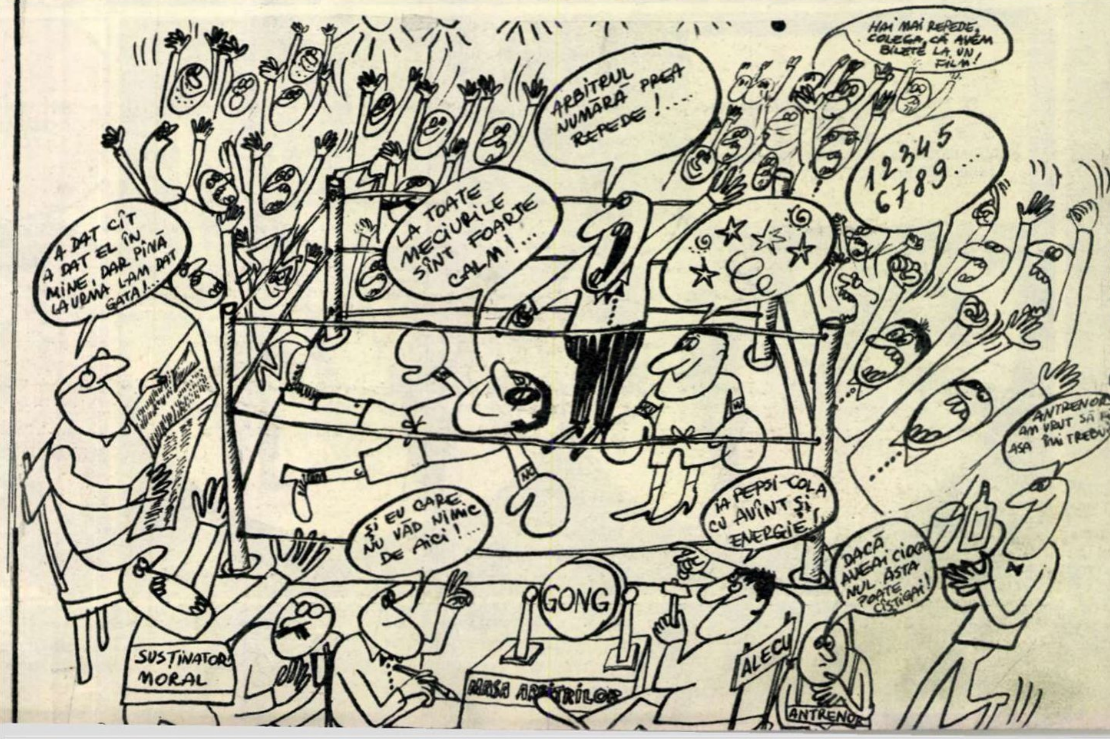
HAI MAI REPEDE, COLEGA, CĂ AVEM BILETE LA UN FILM!
ARBITRUL NUMĂRĂ PREA REPEDE!...
12345 6789...
A DAT CÎT A DAT EL ÎN MINE, DAR PÎNĂ LA URMĂ L-AM DAT GATA!...
LA TOATE MECIURILE SÎNT FOARTE CALM!...
ANTRENOR AM VRUT SĂ FII AȘA ÎMI TREBUIE
ȘI EU CARE NU VĂD NIMIC DE AICI!...
IA PEPSI-COLA CU AVÎNT ȘI ENERGIE!
DACĂ AVEAI CIOCANUL ĂSTA POATE CÎȘTIGAI!
GONG
SUSTINATOR MORAL
MASA ARBITRILOR
ALECU
ANTRENOR

Desen: IOSIF TEODORESCU

ATENȚIUNE!

AZI ESTE ULTIMA ZI ÎN CARE
VĂ MAI PUTEȚI ABONA LA
„CUTEZĂTORII" PE TRIMESTRUL II/1971

ȘOIMII carpaților

»2«

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: **ANGAJAȚI ÎN LUPTĂ APRIGĂ ÎMPOTRIVA COTROPITORILOR HITLERIȘTI, ȘOIMII CARPAȚILOR SE PREGĂTESC SĂ ÎNTÎMPINE O PATRULĂ DUȘMANĂ ÎN PĂDUREA HAIDUCULUI. SCOPUL ACESTUI ATAC ESTE ELIBERAREA LUI ONIȘOR, CARE CĂZUSE ÎN CAPCANA INAMICULUI ȘI DE LA CARE ȘOIMII AȘTEPTAU O VESTE IMPORTANTĂ.**

Scenariu: **PETRE GHELMEZ**
Desene: **OFELIA DUMITRESCU**

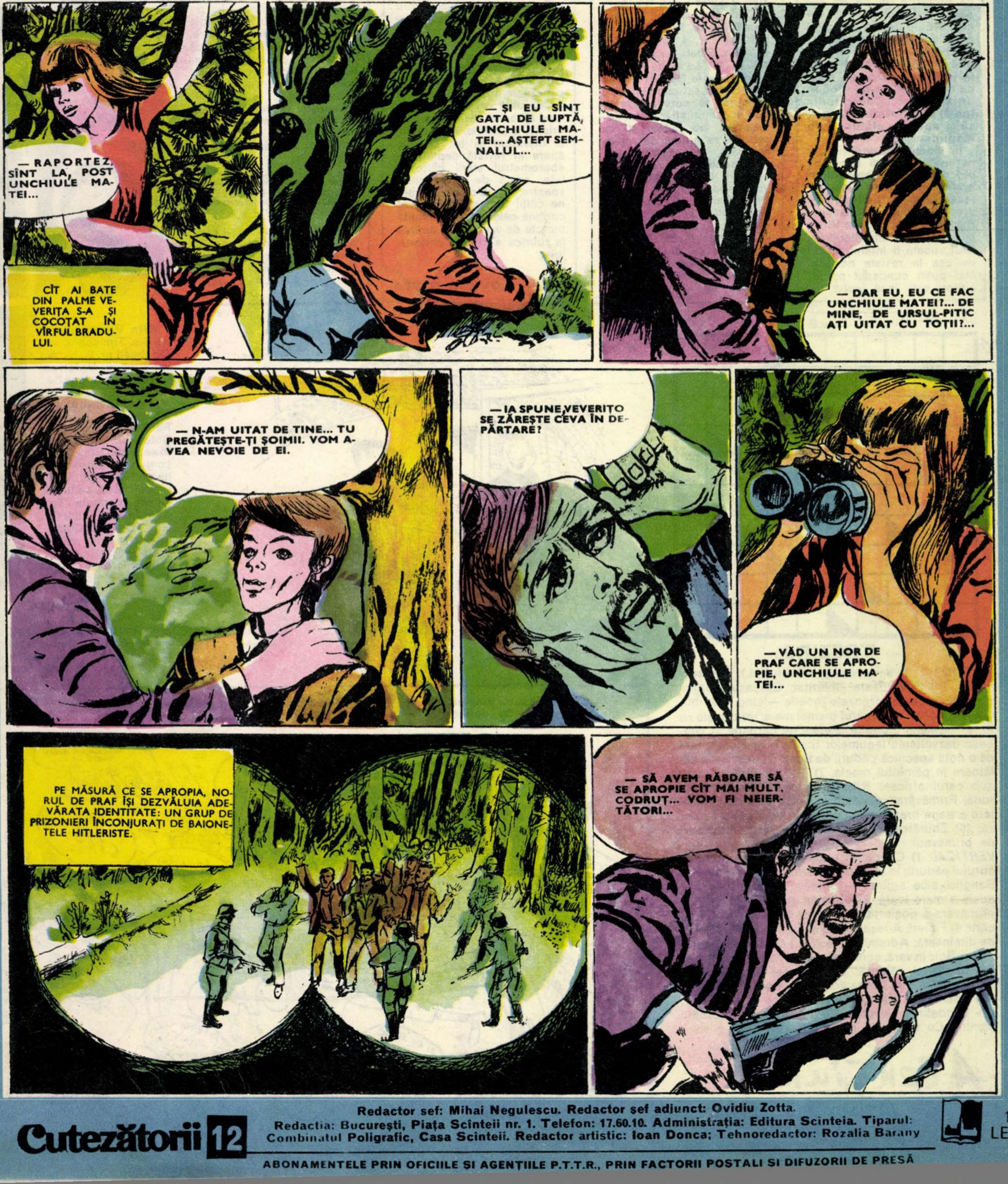
— RAPORTEZ, SÎNT LA POST UNCHIULE MATEI...
CÎT AI BATE DIN PALME VEVERIȚA S-A ȘI COCOȚAT ÎN VÎRFUL BRADULUI.
— ȘI EU SÎNT GATA DE LUPTĂ, UNCHIULE MATEI... AȘTEPT SEMNALUL...
— DAR EU, EU CE FAC UNCHIULE MATEI?... DE MINE, DE URSUL-PITIC AȚI UITAT CU TOȚII?...
— N-AM UITAT DE TINE... TU PREGĂTEȘTE-ȚI ȘOIMII. VOM AVEA NEVOIE DE EI.
— IA SPUNE,VEVERIȚO SE ZĂREȘTE CEVA ÎN DEPĂRTARE?
— VĂD UN NOR DE PRAF CARE SE APROPIE, UNCHIULE MATEI...
PE MĂSURĂ CE SE APROPIA, NORUL DE PRAF ÎȘI DEZVĂLUIA ADEVĂRATA IDENTITATE: UN GRUP DE PRIZONIERI ÎNCONJURAȚI DE BAIONETELE HITLERISTE.
— SĂ AVEM RĂBDARE SĂ SE APROPIE CÎT MAI MULT, CODRUȚ... VOM FI NEIERTĂTORI...

(Va urma)

Cutezătorii 12
Redactor șef: Mihai Negulescu. Redactor șef adjunct: Ovidiu Zotta.
Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon: 17.60.10. Administrația: Editura Scînteia. Tiparul: Combinatul Poligrafic, Casa Scînteii. Redactor artistic: Ioan Donca; Tehnoredactor: Rozalia Barany
1 LEU
ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ

Cutezătorii

13

184

JOI, 1 APRILIE 1971, ANUL V

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

START!

ÎN MAREA CĂLĂTORIE

CONCURS

«PRETUTINDENI TRĂIESC COPII!»

pag. 12—13

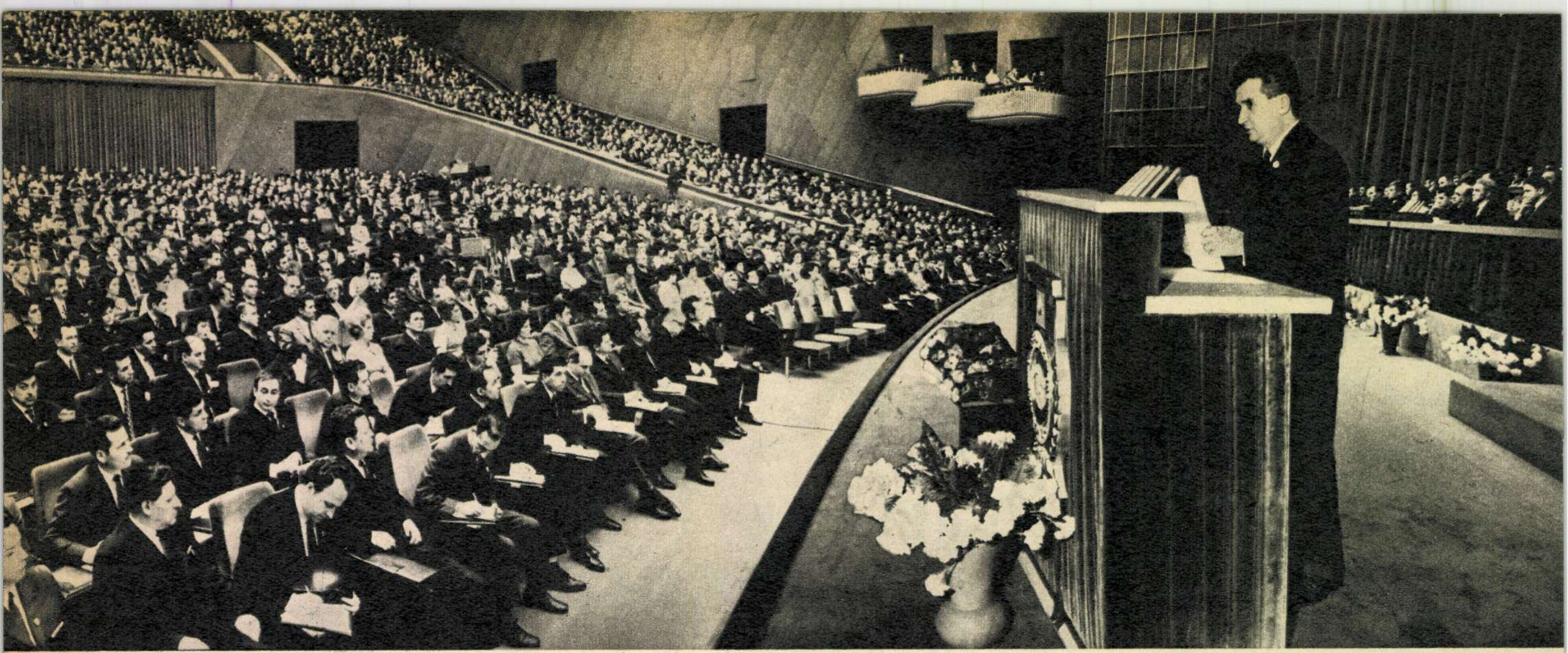

ÎNTRE 23 ȘI 27 MARTIE 1971, MAREA SALĂ A PALATULUI REPUBLICII A GĂZDUIT UN EVENIMENT CU SEMNIFICAȚII MAJORE ÎN VIAȚA ȘI ACTIVITATEA OAMENILOR MUNCII DIN ÎNTREAGA ȚARĂ — CONGRESUL UNIUNII GENERALE A SINDICATELOR DIN ROMÂNIA.

LA MARELE FORUM AL DEMOCRAȚIEI MUNCITOREȘTI AU LUAT PARTE DELEGAȚI VENIȚI DIN TOATE COLȚURILE ȚĂRII — MUNCITORI, INGINERI, TEHNICIENI ȘI FUNCȚIONARI DIN INDUSTRIE, AGRICULTURĂ, TRANSPORTURI ȘI DIN CELELALTE SECTOARE ALE ECONOMIEI NAȚIONALE, ACTIVIȘTI DE PARTID, DE STAT ȘI AI SINDICATELOR — TINERI ȘI VÎRSTNICI, ROMÂNI, MAGHIARI, GERMANI ȘI DE ALTE NAȚIONALITĂȚI. AU LUAT PARTE DE ASEMENEA, LA CONGRES MEMBRI AI C.C. AL P.C.R., AI CONSILIULUI DE STAT ȘI AI GUVERNULUI, VECHI MILITANȚI AI MIȘCĂRII MUNCITOREȘTI DIN ȚARA NOASTRĂ, REPREZENTANȚI AI FEDERAȚIEI SINDICALE MONDIALE, AI ALTOR ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE, PRECUM ȘI DELEGAȚI DIN PARTEA A 59 DE ORGANIZAȚII SINDICALE NAȚIONALE DIN DIFERITE ȚĂRI.

ÎN CELE CINCI ZILE CÎT AU DURAT LUCRĂRILE, PARTICIPANȚII LA CONGRES AU FĂCUT BILANȚUL ACTIVITĂȚII DESFĂȘURATE DE SINDICATE ÎN ULTIMII ANI ȘI AU STABILIT SARCINILE CE REVIN SINDICATELOR ÎN ÎNFĂPTUIREA HOTĂRÎRILOR TRASATE DE CONGRESUL AL X-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, ÎN LUMINA CONCLUZIILOR ȘI RECOMANDĂRILOR RECENTEI PLENARE A C.C. AL P.C.R., CUPRINSE ÎN CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU LA PLENARĂ.

LUCRĂRILE CONGRESULUI AU FOST DESCHISE DE TOVARĂȘUL VIRGIL TROFIN, MEMBRU AL COMITETULUI EXECUTIV, AL PREZIDIULUI PERMANENT AL C.C. AL P.C.R., PREȘEDINTELE U.G.S.R.

PRIMIT CU PUTERNICE ȘI ÎNDELUNGI APLAUZE, ÎNTR-O ATMOSFERĂ VIBRANTĂ DE ATAȘAMENT FAȚĂ DE PARTID, DE COMITETUL SĂU CENTRAL, A LUAT CUVÎNTUL TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE STAT. CUVÎNTAREA A FOST SUBLINIATĂ ÎN REPETATE RÎNDURI CU APLAUZE ȘI ENTUZIASTE OVAȚII.

APOI, CONGRESUL ȘI-A CONTINUAT LUCRĂRILE CONFORM ORDINEI DE ZI STABILITE. DESFĂȘURATE ÎN SPIRITUL DEMOCRAȚIEI SOCIALISTE, DEZBATERILE, LA CARE AU LUAT CUVÎNTUL NUMEROȘI DELEGAȚI ȘI INVITAȚI DIN TOATE COLȚURILE ȚĂRII, AU PRILEJUIT UN FRUCTUOS SCHIMB DE OPINII PRIVIND ROLUL, SARCINILE ȘI ATRIBUȚIILE CE REVIN ORGANELOR ȘI ORGANIZAȚIILOR SINDICALE ÎN CONDIȚIILE ACTUALE ALE CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE ÎN PATRIA NOASTRĂ.

CONGRESUL U.G.S.R. A ADOPTAT ACTELE STATUTARE SUPUSE DEZBATERILOR ȘI A ALES NOILE ORGANE CONDUCĂTOARE ALE UNIUNII GENERALE A SINDICATELOR DIN ROMÂNIA.

50 Omagiul cravatelor roșii

- «Inimă, cîntă cu glas
de vioară
Fă-te luceferi șirag,
Fă-te cunună de flori
și-nconjoară
Steagul partidului
drag!»

Acestea sînt cîteva versuri din montajul literar-muzical prezentat de elevii școlii noastre, Școala generală nr. 4 din Deva, *la concursul artistic, faza pe oraș, desfășurat de curînd, ne scrie* Corina Buțui. *Aveam, cu toții, emoții. Ne întrebam: vom reuși oare să spunem în cuvinte ceea ce simțim, dragostea fierbinte pentru partid? Dintre cele cinci școli generale care au prezentat progra*me artistice, școala noastră s-a clasat pe primul loc. Sîntem cu toții foarte mîndri și bucuroși.»

- **Petre Dănăiață,** de la **Școala generală nr. 11 din Pitești,** comunică redacției:

«Acum, în preajma semicentenarului partidului, lucrăm cu toții la un număr festiv al revistei noastre școlare, «Aripi». Vrem să fie cea mai frumoasă revistă apărută pînă acum în școală. De aceea, căutările noastre, sugestiile, variantele sînt numeroase. În ziua apariției va fi sărbătoare în școală».

- *Corespondenta noastră* **Eugenia Andoni,** *președinta unității de pionieri de la* Școala generală de 10 ani, Lespezi, comuna Gîrleni, județul Bacău, *ne informează: «Membrele cercului «Mîini îndemînatice» au început să lucreze cusături dintre cele mai frumoase, specifice satului nostru, pe care le vor așeza într-un mare album. De fapt, acesta va fi numai unul dintre punctele de interes ale expoziției pe care o pregătim în cinstea aniversării partidului. Fotomontajele, fotografiile cercului nostru foto, desenele sînt în curs de realizare.»*

- «La una dintre adunările noastre pionierești, ne scrie **Ilinca Stăncoiu din clasa a III-a de la Liceul din comuna Văleni, județul Olt,** l-am invitat în mijlocul nostru pe unul dintre cei mai vîrstnici săteni, bătrînul **Cîrstin Cojocaru,** în vîrstă de 84 de ani. Am aflat de la dînsul despre viața copiilor din trecut, despre viața satului.

Am avut și noi multe să-i povestim. I-am arătat școala, clasele frumoase. Am cîntat cîntece, am spus poezii despre patrie, despre partid.»

CADRAN PIONIERESC

- *Aflăm de la corespondenta noastră,* **Evà Bàn,** *elevă în clasa a VII-a la Școala generală nr. 4 din Sfîntu Gheorghe, că cei 22 de pionieri ai detașamentului lor au pornit de curînd într-o pasionantă excursie. La o altitudine de peste 1 000 metri au vizitat ruinele unei vechi cetăți și lacul Sfînta Ana, parcurgînd aproape 20 kilometri pe jos.*

- Imagini ca aceasta, trimisă de colaboratorul nostru **Virgil Jireghie** de la Arad, veți intîlni în toate școlile de la orașe și sate.

Peste tot, pionierii au sosit o dată cu primăvara pentru a infrumuseța grădinile și rondurile din preajma școlilor.

- Zilele acestea, la Școala generală cu limba de predare germană, din Arad, s-a desfășurat un pasionant meci de fotbal între echipele claselor a VIII-a. Scorul final 8–0! Victorie pentru echipa clasei a VIII-a E formată din: **Josef Hartmann, Oswald Bomanz, Ștefan Geemann, Franz Gantner, Hans Alfred, Alfred Palader, Edwin Keltenstock.**

ȘTAFETA CUTEZANȚEI

DE VORBĂ CU UN INVENTATOR

— Tovarășe inginer **PAVEL BABICIU**, aveți vîrsta primei generații de pionieri din țara noastră și de numele dv. se leagă titlul de lector universitar și existența a 9 invenții dintre care una a obținut acum cîteva luni Marea medalie de aur a Salonului Internațional de la Viena. Ați străbătut, ca să zic așa, în întregime condiția biografică a primei generații de copii cu acces deplin la viața liberă a noii orînduiri instaurate pe pămîntul României. Ați vrea să ne spuneți ce anume din orizontul personalității dv. de azi — și, îndeosebi, cum anume — v-ați însușit din anii cravatei roșii?

— Nu spun un lucru nou afirmînd că multe din preocupările de mai tîrziu sînt anticipate în anii de intensă trăire ai copilăriei. De felul cum privești lucrurile din jur începi să-ți formezi o părere care, cel puțin sub raport sufletesc, va dăinui peste ani ca o punte spre înțelegerea altor lucruri mult mai adînci. Așa încît, aș îndrăzni să spun că fiecare pionier poate să se afirme încă din acești ani de început ca personalitate. Și știți cum? Prin grija, răspunderea chiar, aș zice, cu care el știe să folosească din plin această bogăție întreagă de cutezanță, încredere, imaginație, deschidere spre toate bucuriile lumii, care e copilăria.

— Și cum s-o folosească din plin?

— Adîncindu-se în copilărie, unde totul pare și este într-adevăr posibil, ca în apele unui rîu plin de toate frumusețile, cercetîndu-le pe fiecare dintre acestea și fixîndu-și asupra uneia pasiunea lui de-o viață. Pentru că, nu uitați, un pionier trebuie să știe încă de pe acum ce vrea. Și apoi să vrea cu orice preț să înfăptuiască ceea ce știe. În momentul în care începe să priceapă aceste îndatoriri, și viitorul lui începe să asculte de el.

— Cu ce imagine din copilăria dv. identificați acest moment?

— Multă vreme am crezut că e o întîmplare faptul că dintre amintirile copilăriei aveau putere asupra mea îndeosebi imaginile cînd, împreună cu ceilalți copii cu care păsteam vacile pe plaiurile maramureșene, confecționam din tulpini de floarea-soarelui «tractoare», «mașini», «aeroplane». Mai tîrziu, cînd a început să mă preocupe crearea a noi tipuri de mașini agricole, mi-am dat seama că stăruința acelor imagini nu era întîmplătoare. Asemenea jocuri aprinseseră în noi, copiii de atunci, un imbold, statorniciseră o chemare. Iar prin îndemînarea pe care ni le cereau, ele au constituit la vremea lor lecții practice de neînlocuit. Tulpinile de floarea-soarelui parcă și azi mă urmăresc cu rezistența lor și poate de aceea încă mai cred, ca și în urmă cu mulți ani, că nu se va putea ajunge la descoperirea mult visatei structuri a unei mari rezistențe materiale decît dacă cineva — eu cred că un om cu o copilărie puternic colorată de curiozitate, de căutare — va privi cu o mai mare luare aminte miracolul de rezistență al unei alcătuiri de fibre dintr-o tulpină.

— Și ce concluzie ați dori să rețină de aici pionierii?

— Că activitățile practice dezvoltă nu numai îndemînarea, priceperea, dar și puterea de a crea cu adevărat, adică de a parcurge întregul drum de la a gîndi la a înfăptui aievea ceea ce gîndești. De aceea, dacă aș mai putea fi o dată pionier, aș încerca să înfăptuiesc în cercurile tehnice toate proiectele de mașini pe care le are în minte un copil.

— Mulți dintre cititorii noștri chiar procedează astfel, dorind să ajungă inventatori. Ne întreabă ce anume să aibă mai întîi în vedere ca să ajungă la o mare descoperire. Dv. ce părere aveți?

— Să nu uite că tot ceea ce vor să realizeze trebuie să-i servească omului, minții și faptelor lui. Adică să se străduiască să devină cei dintîi la toate activitățile pionierești și la toate materiile, pentru că numai toate acestea luate împreună dau măsura gîndirii omenești. Fără cunoașterea omului — cum spunea marele nostru savant Henri Coandă — nu poate fi vorba nici de știință, nici de tehnică. Și nici de vreo invenție.

MIHAI IORDĂNESCU

Foto: **GRIGORE PREPELIȚĂ**

A bătut primul gong, vestind faza republicană a Festivalului cultural-artistic. Cu acest prilej, pionieri din toate colțurile țării vor veni la lumina rampei. Cîntecele, recitările, montajele literare vor demonstra încă o dată talentul și fantezia purtătorilor cravatelor roșii.

Cutezătorii sînt alături de ei, împărtășindu-le emoțiile din culise și dorindu-le să culeagă ropote de aplauze și, bineînțeles, laurii succesului.

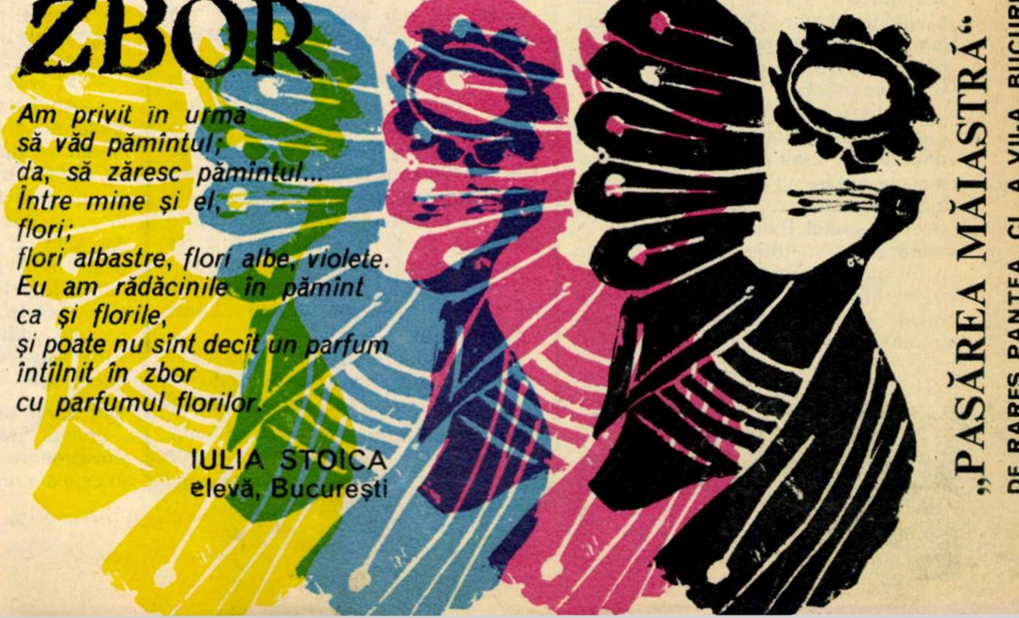

„PASĂREA MĂIASTRĂ"
DE RAREȘ PANTEA, CL. A VII-A, BUCUREȘTI

ZBOR

Am privit în urmă
să văd pămîntul;
da, să zăresc pămîntul...
Între mine și el,
flori;
flori albastre, flori albe, violete.
Eu am rădăcinile în pămînt
ca și florile,
și poate nu sînt decît un parfum
întîlnit în zbor
cu parfumul florilor.

IULIA STOICA
elevă, București

Prima greșeală a lui Stănel

DES[illegible]N DE VASILE OLAC

Coboram scările Inspectoratului Miliției Capitalei, cu privirea în pămînt. Auzisem că băiatul participase la un furt de automobile și... mai avea el și alte păcate. Mă așteptam să dau peste un tip «tare», mestecînd chewing-gum, expert în șperacluri, mare cascador al volanului. Prejudecăți de om ghiftuit cu literatură de aventuri și filme polițiste. Stănel arată ca oricare copil — poate ceva mai trist și mai speriat.

Nu știam ce să-l întreb. Băiatul era, fără îndoială, sătul de întrebări. Și-apoi, aerul acela posac și îndurerat... «Cum de fusese el în stare să...?»

INAPOI, CU ÎNCETINITORUL

1966, iunie ...Noaptea, tîrziu, în Gara de Nord, organele miliției găsesc un băiețaș de vreo 10 ani. Fugise de-acasă și... vagabonda. S-a întors acasă, a început iar școala. Peste un an, iarăși în Gara de Nord, tot murdar, răvășit...

...După altă perioadă de timp, în Piața Națiunii, o ceată de cîțiva derbedei «umblă» prin poșete, coșuri și tarabe. Cîte-un păgubaș observă, dă alarma; cîte unul e prins ...Nimeni însă, sau aproape nimeni, nu observă un băiețel timid,cu ochi cuminți, îmbrăcat îngrijit, care se-nvîrtea pe-aproape, nevinovat: avea grijă să le semnaleze orice «pericol».

Prin vara anului '70, în spatele Cișmigiului, patru copilandri dădeau tîrcoale unui «Fiat». L-au descuiat și unul, cel mai mare, a trecut la volan. După cîteva sute de metri, un «Mercedes» al miliției în spate! Panică, toți au fugit... afară de băiețelul acela «timid» și cu ochii cuminți. Prins în mașină, iată-l acum în fața mea și mă imploră din priviri să nu-l mai întreb. Mai ales întrebări care încep cu «De ce?»...

ȘI TOTUȘI: DE CE?

— Rep: — De unde v-a venit ideea să furați un «Fiat» și nu o... muzicuță? Ce voiați să faceți cu Fiat-ul?

— Nu știu... Ei știau. Eu nici nu m-am gîndit. Începusem de-astea, nu mă mai gîndeam la nimic. Nici nu-mi păsa dacă mă prinde sau nu... eram prea necăjit.

— Să zicem că m-ai înduioșat... Dar de ce zici că erai necăjit: o duceai rău acasă, la școală? Că doar nu furai așa, să te amuzi?

— Nu știu. V-am spus, mă obișnuisem. Fugeam de-acasă, de la școală, cu băieții, la fotbal, la ștrand. Apoi...

— Apoi, Piața Națiunii, Fiat-ul... Îi cunoșteai bine pe «băieți»?

— Nu, nici nu-mi păsa.

— Cum adică, nu-ți păsa?! Ei erau niște huligani «vechi în meserie». Te puteau trage pe sfoară, te puteau bate... Sau chiar să te facă țap ispășitor — cum de-altfel s-a și întîmplat.

— Nu m-am gîndit la asta. (Tace încurcat).

— Dar aveai aproape 14 ani și sînt sigur că dacă cineva ți-ar fi furat pixul, ai fi știut că acesta e *furt* — adică, un lucru rău — ai fi știut chiar și ce să faci ca acela să fie *pedepsit*. Și nu știai dacă furtul banilor, al unui cogeamite automobil, sînt fapte bune sau rele?

— Ba da, dar așa începusem, mă obișnuisem. (Tace istovit, cu mîinile pe genunchi).

— Va să zică *începutul* ziceai că poartă toată vina, iar refugiul cel mai comod e obișnuința. Atunci ia s-o luăm noi pe fir, înapoi. Întîmplarea cu Fiat-ul a fost pregătită de... «exercițiile» din Piața Națiunii; acestea de către fuga de-acasă, cîrdășiile, hoinărelile nocturne. Și, tot aici am ajuns: *de ce fugeai de-acasă?*

— Fiindcă... fugeam de la școală. De frică să nu mă bată părinții ...Luam note proaste.

Ar fi trebuit să-l întreb «de ce»? dar din păcate, asta nu mai e o situație chiar nemaipomenită, iar motivele ei sînt cel mai adesea lenea, neglijența, chiulul ...Și-n cazul de față, lucrurile stăteau la fel. Dar oare, cu orice copil aflat în «neamiciție» cu cartea se-ntîmplă același lucru? Oricine a luat un 4 se apucă să... fure automobile? Cum l-au dus pe Stănel notele proaste... pe sălile tribunalului? «Am greșit c-am furat, că m-am înhăitat cu..., că fugeam de la școală. N-am să mai fac».

Într-adevăr, a greșit de fiecare dată, așa cum recunoaște. Dar, curios, nu ajunge pînă la greșeala cea dintîi, care — oricît de moralist m-ați crede — este totuși asta: *n-a vrut să învețe!*

Poți să nu înveți din lene, din delăsare, din plictiseală (cum poți să înveți, doar de formă); asta o săptămînă, o lună, o notă proastă, două, o corigență... o repetenție în ultima instanță — dar pe urmă să-ți vină mintea la cap și să iei treaba de la început. Stănel însă a ignorat cu totul ideea de-a învăța, a respins-o. N-a vrut să-și facă datoria — dacă acceptăm că... nu-i plăcea cartea (se mai întîmplă). El a vrut să ia din situația lui de elev doar avantajele. Cînd cei din jur au încercat să-i arate cum stau lucrurile, s-a supărat, s-a revoltat, a dezertat. Mai întîi în glumă, apoi a venit obișnuința. Au început hoinăreala, furturile, spaima, singurătatea, tristețea... lacrimile. Stănel s-a trezit singur în mijlocul oceanului tulbure, pe-o bucată de scîndură, neștiind de unde a plecat și încotro s-o apuce.

— Ai vrea să mai înveți?

— Am terminat clasa a V-a. Aș putea să termin școala, să-mi fac o meserie. M-am săturat de drumuri...

Copilăria e frumoasă. Poate ați auzit și voi cum tot tînjesc oamenii mari după ea. Are ea grijile și necazurile ei, dar atîta cît cere vîrsta: mai te poticnești de-o problemă, mai te pune mama la o treabă tocmai cînd amicii tăi pleacă la film, mai... Dar mîncarea, hainele, odihna, jocurile, lucrurile tale, vacanțele — sînt tot atîtea daruri pentru care copiii — și e drept să fie așa — sînt scutiți să-și bată capul.

Numai Stănel, la 11, 12, 13, 14 ani, hoinărea pe străzi, prin gări, ajungînd în cele din urmă la miliție.

* * *

Acum, Stănel învață într-o școală, departe de locurile și «prietenii» de tristă amintire, înconjurat de atenția și grija educatorilor săi, de încrederea acestora că va reveni la vechea lui școală, — acolo unde îi este locul.

ILIE TRAIAN

CUTEZĂTORII
PRINTRE NOI!

S.O.S.
ARDE PADUREA!

În cele ce doresc să povestesc nu este nimic extraordinar. Lucruri și fapte asemănătoare s-au mai întîmplat și nu sînt de mirare anumite gesturi în anumite împrejurări. Ca acesta, de pildă, petrecut pe crestele dealurilor ce străjuiesc Brașovul, cînd pionierii, alături de profesorii lor.....

Dis-de-dimineață, tinerii naturaliști de la Școala generală nr. 22 din oraș, s-au avîntat pe potecile alunecoase ce șerpuiesc printre blocurile de stînci spre Piatra Mare, acolo, unde pereții de piatră

„Studio 50"

«*Focul de tabără*», «*La lucru*», executate de Corneliu Dorin Geleps, clasa a IX-a și «*Acuarelă*», autor Gelu Moraru, clasa a VIII-a - ambii elevi ai Liceului nr. 1 «Nicolae Bălcescu» din Craiova.

sînt cuprinşi de filigranul argintiu al iederei albe, plantă rară pe meleagurile țării. «Excursia ar fi fost minunată dacă...». Dacă din pădure nu s-ar fi înălțat o perdea densă de fum verzui. Într-o clipă și-au dat seama cu toții: ardea pădurea!

Erau pe lîngă Prăpastia Urșilor, cînd fumul devenise mai negru, mai cald. Au început să fugă prin băltoace, peste gropi, printre copacii căzuți. S-au oprit în fața unui brad falnic, înfășurat de o vîlvătaie ce se înălța spre vîrf. Pe loc au început să scormonească pămîntul și să-l arunce peste flăcări. Nu s-au oprit decît atunci cînd în locul flăcărilor ieșeau firicele subțiri de fum. Nu mai era nici o primejdie cînd Ioana Costache (clasa a VI-a), Luminița Ciută (clasa a VI-a), Elena Radeș (clasa a V-a), Attila Szatyori (clasa a V-a) și Ion Șușerea (clasa a VII-a) au părăsit locul incendiului și s-au dus la Ocolul silvic să anunțe cele petrecute.

Siguri fiind că vreți să-i cunoașteți pe acești curajoși vi-i prezentăm. Lipsește doar Luminița Ciută, care era bolnavă în ziua în care am făcut fotografia. Chiar dacă s-a întîmplat așa, felicitările noastre sînt la fel de calde și pentru Luminița ca și pentru ceilalți patru.

ELENA FUNDULEA

GÎNDURI DESPRE PRIETENUL MEU

REPORTER CLUB

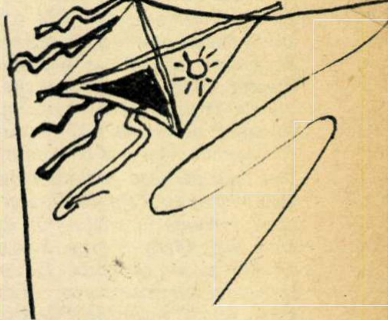

LUCRARE SOSITĂ LA CONCURSUL NOSTRU DE CORESPONDENȚE „DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA"

Pe nea Ilie Moroșan, strungar la «IMIL» Rădăuți, îl cunosc mulți: cel mai bine eu, care sînt vecin cu el. Adică am fost, căci cu aproximativ șase luni în urmă, el, împreună cu familia sa, au plecat la Timișoara. Îmi amintesc bine de prima noastră întîlnire. Era într-o zi ploioasă și mohorîtă. Nea Ilie se muta. Avea mult de furcă cu mobila, cu lucrurile pe care le adusese. M-am apropiat și l-am întrebat dacă pot să-l ajut. S-a uitat puțin la mine și, cînd a aflat că vom locui în aceeași curte, mi-a aruncat în mînă o pătură. Din acea zi ne-am împrietenit, deși diferența de vîrstă era mare. Soția și copilul său, un băiețaș cîrlionțat, tare ștrengar, de vreo 4 ani, au venit în noua casă abia după ce aceasta fusese aranjată. Veneau de la mare și nea Ilie le pregătise o surpriză. Făcuse totul singur și surpriza a fost într-adevăr plăcută. Adesea mă duceam pe la ei și-i ajutam la diferite treburi gospodărești. Mă simțeam bine cu toți ai casei, începînd cu micuțul Mihai, căruia îi făceam zmeie de hîrtie, coifuri, jucării. Nea Ilie, acest om minunat, pe care-l cunoșteam tot mai mult cu fiecare zi ce trecea, m-a impresionat chiar de la primele cuvinte schimbate cu dînsul. Era un bărbat voinic, înalt, cu ochi mari și căprui, sprîncene groase și păr negru.

Cînd veneam pe la el, îl găseam întotdeauna făcînd ceva. Astfel, repara diferite unelte de strungărie sau încerca noi metode de folosință ale acestora. Îmi amintesc că i-a fost brevetată o invenție care aducea beneficii mari întreprinderii. Am aflat de la alți muncitori că nu era prima dată cînd preocupările lui căpătau un caracter atît de concret.

În magazia din curte își aranjase un mic atelier. Acolo lucra adesea pînă noaptea tîrziu. Pur și simplu, nu l-am văzut niciodată stînd degeaba. În biroul său găseai numeroase planuri și schițe, materiale documentare, fotografii ale diferitelor aparate pe care le studia. De asemenea, în acest birou se mai găsea o bibliotecă foarte mare, în care puteai găsi cele mai variate cărți — tehnico-științifice, literare, documentare — și reviste din diferite domenii. Aici, cînd nea Ilie nu avea de lucru, îmi petreceam o parte din timpul meu liber, fiind o adevărată plăcere să răsfoiesc reviste, cărți, atîtea alte materiale interesante. Scria mereu în niște caiete de-ale sale, cu coperți albastre. O dată m-am uitat în unul dintre ele, dar n-am înțeles mare lucru. Mai tîrziu, aveam să aflu că era vorba despre una dintre numeroasele sale invenții.

Prin intermediul lui nea Ilie, am putut să cunosc fabrica unde lucra. Aceasta s-a întîmplat într-o zi călduroasă de vară, cînd m-a luat cu dînsul la «IMIL». În timpul vizitei, am observat că muncitorii, tovarășii săi de lucru îl salutau cu respect ori de cîte ori îl întîlneau: «Noroc, nea Ilie!», «Ce mai faci, nea Ilie?», «Să trăiești, nea Ilie!»

Acest respect mă umplea de mîndrie, gîndindu-mă că nea Ilie, acest comunist pe care-l iubeau și-l stimau toți muncitorii, îmi zicea «prieten». De la această vizită, admirația mea pentru nea Ilie a crescut și mai mult. La poartă, pe panoul fruntașilor, fotografia sa era la loc de cinste, chipul unui om care se dăruise cu pasiune profesiunii sale. Vestea că trebuie să se mute cu serviciul m-a întristat. Despărțirea a fost grea... L-am condus la tren. Mi-a strîns mîna ca unui bun prieten.

După ce trenul dispăruse din ochii mei, am stat mult timp în gară, cu privirile ațintite spre direcția unde se topise. Ca amintire, nea Ilie mi-a lăsat fotografii și un mare număr de cărți. Adesea îmi amintesc de acest om minunat. De cîtva timp n-am mai primit vești de la el. Probabil, este foarte ocupat. Sînt sigur că și acolo, la Timișoara, muncește cu aceeași pasiune, gîndește, creează necontenit. El n-ar putea concepe altfel viața. De aceea. as vrea să-i semăn.

VALERIU DRĂGUȘAN,
Școala generală nr. 4,
Rădăuți

AMINTIRILE POMILOR

Povestire de CONSTANTIN GEORGESCU

A sunat de ieşire şi copiii s-au risipit pe cele patru drumuri care îşi încrucişează umbletul drept în faţa şcolii. Întretăierea lor seamănă cu un fel de floare. De-o parte şi de alta se rînduiesc casele oamenilor strigîndu-şi numele în lumină. La vremea prînzului, cînd se întorc şcolarii, porţile intră într-un soi de panică. Pe rînd, la intervale scurte de timp, se deschid şi se închid la loc, multe prelungindu-şi nedumerirea într-o legănare înceată. Copiii se despart de două ori: o dată în faţa şcolii, cînd apucă fiecare pe cîte o latură a desenului, după care, oprindu-se la răstimpuri în dreptul unor garduri vopsite printre ulucile cărora răzbesc în drum culorile frunzelor de vie, se mai despart o dată. Din grupul celor mai bine de treizeci de inşi care pornesc la fiecare jumătate a zilei pe drumul care leagă satul cu gara, după o vreme nu mai rămîn decît vreo cinci inşi. Merg în grup. Sînt din clase diferite şi au ce vorbi. Fiecare zi de şcoală îşi are povestea ei, iar copiii sînt copii; le plac poveştile. Poate că anume pentru ei au fost născocite... Încet, încet casele se răresc, toamna inundă cu grădini, trei şcolari se desprind de grup pe nesimţite, doi dintr-o curte — sînt fraţi gemeni — altul într-alta, şi pe drumul mai larg parcă acum, a mai rămas numai Niculae al lui Satmare şi vecinul lui, Gheorghe. Părinţii lor îşi înălţaseră casele în marginea dinspre Crivăţ a satului. Niculae, vorbăreţ din fire, se lăuda că soarele, cînd se scoală, în ferestrele lui se opreşte mai întîi şi-ntîi; mulţi îl invidiau. Dincolo de grădini se pornea în galopuri line, cîmpul. Erau colegi de bancă. Mulţi, chiar şi părinţii, se minunau cum de se pot împăca. Pe cît era Gheorghe de tăcut, pe atît era Niculae de vorbăreţ. Se aveau bine; îşi împrumutau cărţi, hoinăreau împreună prin te miri ce cotloane ale pădurii, o dată Gheorghe «îşi pusese obrazul» pentru colegul lui care spărsese un geam cu mingea — ce-i drept, din greşeală — erau pricini destule de prietenie îndelungată.

O vreme au mers pe poteca de dincolo de şanţ. Călcau tăcuţi, mestecînd gînduri în închipuire. Peste puţin, amurgul începu să umple văzduhul ca un fum. Numai la răsărit, sus, mai curgea încă un rîu de lumină...

— Cum s-or fi bătătorit potecile, Niculae? Şi cum de vor fi ţinînd oamenii minte să calce în acelaşi loc? Tu te-ai gîndit vreodată? Băiatul clătină din cap. Vezi, mie îmi vin uneori asemenea gînduri. De-aia nu prea vorbesc. Îmi place să stau în linişte şi să umblu pe firele lor. Astă iarnă — mi-a fost ruşine să-ţi spun — într-o noapte, m-am gîndit la pomi. Ziua întreagă ninsese, unind cerul cu visele oamenilor. Pomii stăteau înalţi şi drepţi. Uitaseră parcă arşiţa verii trecute. Aşa sînt pomii; uituci din fire! Cîţiva dintre ei, cu siguranţă că nu se vor mai trezi în primăvară. De sete, rădăcinile li s-au încovrigat pe sub pămînt şi nimeni nu s-a gîndit atunci să le care cîteva ulcioare cu apă vie! Nici măcar copiii nu s-au gîndit!. Era linişte, linişte... Afară ningea cu fulgi mari, înfloriţi. Îi vedeam cum coboară din înalt, în lumina becului din poartă. Unii se dădeau de cîteva ori peste cap. Se vede că şi fulgilor de zăpadă le place să cadă în lumină... Un timp nu mai scoase o vorbă. Mirat de cele auzite, Niculae nu îndrăznea să-l întrebe cum de văzuse el fulgi de ninsoare dîndu-se peste cap... Trecuseră peste pasajul liniei de tren. De-a lungul drumului îşi apleca umbra de noapte o pădurice de salcîmi.

— Uite-i, spuse Gheorghe pe neaşteptate. Şi-au păstrat frunzele pînă toamna tîrziu. Le-au schimbat doar la venirea brumei şi a frigului, apoi au adormit pentru totdeauna. Cei din jurul lor vor sorbi cu nesaţ mustul zăpezii, îşi vor coace mugurii la soarele sfîrşitului de martie, nepăsători parcă de moartea tovarăşilor de grădini. Stăpînii curţilor au să scormonească în jurul lor, au să-i smulgă şi, fără milă, au să-i reteze cu ferăstraiele în bucăţi egale, aruncîndu-i cu nepăsare în vetrele iernilor viitoare... Nimeni nu s-a gîndit încă la faptul că şi pomii pot avea amintiri... Uite, bunăoară plopul din curtea babei Gherghina Olăreasa. Dacă s-ar usca, numele copilului care a încercat să atingă cerul cu fruntea, despre care povesteşte tata că l-au împuşcat nemţii în timpul războiului socotindu-l spion, s-ar pierde. În căderea lui, băiatul trebuie să fi slobozit măcar un strigăt, pe care numai clătinarea domoală a frunzelor de plop l-a auzit. Casa învăţătorului nostru nu şi-ar mai avea rostul fără vişinul care-l iscodeşte cu flori albe în fiecare primăvară prin ochiurile de sticlă ale geamului dinspre drum. Cîte vorbe rostite în lungi nopţi de veghe nu vor fi ajuns pînă la el... Poate că şi pe tata l-a auzit vorbind. Mă gîndesc la nunta de acum doi ani a fetei lui Marin Marcea. Ca să-i lege de casă, nea Marin a sădit cu mîna lui, pentru ginere şi pentru mireasă, doi meri gemeni. Nici nucul de lîngă puţul lui Manea n-ar trebui lăsat să se usuce. De una din crengile lui şi-a sfîrşit zilele copilul cel mai mic al lui Dumitru Pleavă. cînd s-a rătăcit una din vacile Goroveilor care-i fusese dată în grijă. Pînă la sfîrşitul şcolii, tata a stat singur în bancă. Au fost amîndoi într-o clasă... Da, da, pomii au amintiri. Multe amintiri au pomii. De aceea cred că n-ar trebui lăsaţi să se usuce. Cei doi copii tăceau. Gheorghe călca poate prin zăpada anului trecut. Niculae scormonea cu închipuirea la rădăcinile salcîmilor rămaşi departe, în urmă. Era o noapte tihnită, ca pictată pe o pînză de păianjen.

— Cu siguranţă că şi anul ăsta satul se va acoperi într-o iarnă bogată şi luminoasă, legă Gheorghe din nou şirul vorbelor. Zăpada o să se aşeze pe toţi pomii. Chiar şi pe cei care nu se vor mai scula în primăvară! Pe pîrtia satului se vor porni sănii cu oplene. Din casele ninse o să iasă fumul care o să se suie drept în cerul curat, de unde a fost semănată zăpada peste întinderi. Mă gîndesc ce s-ar întîmpla dacă ninsoarea nu s-ar aşeza decît pe pomii vii. Cu siguranţă că ceilalţi ar rămîne nepăsători, dar ar căpăta chipul unor betegi!... Multe gînduri îi mai vin în minte unui copil într-o noapte caldă de toamnă cînd calcă prin ţărîna unui drum de cîmpie.

— Copiii pomilor nu pornesc niciodată în urma unei căruţe, mai spuse el. Niculae rîde. Rîde cu gura pînă la urechi. Încearcă să-şi închipuie cum ar arăta un nuc călcînd îngîmfat în vîrful rădăcinilor mai groase decît mîna lui, urmat de nişte pomişori cît un deget. Cu siguranţă că din cauza umbletului crengile tatălui s-ar lovi între ele, însemnînd drumul cu pocnetul sec al nucilor ce-şi leapădă coaja de necaz.

— Ei îşi înfig rădăcinile adînc în pămînt, îl întrerupse tovarăşul de şcoală, sugîndu-i seva pînă îl sărăcesc. Şi cu toate astea au şi ei o rădăcină prin care se leagă de tată sau de mamă; sau cine ştie cum s-o fi zicînd în graiul lor... De bunăseamă că prin ea, la vreme de secetă, părinţii se lasă pe ei ca să-şi hrănească vlăstarele şi să-i scape de la pieire. Cred că de aceea atunci cînd sînt răriţi şi mutaţi într-o altă parte a grădinii, cînd li se retează rădăcina asta, pomii se ofilesc deodată, aproape într-o clipire de ochi...

Deasupra lor, în înaltul cerului, parcă auzindu-le vorba şi înţelegîndu-le gîndul, Luna îşi umfla obrajii şi aluneca pe calea ei, abia stăpînindu-şi rîsul... Cei doi băieţi tăceau, încercînd să-şi potrivească paşii unul după celălalt. Înainte de a se despărţi, Niculae se opri şi întrebă:

— Şi, chiar să aibă pomii amintiri, Gheorghe?...

— De ce n-ar avea?

În accentele puternic sociale și patriotice ale poeziei lui Octavian Goga, nu s-a descifrat niciodată cu suficientă acuitate faptul că, după Eminescu și Creangă, poetul de la Rășinari este unul dintre cei mai tulburători cîntăreți ai copilăriei, ai universului ei de visare și de basm, a unor datini și valori umane, văzute cu ochii puri și curioși ai copilului.

În fond, întreaga lume rurală, evocată cu o forță de sugestie greu egalabilă, este reconstituită în universul poeziei gogiene, din amintirile vii ale copilăriei poetului, de unde și nota nostalgică, ușor melancolică sau ceața de poveste care plutește în orizonturile cu contururi incerte ale acestei lumi a satului transilvănean de la sfîrșitul veacului al XIX-lea și începutul celui de al XX-lea. Născut și crescut într-unul din cele mai reprezentative sate românești, Goga va cunoaște nemijlocit jocurile copiilor, viața și munca grea, chinuitoare a lucrătorilor pămîntului, a ciobanilor de la stînele de oi, va simți amarul împlinirii unei stăpîniri străine, va înțelege drama feciorilor luați cu sila «în slujba la împăratul» de la Viena, va participa la viața folclorică a satului; la horă și la șezători, va înțelege dialectica raporturilor sociale și istorice — să zic așa — pe viu și le va da una din cele mai înalte expresii poetice din întreaga literatură română. Copilăria lui e una reprezentativă, tipică, și în unghiul ei de vedere se profilează datele esențiale ale satului cu figurile lui cele mai caracteristice: bunica, părinții, nași și cumetri, dascăli și dăscălițe, femei care plîng «torcînd pe fus fuiorul», oameni sărmani, proletari agricoli, fețe luminoase de apostoli ai eliberării naționale și sociale.

Astfel, Goga pleacă în poezia lui de la concret la abstract, de la simplu la complex, de la casa părintească la problemele majore ale țării, de la durerea satului natal la drama întregii țări. El devine astfel un poet național în toată puterea cuvîntului. Plecînd de la universul aparent îngust al copilăriei, el devine un poet al neamului, al omului în sensul cel mai complex al termenului. În ciuda aparenței de simplitate și uniformitate nimic din ceea ce este omenesc nu-i scapă sensibilității lui Goga, poezia lui exprimînd întreaga gamă a sufletului omenesc de la durere la revoltă, de la duioșie la vigoarea bărbătească, de la iubire la ură, de la sentimentul tainic al legăturii cu plaiurile natale, la neliniștea deznădăjduită a dezrădăcinării. Omului din poezia lui Goga îi sînt familiare toate elementele firii, de la firicelul de izmă creață și puiul golaș de ciocîrlie pînă la mișcările astrelor. Dar ceea ce am vrut să subliniez ca un lucru inedit cu prilejul împlinirii a 90 de ani de la nașterea lui Goga este faptul că în întregul univers al poeziei gogiene vibrează permanent sufletul pur, generos, al copilăriei.

ION DODU BĂLAN

Dl. O. goga —
Dir. Rev. Țara noastr

OCTAVIAN GOGA

PRIBEAG

Plînge-o mierlă-ntr-o răchită
La răscruci de Dealu-Mare...
Suie-n pas domol răzorul
Un voinic pe murg călare...

Jos în smalț de soare-apune,
Turla satului străluce;
Sapă murgul și nechează
Și-n spre vale vrea s-apuce...

Se înalță-n șea voinicul,
Vede-o casă-ntre poiene,
Și cu mîneca cămășii
Zvînt-o lacrimă din gene...

Într-o clipă strînge frîul
Și-l îndeamnă-n altă parte,
Dîrz pleoapele-și închide...
«Du-mă, murgule, departe!...»

Sfărmînd jgheabul cu potcoava
Drumului s-așterne murgul —
Peste plopi cu frunza rară
Cade-nlăcrimat amurgul...

DEPARTE

Vezi luna-n cingătoarea
Aprinsei bolți albastre,
Argintul ei tivește
Și pragul casei noastre.

Și uite,-n clipa asta
Eu nu știu ce mă-ndeamnă
Să simt întreg amarul
Acestei nopți de toamnă.

Dar parcă plîng copacii
Din frunzele lor moarte,
Și parc-aud un cîntec
Cum tremură departe.

Aievea simt în suflet
Cum jalea lui m-apasă —
Aș vrea să fiu acuma
În sat la noi, acasă.

S-ascult cîntarea blîndă
Cum picură domoală,
Și capul greu de gînduri
Să-l culc la mama-n poală.

Ea, biata, să-mi sărute
Șuvițele pe frunte,
Norocul să mi-l vadă
În firele cărunte.

Încetișor la sînu-i
Obrajii să-mi îngroape,
Și lacrima nădejdii
Să-i tremure-n pleoape.

Și lacrima nădejdii
Pe fruntea mea să cadă:
Un picur de văpaie
Pe-un bulgăr de zăpadă

STEJARUL

Pe vîrf de deal, în largul de zăpadă,
Bătrîn stingher, stejarul e de pază,
Subt bolta lui vin corbii de s-așează
Cînd umbrele-nserării prind să cadă.

Jur-împrejur e gol, e frig, e groază...
Ș-a lupilor flămîndă serenadă,
Din cînd în cînd, în noapte-i dă dovadă
Că-n depărtare ura mai veghează.

El, mut și blînd, stă fără să se-ncline,
Acolo, unde-n vifor și urgie
Blestemul rădăcinilor îl ține...

Cu împăcare înfruntînd povara,
Înfășurat în vechea lui mîndrie,
E neclintit: visează primăvara...

PASĂREA MĂIASTRĂ

BUCURIA CULORILOR

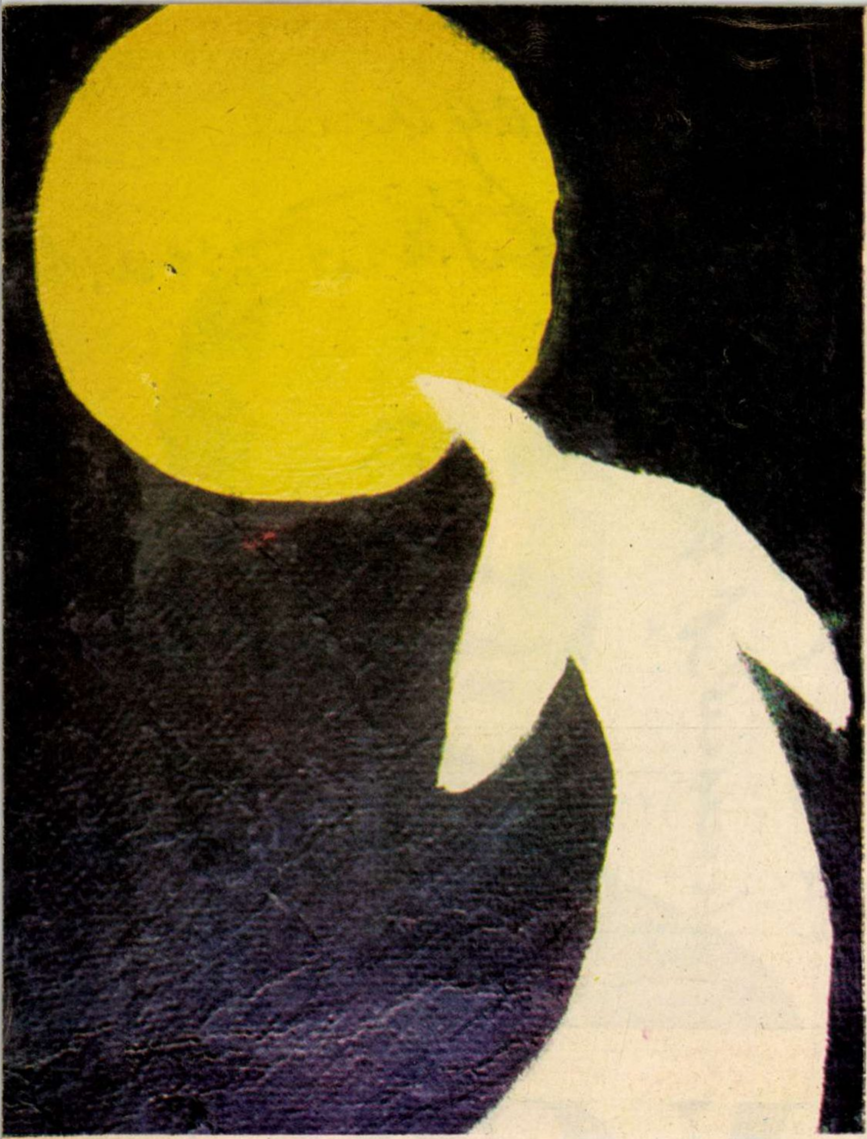

DINU TUDOR, cl. a VII-a

S-au scris atîtea poezii și atîtea cîntece despre primăvară, despre renașterea naturii, exprimînd toată bucuria noastră de a trăi. Este unul dintre sentimentele noastre firești — luminos, tonic, optimist — pe care-l cunoaștem mereu, în fiecare an de-a lungul întregii noastre vieți. Dar nu numai poezia și cîntecul vorbesc despre primăvară, ci și «artele frumoase», pictura de exemplu. Care pictor nu a simțit cîndva imboldul de a-și exprima, prin intermediul culorilor și al desenului, bucuria reînvierii firii? De la tabloul alegoric al lui Boticcelli și pînă la tablourile lui Luchian cu flori, sînt nenumărate imaginile pe care le-am putea lua drept simbol al primăverii. Răsfoind albumele de artă, noi ne-am oprit, de data aceasta, la priveliștea însorită pe care o reproducem alăturat. Ea constituie un fragment dintr-un cunoscut tablou al pictorului francez Claude Monet, intitulat «Les coquelicots» («Macii»). Reprezintă un peisaj însorit,cu un cer albastru,pe care trec agale norii albi, cu copaci înverziți, cu un cîmp întins în care cît vezi cu ochii se desfășoară un covor bogat,smălțuit cu maci înfloriți. De ce am ales tocmai acest tablou? Pentru că el reușește să surprindă și să redea direct una dintre cele mai caracteristice priveliști de impetuoasă explozie a naturii. Parcă am fi cunoscut-o aievea. Avem sentimentul că am trecut sau că trecem noi înșine prin acest cîmp de maci, ca ne oprim să-i culegem, că florile delicate își scutură petalele strălucitoare la cea mai mică adiere de vînt. Surprindem parcă o clipă din trecerea jucăușă a zilei de primăvară. Iar surprinderea unui asemenea moment trăit în mijlocul naturii constituie tocmai una din problemele principale pe care și le-au propus să le rezolve pictorii impresioniști. Încîntați de soare, de lumină, de aerul colorat care învăluie lucrurile, de această aparență poetică a realității, pictorii impresioniști s-au străduit să imortalizeze clipa trecătoare, să prindă pe pînză, o dată pentru totdeauna, această bucurie în mijlocul naturii. Claude Monet a fost unul dintre promotorii și conducătorii curentului impresionist. Tabloul l-a pictat în 1873. Astăzi el se află la Muzeul Luvru din Paris. Își păstrează toată prospețimea și ori de cîte ori îl revedem reprodus în albume sau reviste, retrăim bucuria de a ne afla, pentru o clipă, în mijlocul naturii, în plină primăvară.

HORIA HORȘIA

OPIII ȘI ARTELE • COPIII ȘI ARTELE • COPIII ȘI ARTELE • COPIII Ș

CINECLUBURILE *în alertă*

• Ne aflăm *la Arad*, în mijlocul membrilor cineclubului «Temerarii». După dezbateri furtunoase, scenariștii, regizorii și operatorii au căzut în sfîrșit de acord. Au fost alese patru scenarii după care se vor realiza filmele: «Aradul meu drag», «Timpul liber», «X4Z dispare» și «Aventurile lui Happly». Operatorul *Marin Costescu* înregistrează un moment din finalul acestor discuții (foto 1).

1

Cineclubul

• *Sibiu*. Primul film a fost terminat și de aceea vă putem oferi cîteva secvențe. După cum vedeți, cadrele sînt prinse iarna, întrucît filmul «Un zîmbet pe minut» — o comedie — prezintă peripețiile unui pionier aflat într-o tabără, la schi (foto 2, 3, 4, 5).

• Cineclubul de la *Galați*, aflat la primul «tur de manivelă» pregătește filmul «Prietenie». Vom avea ocazia să vizionăm toate aceste filme la cea de a treia ediție a Festivalului cinecluburilor pionierești care se va desfășura în luna iunie, la Sibiu (foto 6).

2

6

3

4

5

„MUGURI“

• De la *Turda* ne-a sosit revista «Muguri». Redactorii și colaboratorii ei — pionierii — relatează aici cîteva întîmplări din viața de școală, și poate că n-ar fi lipsit de interes dacă i s-ar oferi acestui capitol mai mult spațiu. Dintre tinerii poeți se remarcă *Doina Turdean* (Școala generală nr. 2) ale cărei versuri dovedesc certe însușiri poetice.

Proza se remarcă în revistă îndeosebi prin schițele *Ghizelei Istocaci* (Școala generală nr. 5) și prin povestirile științifico-fantastice ale lui *Mihai Preda* și *Tudor Ciuleanu* (Liceul nr. 2). Dar de ce lipsesc desenele, fotografiile care ar putea ilustra și îmbogăți paginile acestei reviste?

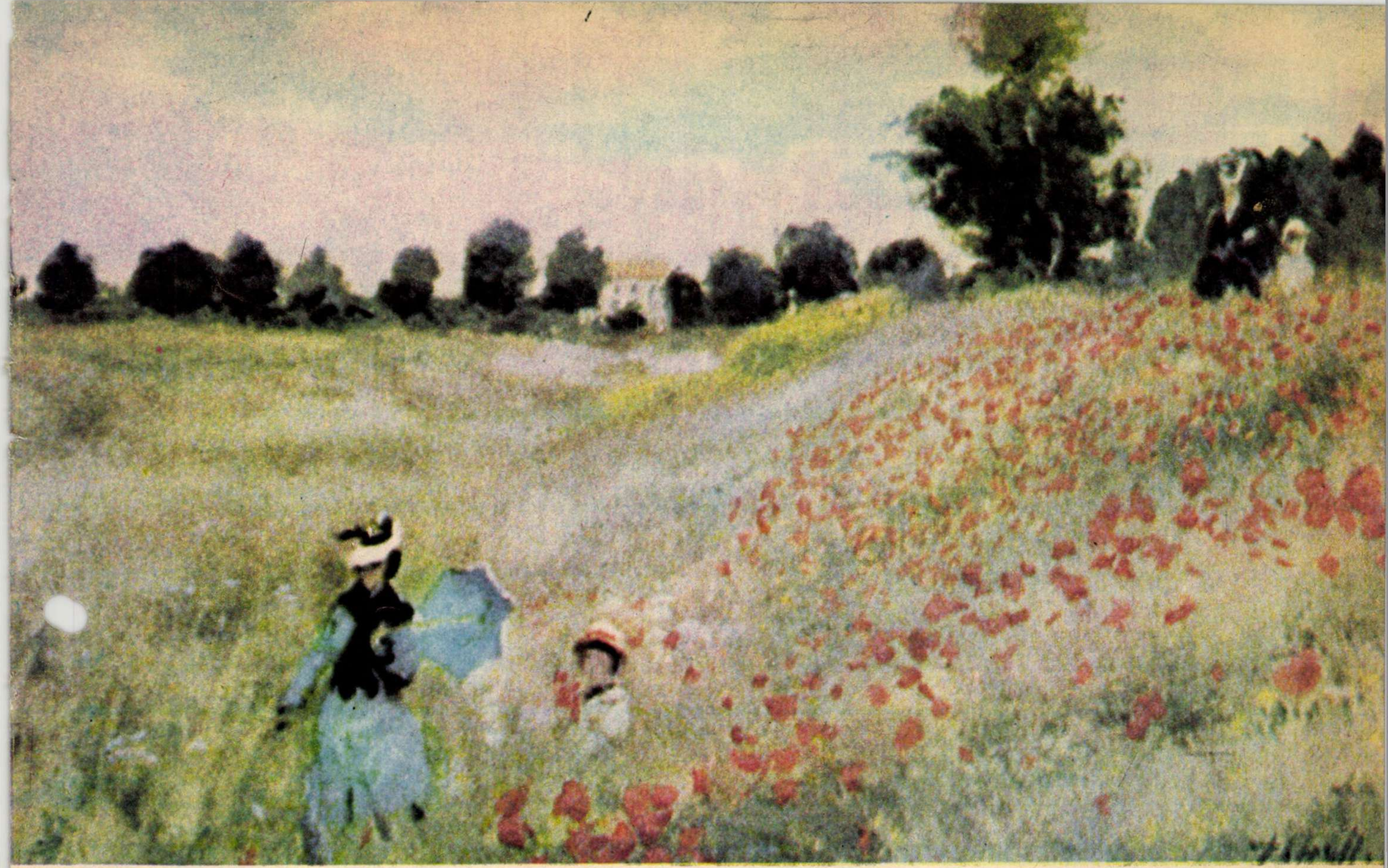

CLAUDE MONET (1840-1926) „MACII“

ARTELE • COPIII ȘI ARTELE • COPIII ȘI ARTELE • COPIII ȘI ARTEL

Poetul VIRGIL TEODORESCU VĂ PREZINTĂ UN DEBUT: PETRICĂ PODARU

Poeziile dumitale mi-au atras atenția prin simplitatea lor onestă și naivitatea fără reproș. Scrii așa cum simți și simți fără idei preconcepute. O notație directă.

Asta nu înseamnă că trebuie să te închizi, ca într-o găoace, în propriile dumitale exerciții, închipuindu-ți că ești scoica aleasă de destin pentru a fabrica bobul de perlă. A, nu! Mai ai mult de lucru. Trebuie să citești și iar să citești, cu ochii dumitale curați, de copil.

Poeziile sînt încă primitive, neîndemînatice, timide, sau poate involuntar agresive. O stîngăcie care își are farmecul ei, o stîngăcie veritabilă și plină de promisiuni, care va avea, poate, destulă putere să te ferească de influențe neconvenabile. Ești un poet naiv, ca pictorii naivi, ca cioplitorii în lemn, fără școală, care n-au nevoie decît de un briceag și o nuia de corn. Nici un fel de emfază (chiar infantilă), nici un fel de șmecherie. Lucru extrem de lăudabil. Poeziile dumitale seamănă cu un portret construit din prune, struguri și mere.

Ai grijă să nu se transforme într-o jucărie cu muzicuță. Mai trimite. Publicăm, în acest număr, «Soarele» și «Gustul dimineții».

Soarele

— Cît e de mare Soarele? întrebam
Cînd la grădiniță eram?
Iar cîte-un băiat mai mare
Ce știa mai multe despre Soare,
Spunea: nouă tovarășa învățătoare
Ne-a spus că Soarele-i mai mare
Decît planeta noastră.
– Dacă-i mai mare de ce încape pe fereastră?

Gustul dimineții

Dimineața are și ea gust ca zahărul, ca pîinea.
Am gustat și eu din ea
Și era dulce ca mierea
Am vrut s-o pun pe pîine,
Dar s-a topit.
Am așteptat liniștit,
Altă dimineață.
Am gustat și din ea. Avea gust de prune uscate,
Mi s-a făcut greață
Și am lăsat-o să treacă mai departe.

PETRICĂ PODARU,
cl. a VIII-a, comuna Romanu, județul Brăila

• **La ancheta noastră** «Ce primim în schimbul unui bilet de cinema?» **sosesc zilnic un număr foarte mare de răspunsuri. Dat fiind interesul suscitat de această problemă, îi anunțăm pe cititorii noștri că ancheta rămîne deschisă în tot cursul lunii aprilie, după care va urma selectarea. Cei care au dat răspunsurile cele mai bune vor fi invitați la redacție la o întîlnire cu cîțiva cineaști prestigioși. În cazul unor elevi din provincie, redacția va suporta cheltuielile de transport.**

•**Tibor Ferencz** din Tîrgu-Mureș este elev în clasa a VII-a. Lui Tibi, cum îi spun colegii, îi place să modeleze lutul și să cioplească piatra. Vrea să devină sculptor și de aceea orice clipă liberă și-o dedică lucrului. Subiectele preferate: școala, cu întîmplările ei zilnice, colegii, scenele de joacă. Lucrările lui Ferencz pot fi întîlnite adeseori la expozițiile școlare.

VĂ RUGĂM SĂ RĂSPUNDEȚI

O invitație pentru cititorii «PĂSĂRII MĂIESTRE» din partea cercului literar al Școlii generale de 10 ani din comuna Andrid, județul Satu Mare. Pionierii acestui cenaclu îi poftesc pe colegii din alte părți ale țării să trimită din încercările lor literare (proză și poezie) pe baza cărora să facă un schimb de păreri și impresii. O activitate frumoasă a cenaclului care adaugă un plus celorlalte.

BĂIEȚII de pe strada mea

Scenariu: OCTAV PANCU-IAȘI
Desene: PUIU MANU

2

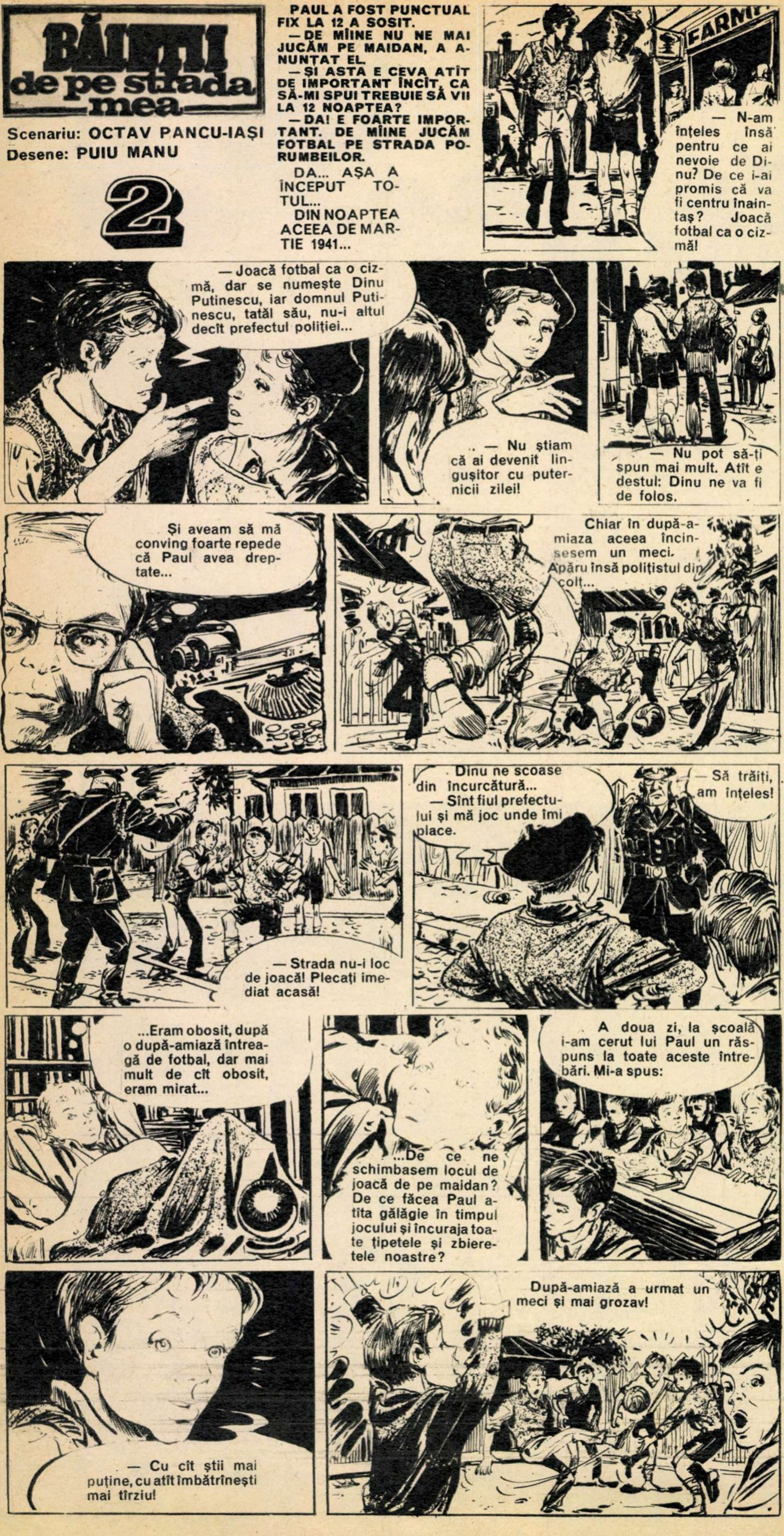
PAUL A FOST PUNCTUAL FIX LA 12 A SOSIT.
— DE MÎINE NU NE MAI JUCĂM PE MAIDAN, A ANUNȚAT EL.
— ȘI ASTA E CEVA ATÎT DE IMPORTANT ÎNCÎT, CA SĂ-MI SPUI TREBUIE SĂ VII LA 12 NOAPTEA?
— DA! E FOARTE IMPORTANT. DE MÎINE JUCĂM FOTBAL PE STRADA PORUMBEILOR.
DA... AȘA A ÎNCEPUT TOTUL...
DIN NOAPTEA ACEEA DE MARTIE 1941...
FARM
— N-am înțeles însă pentru ce ai nevoie de Dinu? De ce i-ai promis că va fi centru înaintaș? Joacă fotbal ca o cizmă!
— Joacă fotbal ca o cizmă, dar se numește Dinu Putinescu, iar domnul Putinescu, tatăl său, nu-i altul decît prefectul poliției...
.. — Nu știam că ai devenit lingușitor cu puternicii zilei!
— Nu pot să-ți spun mai mult. Atît e destul: Dinu ne va fi de folos.
Și aveam să mă conving foarte repede că Paul avea dreptate...
Chiar în după-amiaza aceea încinsesem un meci. Apăru însă polițistul din colț...
— Strada nu-i loc de joacă! Plecați imediat acasă!
Dinu ne scoase din încurcătură...
— Sînt fiul prefectului și mă joc unde îmi place.
— Să trăiți, am înțeles!
...Eram obosit, după o după-amiază întreagă de fotbal, dar mai mult de cît obosit, eram mirat...
...De ce ne schimbasem locul de joacă de pe maidan? De ce făcea Paul atîta gălăgie în timpul jocului și încuraja toate țipetele și zbieretele noastre?
A doua zi, la școală i-am cerut lui Paul un răspuns la toate aceste întrebări. Mi-a spus:
— Cu cît știi mai puține, cu atît îmbătrînești mai tîrziu!
După-amiază a urmat un meci și mai grozav!

(VA URMA)

A ÎNCEPUT NUMĂRĂTOAREA INVERSĂ A MARELUI CONCURS «PRETUTINDENI TRĂIESC COPII»

ÎNTREBĂRILE

PENTRU TALONUL DE ÎMBARCARE NR. 3. Răspunsurile trebuie scrise pe talonul nr. 3 din pag. următoare)

1

Cunoașteți grija pe care partidul și statu nostru o poartă tinerei generații, pentru asigurarea unor condiții tot mai bune de viață și învățătură. Cîți copii și tineri se aflau pe băncile școlii la sfîrșitul cincinalului 1966—1970?

2

Anul trecut a avut loc, la București, expoziția internațională «Minitehnicus'70», la care au fost expuse fotografii și construcții tehnice oglindind activitatea tehnico-științifică a copiilor din încă 6 țări socialiste. Apoi, «Colegul Minitehnicus» — împreună cu zeci de exponate premiate la București — a făcut el însuși o călătorie peste hotare, într-un oraș de pe Dunăre, la o expoziție internațională. În ce oraș a avut loc această expoziție, din care vă amintim imaginea alăturată, apărută la vremea respectivă în «Cutezătorii»?

3

MINITEHNICUS ROMANIA

An de an, pionieri din mai multe țări se întrec în întrecerile atletice ale copiilor intitulate «Tetratlonul internațional PRIETENIA». Astfel, în 1968, echipa campioană a României a participat la întrecerile Tetratlonului de la Katowice, în Polonia, apoi în 1969, la Moscova, iar anul trecut la Sofia. A cîta ediție a Tetratlonului se va desfășura în acest an și care va fi țara gazdă?

4

În vara trecută, la sediul C.N.O.P. a avut loc o solemnitate deosebită. Apreciind calitățile morale de care au dat dovadă pionierii României socialiste în timpul inundațiilor din primăvara lui 1970, Comitetul Internațional al Mișcărilor de Copii și Adolescenți de pe lîngă F.M.T.D. a înmînat unor copii români însemnate distincții CIMEA, pentru curaj și cutezanță manifestate în împrejurări deosebite. Cîți copii au fost distinși cu această ocazie?

5

La concursul de desene «Meridianele prieteniei», organizat anul trecut, în colaborare cu UNICEF, unul din marile premii europene, pentru cele mai frumoase desene, a fost atribuit unui băiat din România, Popa Mihalache (comuna Tichilești, jud. Brăila) pentru desenul «Visurile copilăriei». Unde va face el excursia peste hotare, atribuită ca premiu de către juriul internațional UNICEF?

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII!

UNICEF

Astăzi începe marea competiție în care fiecăruia dintre voi vă este deschis drumul spre a face o călătorie cu avionul în jurul lumii. Dar nu numai atît. Parcurgînd materialele publicate în numerele 11 și 12 ale revistei «Cutezătorii», ați putut cunoaște cîteva aspecte din viața grea a celor aproape un miliard de prieteni necunoscuți de pe planeta noastră, prieteni care, pentru a crește și a ajunge pe treptele maturității, au nevoie de ajutor. Ați putut cunoaște, totodată, cîteva dintre realizările Fondului Națiunilor Unite pentru Copii — UNICEF care, în cei 25 de ani de la înființarea sa, a căutut permanent să le vină în ajutor.

Participînd la concursul «Pretutindeni trăiesc copii» aveți prilejul să vă manifestați încă o dată prietenia față de acești copii.

PREMIILE UNICEF

- **Marele premiu european: o excursie în jurul lumii cu avionul.**
- **Numeroase premii constînd din miniautomobile, biciclete, păpuși, cărți, discuri, aparate foto etc.**

PREMIILE «CUTEZĂTORII»

3 premii I — **cîte o excursie în străinătate.**
3 premii II — **cîte o excursie în circuit, prin țară.**
10 premii III — **echipament de excursie.**

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA CONCURS!

CITIȚI ÎNCĂ O DATĂ, CU ATENȚIE ÎNTREBĂRILE DIN STÎNGA. CELOR CARE URMĂRESC NUMĂR DE NUMĂR «CUTEZĂTORII» NU LE VA FI GREU SĂ RĂSPUNDĂ.

PE TALONUL DIN DREAPTA VEȚI SCRIE CITEȚ RĂSPUNSURILE VOASTRE LA FIECARE ÎNTREBARE

APOI, TALONUL NR. 3, ÎMPREUNĂ CU «PAȘAPORTUL» CUTEZĂTORII-UNICEF '71 VOR FI PĂSTRATE PÎNĂ LA PUBLICAREA ULTIMULUI TALON (TALONUL NR. 1). ABIA DUPĂ COMPLETAREA CELOR 3 TALOANE, PUTEȚI TRIMITE LA REDACȚIE PLICUL CARE VA PURTA MENȚIUNEA UNICEF'71.

NUMAI PLICURILE CONȚINÎND «PAȘAPORTUL» ȘI TOATE CELE 3 TALOANE SÎNT ADMISE ÎN CONCURS.

CĂLĂTORIA-CONCURS „PRETUTINDENI TRĂIESC COPII"

RĂSPUNSURI:

3

1. La sfîrșitul cincinalului 1966—1970 se aflau pe băncile școlii un număr de . . . . copii și adolescenți.

2. Peste hotare, Minitehnicus a expus lucrări ale copiilor români în orașul . . . . . .

3. Ediția 1971 va fi cea de a . . . . a și va fi găzduită în țara . . . .

4. În 1970, la sediul C.N.O.P., au fost distinși cu diploma de onoare CIMEA un număr de .... pionieri români.

5. Elevul Popa Mihalache a obținut ca premiu o excursie în . . . .

ATENȚIE! SE DECUPEAZĂ PE LINIA PUNCTATĂ!

TALON DE ÎMBARCARE